

Festa San Lawrenz 2019

Belt Vittoriosa

Cleaner, Greener Cleaning.

Your garments deserve the best. That's why we use PureClean. The new, eco-friendly cleaning option that uses internationally approved wet cleaning methods. It's compatible with dry clean items, solvent free, better for the environment and eliminates more bacteria and dirt than traditional methods. Cleaner clothes, fresher results.

swan.com.mt

T: 2248 2200 | M: 9901 9855 | E: sales@swan.com.mt

Masters of our craft.

swan
laundry

NOW
YOU
CAN

NEW HEINEKEN 0.0
GREAT TASTE. ZERO ALCOHOL.

Heineken®

Werrej

L-Arċisqof f'Viżta Pastorali fil-parroċċa tagħna	3
Kumitat Festi Esterni San Lawrenz	5
Il-messaġġ tal-Arċipriet	7
Il-messaġġ tas-Sindku	9
Kumitat Soċjetà Mužikali Banda San Lawrenz	11
Messaġġ President Soċjetà Mužikali San Lawrenz	13
Diversi messaġġi	15-39
Bik ja Banda mkabbrin	41
Attivită li ma taqta xejn	45
Servizzi tal-Banda 2019	54
Messaġġ mill-Għaqda Każini tal-Banda	55
Kumitat Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi	56
Messaġġ President Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi	57
Il-festa titulari: l-identità Vittoriosana	59
50 sena ilu kont ornat saċerdot fil-Brażil	65
Vittoriosani li kienu ta' benefiċċju għas-Soċjetà	69
Kumitat Għaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu	72
Messaġġ President Għaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu	73
Sena pjuttost iebsa, iżda xorta rnexxielna naslu	75
Programm tal-Logħob tan-Nar 2019	83
Inħarsu l-qofol tal-festa tagħna	89
Il-Kapitlu tal-Kolleġġjata tagħna	99
Programm tal-Festa 2019	102-107
Armar ġdid u restawr għall-festa 2019	109
L-orgni tal-Kolleġġjata tal-Birgu	125
San Lawrenz maħbub ukoll fil-gwerra	137
Dun Mikielang Camilleri: minn qassis ġawt il-Birgu għal missjunarju Protestant ferventi	161
Čeraldū Levanzin OFM COM: Patri Franġiskan imwieled il-Birgu	171
Teżori artističi tas-seklu 16: il-Kurċifiss ta' Polidoro Caldara	173
Suor Maria Tiralongo: 50 sena Badessa	179
Il-Ġirbin refugjati fil-Munxar	181
Il-Kumitat tal-Festa jsellem lil Renzo Gauci	185
Joe u Lawrence marru għand il-Mulej	187
Tislima lil Fr Lawrence Gellel SJ: iben il-Belt Rebbieħa	189
Baned mistiedna Festa 2019	191

Jekk tixtieq tibgħat artiklu għall-pubblikkazzjoni, ibagħtu lil
Fr John Avellino f'din l-indirizz elettroniku: john.avellino@um.edu.mt

**PUBBLIKAZZJONI MAĦRUĀ
MILL-PARROċċA SAN LAWRENZ
FLIMKIEN MAL-KUMITAT
FESTI ESTERNI SAN LAWRENZ
US-SOċJETÀ MUŽIKALI
BANDA SAN LAWRENZ
TAL-BELT VITTORIOSA**

BORD EDITORJALI
Fr John Avellino - Editur
Lawrence V Farrugia
Noel Gauci
Pawlu Micallef

PRODUZZJONI
Fr John Avellino
Noel Gauci

RIKLAMI
Fr John Avellino, Glenn Agius,
Noel Gauci, Pawlu Micallef,
Eugenio Pellicano, Frans Saliba

QARITAL-PROVI
Daniel Bezzina, Charles Tabone,
Marian Zaffarese

ASSISTENTA TAL-PRODUZZJONI
Mary Rose Gauci

RITRATTI
Marco Avellino,
Melvin Degiorgio, Noel Gauci,
Lawrence Parascandolo,
Elton Randich, Matthew Raggio

DISINN
 **branded
juice**

STAMPAR
Gutenberg Press - Tarxien
Kumitat Festi Esterni San Lawrenz
91 Triq San Lawrenz
Birgu BRC 1384
Tel: 2182 7057

L-Arċisqof f'Viżta Pastorali fil-parroċċa tagħna

CHARLES J SCICLUNA | Arċisqof ta' Malta

Bejn is-16 u l-21 ta' Ċunju li għaddha l-Arċisqof għamel Viżta Pastorali fil-parroċċa tagħna. Dan hu l-messaġġ li l-Arċisqof baġħat lin-nies tal-Birgu biex iniedi l-viżta tiegħu

Chezież membri tal-parroċċa tal-Birgu, huwa ta' ferħ kbir għalija li f'dawn il-jiem se niġi f'din il-parroċċa għażiżha għal Viżta Pastorali.

Il-komunità parrokkjali tagħkom, it-tieni l-eqdem parroċċa wara l-Katidral, kienet dejjem thares lejn San Lawrenz bħala l-protettur u l-eżempju tagħha. U dan mhux b'kumbinazzjoni.

Sa miż-Żminijiet tan-Nofs, anke wara l-bini tal-Belt Valletta, il-Birgu kien il-port ewljeni

f'Malta li fih laqa' nies minn kull ġens li thalltu ma' missirijietna u missirijietna thalltu magħhom.

In-nies tal-Birgu kienu dawk li jagħtu merbħa lil kull min kien iżżur pajjiżna għal xi raġuni jew oħra u jilqgħuh b'idejn miftuħha. Huwa minnu li n-nies tal-Birgu kienu jiddependu ħafna mill-kummerċ mal-barranin, iżda huwa minnu li, sal-lum il-ġurnata, dan żviluppa fihom sens qawwi ta' ospitalità li jwaqqfa' l-hitan tal-kulturi u fuq l-eżempju ta' San Lawrenz, ġadu ħsieb dawk li kienu fil-bżonn.

Jekk il-Birgu huwa magħruf, minħabba l-aspett storiku, bħala l-Belt qatt mirbuha, l-imġiba tal-Čirbin mal-barranin għamlet minnhom

Ritratti: Kurja – knisja.mt/ritratti

rebbieħa, kif San Lawrenz kien rebbieħ fuq min ried ikasbar il-fidi u jwarrab fil-ġenb lill-batut.

Matul din il-Viżta Pastorali nixtieq immiss b'idejja r-realtà li qed tgħixu bħala komunità Nisranija u nitlobkom tgħinuni nifhemha iż-żejjed. Bħala l-Isqof tagħkom, imsejja ġi minn Ĝesù biex jagħti ħajtu għalikom, nixtieq

niltaqa' magħkom bħala Nsara li tgħixu f'din il-parroċċa għażiżha.

Se niltaqa' mat-tfal, maż-żgħażaq, mal-familji; se niltaqa' magħkom ilkoll, b'mod speċjali l-morda u l-anzjani. Nixtieq li ż-żjara tiegħi fostkom bħala Isqof tagħkom tkun esperjenza sabiħa għalina lkoll. Il-Mulej iberikkom. ━

PROPERTIES WANTED

ONLY 1% commission

If you have been thinking of **SELLING** or **RENTING** your property, now might just be the right time. We have potential clients that are looking for a home. Please contact us.

MALTA
REAL.ESTATE

M: +356 79 044 660
+356 79 704 103
E: info@MaltaReal.Estate
W: www.MaltaReal.Estate
F: Malta Real.Estate

Kumitat Festi Esterni San Lawrenz Belt Vittoriosa

2019 - 2020

Fuq quddiem mix-xellug għal-lemin:

Kristian Brincat – **Assistent Segretarju**, Doreen Raggio, Kan Karm Busuttil – **President**,
Fr John Avellino – **Segretarju**, Glenn Agius – **Kaxxier**

Fuq wara mix-xellug għal-lemin:

Roderick Privitelli, Christian Raggio – **Maniġer Logistika u Armar**,
Loran Zarb, Elton Gellel, Duncan Mizzi

Nieques mir-ritratt:

Noel Casha – **Maniġer Restawr u Manutenzjoni**, Luca Vassallo

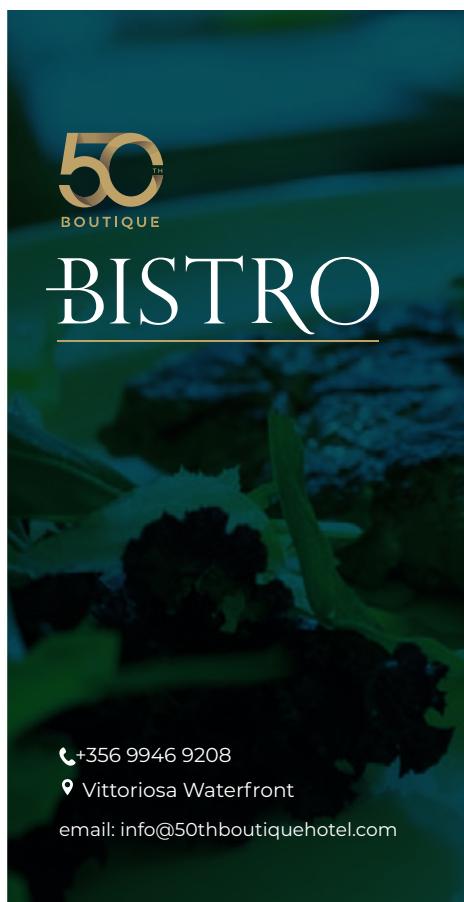

50TH
BOUTIQUE
• HOTEL •

📍 50, Triq Sant' Anton,
(Misrah Ir-Rebha), Vittoriosa

📞 +356 9997 2904

email: info@50thboutiquehotel.com

📞 +356 9946 9208

📍 Vittoriosa Waterfront

email: info@50thboutiquehotel.com

San Lawrenz: żagħżugħ ta' dejjem

KAN DUN KARM BUSUTTIL MJURIS | Arċipriet Parroċċa Belt Vittoriosa

Il-ħajja ta' dan il-qaddis hija xhieda li ta' żgħażugħ kollu ħeġġa li jagħti ħajtu fis-servizz tal-Knisja u l-poplu ta' Alla. San Lawrenz kien bniedem ġeneruż, li mhux biss fittex li jaqdi lill-Papa San Sistu, imma kellu għal qalbu s-servizz lejn il-proxxm tiegħu u jħares lejn il-batuti bħala t-teżori tal-Knisja.

Il-qima lejn San Lawrenz tista' tgħid hija mifruxa mad-dinja kollha. FRuma nsibu relikwiji tiegħu li qeqħdin fl-akkwati fejn il-Papa jaqdi dmirrijiet tiegħu bħala ragħajj tal-Knisja universali, b'mod specjalisti fil-kura li jagħti lejn dawk li għandhom li minħabba c-ċirkustanzi spiċċaw bħala l-fqar fis-socjetà tagħna.

L-eżempju li jagħtina San Lawrenz hu li ħadd m'hу esku luż mill-biċċa xogħol li għandu Alla, li permezz tagħha kull bniedem irid isalva. Naħseb fil-kelma li jagħtina dan il-qaddis li ħaddan lil-Česu Kristu f-ħajtu u tkebbes bin-nar ta' mħabbtu biex jasal għall-ħajja ta' dejjem. Ċarrab it-tortura, neżżgħulu ħwejġu, li tfisser id-dinjità tiegħu u rabtuh ma' gradilja biex jinharaq ftit. Nafu lkoll li jekk m'hemm ix-xaqqa tħalli, ma jista' qatt ikun hemm il-fidwa. It-tbatija ta' San Lawrenz u l-mewt tiegħu waslu, kif jgħid Tertuljanu, biex id-demm tal-martri jkun iż-żerriegħa tal-Insara, biex fuq l-eżempju tal-qaddis patrun tagħna, fasslu ħajjithom f'id-ideal li jpoġġu s-servizz lejn l-oħrajn bħala vokazzjoni ta' qadi.

Dan ifakkarna li biex wieħed jaqdi, irid ikun ġeneruż li rrid jagħti ħinu fis-sens kollu tal-kelma. Čax tassew, biex verament taqdi trid tagħti lilek nnifsek, ħajtek kollha.

Sejjaħt lil San Lawrenz 'żgħażugħ ta' dejjem', għax il-ħajja tiegħu mimlija episodji li meta inti taqrāhom jagħtuk f'qalbek dik il-possibbiltà li tagħmel l-għażiex tiegħek favur dawk li skont San Lawrenz huma t-teżori tal-Knisja.

It-tradizzjoni tirrakonta diskursata bejn San Lawrenz u l-Imperatur Valerjanu. Hawnhekk meta San Lawrenz kien mistoqsi mill-Imperatur fejn jinsab il-ġid tal-Knisja, San Lawrenz ipponta subgħu lejn il-morda u l-persuni b'diżabilità. Lil dawn kien jaqdi San Lawrenz, qadi li kien mimli entużżejjha, qadi li kien jissarraff f'generozitā shiha mingħajr ma kien iħares lejn wiċċ ħadd. Baqa' jaqdi l-Knisja bil-kuraġġ minkejja li ra lill-Papa Sistu u l-kleru ta' Ruma maqtula minħabba l-ideal Nisrani li kienu jgħixu. San Lawrenz ma beżax mill-isfida, imma ħares 'l-quddiem u emmen li l-missjoni li kellu f'idej ried iwettaqha sat-tmiem. Ġħalhekk aħna tul l-Erbgħ ta' San Lawrenz li cćelebrajna bi preparazzjoni għall-festa tal-10 ta' Awwissu, kantajna dan l-innu lil dan il-qaddis li ma jmut qatt għaliex kien bniedem li fil-hajja tiegħu dejjem poġġa lil-Česu fl-ewwel post u għex il-fidi fis-servizz u fil-qadi lill-oħrajn.

Jalla aħna lkoll, devoti ta' San Lawrenz, ikollna l-istess sentimenti ta' dan il-qaddis kbir. Jalla nkunu kapaċi nifħu qalbna lejn il-proxxm tiegħu, l-aktar dawk li huma batuti u li qed jitkarrbu biex xi ħadd jgħinhom. Waqt li nirringrazza lil dawk kollha impenjati fl-organizzazzjoni tal-festa, nixtieq festa qaddisa lill-Vittoriosani kollha. Nilqa' b'mod partikolari lil dawk li se jżuruna f'dawn il-ġranet.

DON BERTO

PIZZA • PASTA • GRILL

Birgu Waterfront • 21 808 008 / 79 808 0008 • Info@donberto.com • www.donberto.com

Appell lil min għandu għal qalbu din il-Belt

JOHN BOXALL | Sindku Belt Vittoriosa

Vittoriosani, reġa' wasal Awwissu u ergajt ġejt mistieden biex bħala Sindku ta' din il-Belt, nagħmel messaġġ fl-okkażjoni tal-festa f'gieħi San Lawrenz, Levita u Martri, li tkun iċċelebrata fil-Belt Vittoriosa.

Bħalma kulħadd jaf, ftit tax-xhur ilu, propju f'Mejju ta' din is-sena, saru l-elezzjonijiet tal-Kunsilli Lokali, fejn reġġħu, għat-tmien Leġislatura, kieno eletti ħames kunsilliera biex għal dawn il-ħames snin li ġejjin inkunu qeqħid immexxu fl-äħjar interess ta' din il-Belt u ta' niesha, mingħajr ebda distinzjoni. Hekk kif beda jiffunzjona l-Kunsill il-ġdid, kien f'responsabbiltà tiegħi li niddelega d-dekasteri lil kull kunsillier, fejn kull wieħed minna sejkun responsabbi għal matul din il-legislatura.

Hassejt ukoll li r-residenti għandhom ikunu mgħarrfa bdawn ir-responsabbilitajiet biex b'hekk ikun hemm kuntatt dirett ma' kull wieħed minna, minn kull resident u skont id-dekasteri rispettivi, skont il-bżonnijiet.

Dawn il-ħames snin sejkun ta' sfida, imma ninsab ferm fiduċjuż li jekk kull wieħed minna jieħu bis-serjetà d-dekasteri li nghatawlu, u kollettivament naħdmu qatigħ għal-ġid komuni, f'din il-leġislatura se nkunu qeqħid inwettqu flimkien mal-Gvern Ċentrali u bosta entitajiet oħra governattivi, bosta proġetti li ilhom tant snin mistennija mill-Kunsill Lokali tal-Birgu biex dawn jiġu mwettqa.

Għal dan il-ġhan, f'dawn l-aħħar ġimgħat digħi

saru bosta laqgħat ma' Ministri u Segretarji Parlamentari u membri Parlamentari tad-Distrett. Huwa ppjanat li f'Settembru li ġej se niltaqgħu ma' rappreżentanti minn kull għaqda u socjetà biex jiġi mfassal pjan ta' kif jista' jkun ta' sostenn għalihom.

Se nkunu qeqħid nieħdu aktar bis-serjetà s-settur edukattiv u dak tal-anzmanit, mingħajr ma ninsew is-settur tal-kultura, taż-żgħażaqgħ u dak tal-volontarjat, li hu tant b'saħħtu fil-lokalità tagħna, speċjalment fejn jidħlu l-festi reliġjużi, li minkejja c-ċokon tagħna, aktar ma jgħaddi ż-żmien aktar qed inkunu ta' eżempju ta` kif għandhom ikunu organizzati l-festi fil-gżejjer Maltin.

Hawn nixtieq nieħdu din l-okażjoni biex għan-nom tal-Kunsill Lokali ta' din il-Belt Rebbieħa u kbira bl-istorja tagħha, nirringazzja lil dawk kollha li b'xi mod jew ieħor, b'mod volontarju, jagħtu s-sehem tagħhom matul is-sena, biex tiġi organizzata din il-festa, kif jixraq lil dan il-kbir qaddis u li tkompli tagħmel unur lill-Belt twelidna.

Inkun qed nonqos jekk qabel nagħlaq dan il-messaġġ, ma nawgurax, għan-nom tal-Viċi Sindku, il-Kunsilliera, is-Segretarju Eżekuttiv, il-ħaddiema kollha u l-familji tagħna, il-festa t-tajba lil kulħadd, speċjalment lil dawk li jinsabu l-bogħod minn din il-Belt, Belt twelidhom u lil dawk il-morda li jinsabu rikoverati fl-isptarijiet, fid-djar tagħhom jew f'xi dar tal-anzjani u illum ma jistgħux ikunu magħħna.

CHAIN supermarket

Open
on Sundays
Chain Fgura &
Carters Tarxien

ZABBAR

FGURA

TIGNÉ POINT

TARXIEN

where shopping is a real pleasure

2256 2256

info@chainmarket.com

www.chainmarket.com

Find us on
facebook.

Soċjetà Mužikali San Lawrenz Belt Vittoriosa Kumitat 2019 - 2020

KUMITAT | 2018 - 2019

Bil-qeqħda mix-xellug għal-lemin:

Simon Farrugia – **Segretarju**, Mro Jonathan Abela - **Surmast Direttur**,

Kan Karm Busuttil – **Kappillan**, Bjorn Callus – **President**, Lawrence V Farrugia – **Agent President**,

Noel Gauci – **Viči-President**, Lawrence Farrugia – **Kaxxier**

Bil-wieqfa mix-xellug għal-lemin:

Pawlu Bongailas – **Delegat Banda**, Ruth Inguanez, Christopher Pisani – **Arkvista**,

John Attard, Eugenio Pellicano – **Assistent Segretarju**,

Carmelo Scicluna – **Assistent Kaxxier**, Luke Ciantar,

John Pisani - **Rappreżentant tal-Banda**,

Nieqes mir-ritratt: Mark Adami

Presidenti Onorarji: Dr Ugo Mifsud Bonnici LLD, Frà John Edward Critien,

Lorenzo Zahra, Joseph Scicluna, Tony Cassar, Conrad Baldacchino

Membri Onorarji: Ed Schoebben, Ivan Scicluna, Geert Sciot

Surmast Direttur: Mro Jonathan Abela, **Assistant Surmast:** Mro Francois Borg

Challiema: Roberta Mercieca

Surmast Onorarju: Mro Paul Schembri

Kappillan Onorarji: Mons Pawlu Raggio

Reviżuri: Lawrence Zahra, Joseph Zammit

Because health is priceless.

Be 100% sure.

Use biocides safely. Always read the label and product information before use.
EXCLUSIVELY DISTRIBUTED BY CHARLES DE GIORGIO LTD • T: 25600500

Kemm hu sabiħ il-volontarjat fl-għaqdiet tal-festa!

BJORN CALLUS | President Soċjetà Mużikali San Lawrenz

Hu ta' unur kbir għalija li qed nikteb dan il-messaġġ bħala President tas-Soċjetà Mużikali San Lawrenz għall-ewwel darba. Meta nħares lejn dawk ta' qabli nagħraf ir-responsabbiltà li għandi b'din il-kariga u fl-istess hin nimtela' bil-heġġa għal iktar ħidma favur is-Soċjetà tant għażiżha għalina. Ma nistax ma nirringrazzjax lill-President ta' qabli, Lawrence V Farrugia, għax-xogħol kollu tiegħu f'dawn l-aħħar 32 sena. Ir-realtà ta' Soċjetà moderna, mibnija fuq sisien sodi, b'sede ta' Palazz mill-isbaħ u banda rinomata f'Malta u Ĝawdex, huma r-rizultat ta' ħidma kbira ta' kumitat differenti immexxijin bl-ikbar serjetà minn Lorry. Jien dan mhux se ninsieh, anzi se nkun qed immexxi l-Każin fuq l-istess binarji biex flimkien inkomplu nikbru u nagħmlu isem lil Beltna.

Din is-sena kienet għal darboħra impenjattiva ferm għas-Soċjetà tagħna. Filwaqt li l-Banda kompliet iż-żid is-servizzi tagħha f'festi oħra, specjalment dawk ta' marċ u programm, it-tagħlim mužikali baqa' għaddej b'ritmu mill-aqwa u llum verament nistgħu ngħidu li l-gejjjeni hu mill-isbaħ. Fl-istess waqt, l-attività fis-Sala tal-Biljard ma qatgħet xejn, b'kompetizzjoni waħda wara l-oħra. Ix-xogħol ta' manutenzjoni u ta' tisbiħ ta' Palazzo Huesca wkoll baqa' għaddej b'ritmu mill-aqwa, b'din is-sena se ninawgħuraw proġett mill-isbaħ. Barra minn hekk, l-attività jippejja soċċali baqgħu jsiru b'mod frekwenti.

Dan kollu hu frott il-ħidma volontarja ta' sħabi l-membri tal-Kumitat. Nemmen bis-sħiħ li flimkien nagħħmlu tim tajjeb, tim dinamiku li kapaci jadatta għal sitwazzjonijiet differenti. Kuntent ħafna li ssieħbu fil-Kumitat diversi

żgħażaqgħi b'heġġa u ideat ġoddha. Dan ikompli jawgura tajjeb għas-snin li ġejjin. Biss nixtieq nirrimarka l-isfida li għandha kull għaqda quddiemha – il-volontarjat. Il-volontarjat hu kruċjali biex is-Soċjetà tagħna, u anke l-għaqdiet kollha tal-festa, inkunu nistgħu noperaw. Mingħajr il-volontarjat, l-għaqdiet jispicċaw u magħħom tispicċa l-festa kif nafuha. Ĝhaldaqstant, minn qalbi nħeġġeg lil kull min jista' biex joffri ftit hin biex jgħiñ. Kull għajjnuna tgħodd għaliex kull persuna għandha t-talenti tagħha. Ma niddejjaqx ngħidha: kemm hu sabiħ il-volontarjat fl-għaqdiet tal-festa! Is-sodisfazzjon li tista' tieħu meta l-ħsibijiet jirnexxu u jkunu suċċess hu wieħed kbir.

Fl-aħħar erba' snin kont nieqes mill-Birgu minħabba li l-karriera tax-xogħol ħaditni naħdem barra minn Malta. Ĝħalkemm din kienet esperjenza li kabbritni bħala persuna u bla dubju ta' xejn indimentikabbli, nammetti bla tlaqliq li dejjem ħassejt xi haġa nieqsa – is-sehem tiegħi ta' kuljum fis-Soċjetà tagħna. Nemmen li l-volontarjat jikkumplimenta persuna, fejn il-ħidma f'tim tgħaddi valuri li ma jistgħu jingiebu minn imkien iktar.

Il-ħidma tagħna tilhaq il-milja tagħha fil-festa tant għażiżha għalina u f'din is-sena speċjali fejn qed nikkommemaraw il-75 sena mill-miġja lura tal-istatwa ta' San Lawrenz wara l-gwerra, il-ħidma hija ikbar. Is-sehem kbir tas-Soċjetà tagħna jsir mill-qalb u b' imħabba kbira lejn dak li jgħaqqa qadna – San Lawrenz u Beltna. Ejew ħuti palmiżi niċċelebraw din il-festa bl-aħjar mod possibbli u fl-10 ta' Awwissu nghajtu minn qalbna l-isbaħ għajta ... 'Viva San Lawrenz patrun ta' Beltna!'

GRAND HARBOUR MARINA

VITTORIOSA • MALTA

SERVICE STANDARDS TO MATCH THE FINEST YACHTS AND THEIR MOST DISCERNING OWNERS

With berthing for yachts and superyachts up to 140m alongside (100m stern-to), Grand Harbour Marina offers internationally renowned Camper & Nicholsons' excellence, as well as comprehensive vessel support and top quality service and reassurance to yacht owners year round.

The highest level of facilities and services ensure that visitor and berth owner' needs are met in full, providing the best possible experience. Our knowledgeable local staff are always on hand to advise on anything, from reserving a dry dock to finding the best local bar for a relaxing drink.

The marina is sheltered and secure, with 24-hour CCTV and security patrols to ensure privacy and discretion. Essential operational services such as electricity, water, fuel, wi-fi, cable TV and grey and black water pump-out are all provided at the marina and berthing assistance is available 24 hours a day.

"Thanks again for all your assistance during our stay not only in GHM, but in the whole of Malta. Your expertise and tireless efforts are an asset the marina should be proud of. It would be nearly boring without you." – Captain Otto Linzel, M/Y Axioma

Email info@ghm.com.mt or call +356 21 800 700 for more information.

IMAGES: (MAIN) GHM/HY
SETHENE, (INSET) TOP:
SUPERYACHT GHM/HY;
ROLEX MIDDLE SEA RACE;
HY ANGELA; FALCON;
GHANDAR HARBOUR PARKING;
CAMPER & NICHOLSONS

Il-festi tagħna huma espressjoni qawwija ta' ferħ

FR JOHN AVELLINO | Segretarju Kumitat Festi Esterni San Lawrenz

F'dawn il-ğranet se nkunu qed niċċelebraw flimkien bħala komunità. Li tiċċelebra hi ħażja essenzjali għall-bnedmin, għax il-bniedem iħoss go fih il-bżonn li jesprimi ruħu, li jaqsam mal-oħrajn dak li jkun qed jgħix go fih. Is-sentimenti li nħossu go fina, b'mod kważi naturali, noħorġuhom u naqsmuhom mal-oħrajn.

Il-festi tagħna huma espressjoni qawwija ta' ferħ, ferħ Nisrani li nimmaturaw matul is-snin lejn qaddis jew qaddisa. Fil-parroċċa tagħna f'dawn il-ğranet qeqħidin nagħtu ġieħ lill-qaddis patrun tagħna, San Lawrenz. Hi ħażja sabiħa li f'dawn il-ğranet iñħossu l-bżonn li nesprimu dan il-ferħ lejn dan il-martri ta' Kristu, li jgħaqqa qadna flimkien bħala familia. Tassew, il-Birgu kollu jifra f'dawn il-ğranet! Kull Vittoriosan iħoss li għandu jingħaqad magħħna u jifra. Kemm hi ħażja sabiħa li tara nies li ilhom snin li telqu mill-parroċċa u li f'dawn il-ğranet jirritornaw għall-festa.

Ngħiduha b'wiċċa bil-quddiem, aħna l-Vittoriosani tassew għandna biex nifirħu. L-armor sinjur li jlibbes it-toroq ta' Beltna f'dawn il-ğranet, jagħmlilna unur. Jigu nies għall-festa tagħna għax jafu li għandna fost l-isbaħ armar f'Malta. Min jifhem, kapaċi japprezzza s-serjetà u d-dettal tal-armor tagħna. Daqstant ieħor, il-Birgu ha l-isem għall-ġmiel tan-nar li jinharaq fil-ğranet tal-festa, l-aktar lejlet il-festa, meta l-Port il-Kbir jixxgħel bil-blalen maestuži li jwasslu min-naħha għal oħra tal-fetħa tal-Port tagħna.

F'din is-sena ta' anniversarju, irridu nagħtu ġieħ lil missirijietna, li wara l-Aħħar Gwerra, stinkaw u ħadmu bis-shiħ biex l-armor li kien tfarrak

fil-gwerra, jerġa jsir. Niftakar ta' tifel li kont, il-grupp tan-nannu Wenzu, missier il-papà tiegħi, Wenzu Hili, Wenzu ta' Natal, Carmelo Attard, it-Tobi u oħra, li ħadmu fuq li ħadmu biex il-Birgu jerġa jħallibbes b'armar li jixraq lil din il-Belt antika. Fis-snini sittin imbaġħad kellna l-ħolqien tal-Kumitat tal-Festa, li kompla fuq ta' qabel. Insomma, kienu ħafna dawk li tul il-medda tas-snini, impenjaw ruħhom biex il-festa terġa' tissaħħa u ssir fost l-aqwa għal dak li hu armar.

Il-Kumitat preżenti, li jien nagħmel parti minnu, l-istess hu magħmul min-nies dedikati, li tassew iħobbu l-Birgu u li lesti li jaħdmu s-sena kollha biex ikollna festa tajba. L-ispiża biex tagħmel festa kibret sew, daqstant ieħor kiber l-impenn biex jingħabru l-fondi meħtieġa biex issir il-festa. Hu għalhekk li jweġġagħni l-kliem li kultant jingħad fil-konfront tal-membri tal-Kumitat. Tajjeb napprezzaw li ż-żgħażaq li jagħmlu parti mil-Kumitat tal-Festa jagħmlu sagħiġi kbar biex jiġibru l-fondi meħtieġa għall-festa. Irrid infakk li l-festa kollha ta' barra jidhol għaliha l-Kumitat tal-Festa. Kieku jkun diffiċċi li nagħmlu festa bil-meżzi limitati li għandha l-parroċċa. S'intendi, irrid napprezzza wkoll il-kontribuzzjoni tagħkom, li tikkumplimenta l-hidma ta' ġbir ta' fondi tal-Kumitat.

Hu għalhekk dover tiegħi li rrodd ħajr lilkom il-koll li tgħinuna biex issir il-festa. Ma nistax ma rroddx ħajr ukoll lil dawk li jgħinu b'ħafna xogħol manwali s-sena kollha. Jalla l-festa li ġejja tkun espressjoni ta' ferħ ġenwin, ferħ li jiġi mit-tweġiba tagħna lejn dak li ħalaqna għalih. Il-festa t-tajba lil kulħadd.

Milia's
pharmacy

HEALTH ~ BEAUTY ~ PERFUMERY ~ BABY

PHARMACY OPEN ALL DAY

MONDAY TO FRIDAY
7:30am to 9:30pm

SATURDAY
7:30am to 7:00pm

73, Triq il-Kottonera, Birgu - **t:** 2760 0126 • **e:** info@milias.com.mt

milias.com.mt

find us on miliaspharmacy

Bik ja Banda mkabbrin

SIMON FARRUGIA | Segretarju Soċjetà Mužikali San Lawrenz

Ftit tax-xhur ilu konna qeqħdin niċċelebraw il-135 sena anniversarju mit-twaqqif tal-ewwel Banda tal-Birgu. Festi kbar li cċelebrajna kif jixraq lil din il-Banda ewlenija. U f'radda ta' salib wasalna għal festa oħra, festa li din id-darba se tkun speċjali wkoll.

Fil-fatt, il-banda tagħna se tkun qed tieħu sehem fil-purċissjoni fl-okkażjoni tal-75 sena mill-migja lura tal-istatwa titulari, li se ssir it-Tlieta, 30 ta' Lulju. Flimkien magħna se tieħu sehem il-Banda San Ċorġ. Dan il-ġest t'għaqda min-naħha tagħna kien reciprokat tant li s-Sibt, 16 ta' Novembru, il-Belt ta' Bormla se tfakkarr l-istess anniversarju fejn il-Banda Vittoriosa San Lawrenz se tkun qed tirrappreżenta lil Beltna f'dan l-avveniment.

Hawn nixtieq nirringazzja lill-kumitati taż-żewġ soċjetajiet mužikali li kkoperaw flimkien u wrew sens kbir ta' maturità. Sfortunatament, dan ma niżiżx tajjeb ma' kulħadd għax kien hemm min allega li dan hu għal sena waħda biss. Tajjeb ngħid li l-kumitati qeqħdin jaħdmu biex anki wara din is-sena nsibu mezzi kif nikkoperaw aktar ma' xulxin b'diversi modi.

Matul din is-sena, mil-lat bandistiku kellna servizzi ġodda, fejn apparti dak ta' Bormla, se ndoqqu fil-festa ta' San Ġużepp fil-Kalkara. Tassew banda kbira meta tara li se nkunu qed indoqqu fil-festi titulari kollha tal-Kottonera. Mument ieħor importanti matul din is-sena kien il-Programm Annwali li ghall-ewwel darba, sar fit-Torri ta' San Ċwann, magħruf aħjar bħala tal-iscouts. Kien kuncert ieħor li ta' pjaciż mhux ftit lill-folla kbira prezenti.

Fil-bidu tas-sena kellna wkoll bidla fit-tmexxija tas-Soċjetà tagħna fejn, wara aktar minn ħamsin sena fil-Kumitat u tnejn u tlettin sena President, Lorry Farrugia għażel li jkun xieraq li jaġhti spazju lil demm aktar żagħżugħ. Jien, li issa ilni 32 sena fil-Kumitat, incidentalment l-aktar membru veteran, għexxt din il-mixja kollha miegħu.

Ovvjament għextha mill-mument tat-tfulija tiegħi għax missieri żera' ġo f-fija l-imħabba lejn is-Soċjetà u lejn il-patrun tagħha u ta' Beltna, San Lawrenz. Minkejja li xi drabi tista' ma taqbilx miegħu, u jien kont wieħed mill-aktar li ġieli kelli opinjoni differenti minnu, il-valuri li għadda lili u lil shabi f'kumitati diversi ta' min jgħożżhom. Il-Każin u l-banda huma ewlenin fi gżiरijitna, frott it-tmexxija għaqqlija tiegħu. Grazzi ta' kollox.

Nilqa' bil-qalb wkoll lil Bjorn Callus bħala l-President il-ġdid. Li nista' ngħid hu li l-kredenzjali tiegħu jawguraw li nkomplu mexjin fit-triq tas-suċċess. Bjorn trabba prattikament miegħi u meta tkellem miegħi fuq ix-xewqa tiegħu kont inkoragiġġejtu. Stajt ikkontestajt ukoll, kif kien hemm min qallli, imma s-sabiħ tas-Soċjetà tagħna hu li l-interessi personali jiġu l-aħħar. Rajna x'inhu l-aħjar għas-Soċjetà. U hekk għamilna. Awguri Bjorn.

Biex nagħlaq, nixtieq li kull min jiġi l-Birgu f'dawn il-ġranet u jżur Palazzo Huesca jkompli jammira x-xogħol li sar mis-sena li ghaddiet. Is-Sibt, 3 ta' Awwissu se nżanżu proġett ieħor kbir, grazzi għal Conrad Baldacchino, President Onorarju, li kien il-benefattur ta' dan il-proġett u ieħor fuq skala akbar għas-sena d-dieħħla. Il-festa t-tajba lill-Vittoriosani kollha. ↗

Roderick Busuttil

THE GILDER

For all kinds of
Gilding and Restoration

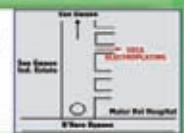
Tel: 79406799

SECA
Electroplating Ltd

Seca Electroplating Ltd., Ind. Estate, San Gwann (ex Menrad factory)
Tel: 2144 7000 Mob: 9982 9649 Email: seca@maltanet.net

FREE PICK UP & DELIVERY

L-attivitajiet li nagħmlu huma s-sinsla tal-festa!

GLENN AGIUS | Kaxxier Kumitat Festi Esterni San Lawrenz

Ġeżeż Vittoriosani, reġgħet waslet il-festa l-kbira ... il-festa tat-titular... il-festa ta' San Lawrenz! Ikoll nammetti li dis-sena għaddiet qisha leħha ta' berqa. U bilfors ngħid hekk, għax bl-inizjattivi li nieħdu minn żmien għal żmien biex niġbru l-fondi għall-festa, il-ġranet ma tarahomx għaddejjin. Verament konna mħabbtin u verament għamilna sagrifċċijni kbar, imma r-riżultati wasslu u qed naraw il-frott tagħhom.

Xogħlijiet diversi li jinkludu armar ta' arbli u palkijiet għal diversi attivitajiet nazzjonali, proġetti maž-żgħażaqgħi l-anzjani tagħna, kif ukoll l-organizzjoni tal-kunċert huma ffit ideat mill-ħafna li rnexxielna nwettqu. Nieħu l-okkażjoni biex nirringrazza lill-volontiera li nsibuhom matul is-sena biex jagħtuna daqqa t'id meta dejjem nitolbu l-ġħajnejn tagħhom.

Dawn l-attivitajiet u proġetti li jiġu organizzati matul is-sena, kemm mill-Kumitat Festi Esterni San Lawrenz, kif ukoll mill-għaqdien l-oħra tal-festa, jgħinu biex dejjem inkabbru l-festa tagħna minn kull aspett. Għaliex aħna vera norganizzaw festa kompluta u kif jixraq lill-patrun tal-Belt Rebbieħa! Għaldaqstant nappella biex nattendu bi ħġarna għal dawn l-attivitajiet li huma strumentali għal kull għaqda. U huma dawn l-istess attivitajiet li jdawru r-rota matul is-sena. Jiġi ġġenerat dħul ta' flus fejn filwaqt li spejjeż kurrenti jithallsu minn xahar għal iehor, nistgħu nkomplu naħdmu diversi armar ġdid, nirrestawraw dak li ħallewlna missirijietna, kif ukoll ninvestu fi proġetti ġodda. Bħalissa għandna proġett

ambizzjuż li ilu jberrgħen f'moħħna għal ħafna żmien, imma li qatt ma kellna s-saħħha li nwettqu. Proġett li jagħmel il-ħajja tal-volontiera tagħna naqra aktar faċli u komda. Proġett li madankollu jinvolvi spiżza kapitali sostanzjalji.

Għalhekk minn dawn il-paġni nixtieq inheġġiġ kom biex dejjem tkunu ġenerużi fil-ġbir li nagħmlu matul is-sena, kemm fl-arbular ta' qabel il-festa, li jieħu ħsiebu b'tant enerġija, responsabbiltà u preċiżjoni l-ħabib tagħna Toni Raggio, kif ukoll waqt l-attivitajiet li norganizzaw. Fl-istess waqt nirringrazza jakom talli dejjem urejtu s-sostenn tagħk kom lejna, kemm kumpanji privati, kif ukoll intom ħuti Vittoriosani.

Din is-sena se nkunu qed infakkru l-75 sena mill-miġja tal-vara titulari ta' San Lawrenz mill-Imdina għall-Birgu fi tmiem l-aħħar gwerra. Filwaqt li nirringrazza lill-Kumitat Organizzattiv tal-preparamenti kollha, nappella biex nattendu għal dak kollu li thejjha minn dan il-Kumitat. Tkun haġa sabiħa li nkunu parti mill-istorja li se niktbu lkoll flimkien u minn qalbna ntenu:

**Issa waslet dik is-siegħha
Li kulħadd ikun ferħan
U min għandu l-għodju f'qalbu
Mhux tassew Vittoriosan!**

Ifiरħu ħbieb tiegħi! L-10 ta' Awwissu qiegħed magħna! L-ġid ta' San Lawrenz reġa wasal! Viva San Lawrenz ta' qalbna!

Welcome to BeBirgu!

BeBirgu is Birgu's newest place to be! Situated in the completely renovated SAN LAWRENZ Band Club at the Victory Square.

BeBirgu welcomes you every day of the year for drinks and great food served in a European Brasserie setting with a nice lounge style open air patio.

BeBirgu
jawgura l-festa t-tajba lil kulħadd!

BeBirgu,
San Lawrenz Band Club, Victory Square, Birgu

Tel: 77220077 | E-mail: Ed@bebirgu.com

Sena ta' ħidma kontinwa

LAWRENCE FARRUGIA | *Kaxxier Soċjetà Mużikali Banda San Lawrenz*

Heb, issa li ili aktar minn sena fil-kariga ta' kaxxier, nista' ngħid li bdejt nifhem aktar b'liema serjetà, dedikazzjoni u trasparenza titmexxa din is-Soċjetà li aħna tant inħobbu.

Matul din is-sena rajna bidla fit-tmexxija tal-presidenza tal-Każin, li kienet fuq fomm kulħadd. Nibda billi nirringrazza lil Lawrence V Farrugia tal-ħidma kontinwa li wettaq matul dawn is-snin għal din is-Soċjetà. Mingħand Lorry tgħallimt hafna: tgħallimt kemm trid tkun preċiż meta żżomm il-kontijiet u rendikonti bl-aktar mod trasparenti u kemm trid tqoqħod attent għall-inqas dettall. Meta titkellem miegħu ma tistax ma tinnutax kif il-Każin huwa l-mimmi t'għajnejh u għaliex ifisser ħajtu. Iva ħajtu, għax fil-veru sens tal-kelma ta' ħajtu għall-Każin. Bla dubju l-parir ta' Lorry hu ta' min jorbot fuqu għax imsawwar fuq snin twal ta' esperjenza. Izda kull bidu fiit it-tmiem u, għalkemm nemmen li xorta se nibqgħu nsibu lil Lorry kull meta jkollna bżonn, issa nilqgħu u nifirħu lill-President il-ġdid, Bjorn Callus. Żgur li se jkompli fejn ħalla ta' qablu, ovvjament b'ideat ftit jew wisq differenti, biex inkomplu ngħollu l-isem ta' din il-Banda li tant inħobbu, il-Banda Vittoriosa San Lawrenz, il-Banda tal-Birgu!

Malli għaddiet il-festa tas-sena l-oħra, dlonk komplejnejn fejn ħallejna bi proġetti kontinwi li ma jieqfu qatt. Wieħed mill-proġetti li kellna kien it-turretta tal-bejt; bnejna l-opramorta u sar taraġġ tal-ħadid li nħadem minn wieħed mill-membri tal-kumitat, John Attard. B'hekk neħħejna l-periklu li kellna għal kull minn jitla' hemm fuq.

Biex ikun komplut l-arkivju, bdilna l-gwaniċi tas-sur mastrijet biex ikunu kollha pariġġ. Biddilna wkoll l-hoist għaliex li kellna kien bil-ħsara u kien ukoll ta' periklu għal min ikun qed jużah. Komplejnejn x-xogħol taż-żeġbha u manutenzjoni ta' affarijiet varji, fosthom il-kamra tal-Kumitat.

Fejn jidħlu l-bżonnijiet għat-tagħlim tal-banda, lestejnej l-kamar tat-tagħlim tal-mužika mill-aluminju, skerting u żebgħa. B'hekk jistgħu jsiru l-lezzjonijiet f'aktar kwiet. Inxtara dispenser tal-ilma għall-bandisti u l-allievi u nxtraw 60 siġġu eħfek fil-piż u jingħalqu, biex inkunu nistgħu ngorruhom b'aktar faċilità.

Fejn jidħlu attivitajiet ta' ġbir ta' fondi, il-Każin jorganizza ikliet kbar matul is-sena kollha, kemm fil-każin stess, kif ukoll f'postijiet oħra madwar il-Birgu. Hassejna l-ħtieġa li nixtru forn kbir biex inkunu nistgħu nsajru fil-post b'inqas skariġġ.

Bħalma qiegħdin taraw, ix-xogħol ma jaqta' qatt u l-ispejjeż huma kbar, izda grazzi għall-Kumitat ħabrieki u iktar tagħkom il-membri li tieħdu sehem f'dawn l-attivitajiet u l-ghajnejn ta' bosta benefatturi, ilkoll flimkien qiegħdin inkomplu nżommu dan il-palazz grandjuż aħjar milli sibnieh.

Nagħlaq billi nawgura l-festa t-tajba lil kulħadd. Jalla jerġa' jkollna festa sabiħa kif nafu nagħmlu aħna l-Palmizi u kif jixraq lil patrun tagħna San Lawrenz f'din il-Belt li tant inħobbu. Viva l-Banda tal-Birgu, viva San Lawrenz.

PROJECT PART-FINANCED BY THE EUROPEAN UNION

FREE SET OF 4 STACKABLE WASTE BINS

COLLECT FROM:

- **Ta' Qali Civic Amenity Site**
Monday to Saturday 08:00 till 13:00
Monday to Friday 16:00 till 19:00
- **Visitors Centre, Marsaskala**
Monday to Friday 08:00 till 19:00
Saturday 08:00 till 13:00
- **Tal-Kus Facility, Xewkija, Gozo**
Monday to Friday 08:00 till 17:30
Saturday 08:00 till 13:00

Freephone 8007 2200 www.wasteservmalta.com

Operational Programme I-European Structural and Investment Funds 2014 – 2020
“Fostering a competitive and sustainable economy to meet our challenges”
Project part-financed by the Cohesion Fund
Co-financing rate: 85% European Union; 15% National Funds

Bħal ħaġar prezjuż

PATRI CLAUDIO BORG OP | *Sotto-Pirjol Komunità Dumnikana*

L-artist Dumnikan, il-Beatu Angéliku, fir-raffigurazzjoni meraviljuža tal-ħajja ta' San Lawrenz fil-kappella Nikkolina fil-Belt tal-Vatikan, ipoġġi fiċ-ċentru xena mill-ħajja ta' San Lawrenz huwa u jqassam il-karitā lill-foqra. Il-ħaġjografi tiegħu ma qagħdux lura milli jenfasizzaw l-imħabba li kellu San Lawrenz lejn il-foqra. Biżżejjed niftakru fir-rakkont mgħoddxi lilna minn Sant'Ambrog ta' meta San Lawrenz deher quddiem il-Prefett ta' Ruma u bħala t-teżori tal-Knisja ippreżentalu lill-foqra waqt li jgħidlu: "Ara f'dawn il-foqra t-teżori li wegħdtek li nurik; magħhom se nžid il-perli u l-ħaġar prezjuż, li huma r-romol u l-verġni ikkonsagrati, li huma d-dihadema tal-Knisja."

Chaliex San Lawrenz għażel il-foqra bħala t-teżori tal-Knisja? It-tweġiba tiġi propju mill-Evanġelu stess, partikolarmen mid-diskors ta' Sidna Ĝesu Kristu fuq il-muntanja, meta jgħid: "Henjin il-foqra fl-ispirtu, għax tagħhom hija s-Saltna tas-smewwiet" (Mt 5:3). Il-faqar materjal jfisser in-nuqqas ta' rabta mal-ġid tad-dinja, jew aħjar in-nuqqas ta' dipendenza fuq il-ġid li jgħaddi għall-kuntentizza tal-bniedem. Il-faqar jgħiegħel lill-bniedem idawwar ħarstu aktar fuq il-ġid li ma jgħaddix, li huwa Alla nnifsu. Bħal meta wieħed isib dak li jittlef aktar malajr f'kamra li tkun kemxejn vojta, milli f'kamra mimlija.

Huwa għalhekk li l-foqra bosta drabi jkollhom fidi aktar b'saħħiha u certa kuntentizza ġenwina, għaliex in-nuqqas ta' ġid materjal

jqanqalhom biex ifittxu l-ferħ tagħhom fi ħwejjeġ aktar superjuri. Il-ferħ tas-sejba ta' Alla jimla l-qalb tal-foqra aktar mill-ġid materjali. Bosta drabi niftakru f'dawk li ma għandhom xejn, iżda jinsabu aktar kuntenti, għaliex il-ġid materjali min-natura tiegħu ma jissodis fax lill-bniedem, imma jqanqal fih regħba dejjem aktar kbira għal aktar ġid materjali. Min-naħha l-oħra s-sejba tal-ġid spiritwali dejjem iġġib serħan fit-tiftix fil-persuna. Ġħalhekk Santu Wistin jikteb fl-Istqarrrijiet: "Int għamiltna għalik, o Alla, u qalbna ma ssib qatt kwiet, jekk ma tistrieħx fik."

F'din il-festa ta' San Lawrenz ikun jixraq li kull wieħed u waħda minna jagħmel eżami tal-kuxjenza u jara ffit jekk huwiex fqir biżżejjed hekk li l-fidi tiegħu ma tkunx imxekkla mill-psuedo-kuntentizza tal-ġid li jgħaddi. Il-faqar li qed nitkellmu fuqu m'huwiex sempliċiment in-nuqqas ta' ġid materjali, iżda n-nuqqas ta' rabta ma' dan il-ġid, biex ix-xewqat tagħna jmorru jfittxu 'l-hinn mill-ħwejjeġ tad-din ja għall-milja tal-ferħ tagħhom.

Huwa fis-sejba u r-rabta mal-ġid spiritwali, jiġifieri ma' Alla nnifsu, li aħna tassew nakkwistaw rikonoxximent tabilħaqq għoli. Jekk tassew nixtiequ li nkunu magħduda bħala rikkezzi tal-Knisja bil-kejl tal-qaddis Lawrenz, jeħtieg li lkoll niftaqru, jiġifieri ninżgħu mir-rabtiet mal-ġid tad-dinja, biex nistaqħħnew fil-qdusija u quddiem Alla aħna wkoll inkunu magħduda bħal ħaġar prezjuż. Nawgura lil kulħadd il-festa t-tajba.

DISCOVER OUR COLLECTABLE BOTTLES

A depiction of Malta's history and culture.

TASTE THE FEELING[®]
MALTA

Il-festa: okkażjoni biex nikbru fl-imħabba u l-għemil it-tajjeb

FR CHARLES SULTANA | *Kappillan Parroċċa San Lawrenz Ċħawdex*

L-awtur tal-Ittra lil-Lhud, fil-Kapitlu 10 jezort a lill-komunità Nisranija biex dawn jgħixu l-ħajja Nisranija b'fidi sħiħa u b'entu żażmu. Xi ħażżeġ partikulari li jsemmi hija l-ħajja tal-komunità. Laqatni sew il-vers 24 li jgħid: "Naraw kif nistgħu nħajru lil xulxin għall-imħabba u għall-għemil tajjeb."

Il-komunità Nisranija għandu jkollha bħala priorità l-azzjoni li tirrifletti l-istqarrirja. L-istess awtur tal-Ittra lill-Lhud ifakk il-lill-komunità fl-importanza tal-laqgħa ta' talb flimkien; referenza ċara għall-Ewkaristija, imma din ma tistax tagħmel frott jekk dak li niċċelebraw madwar l-ortal ma jiġix rifless fil-ħajja tagħna. Allura kemm hu importanti li "nħajru lil xulxin għall-imħabba u għall-għemil tajjeb", jew fi kliem ieħor li dejjem ninkora għixxu lil xulxin għall-imħabba, il-karită, il-ġustizzja, is-sinċerită, l-onesta u dak kollu li jagħmel il-ġid lill-proxxmu tagħna. Dawn il-virtu jiet huma l-pedament ta' ħajja Nisranija tajba kif ukoll ta' komunità Nisranija f'saħħiħha.

Komunità parrokkjali, bħalma hi l-parroċċa tal-Birgu, għandha grazza kbira li l-patrūn tagħha proprju jibrilla f'dan kollu. San Lawrenz fil-ħajja tiegħu wera fidi kbira fl-istqarrirja tagħha, imma fuq kollo bil-mod ta' kif kien jgħix. San Lawrenz kellu ħafna għall-qalbu l-ġid tal-komunità u nafu mill-istorja kemm kien jiddedika saħħa u enerġija biex jaqd i l-dawk kollha li kienu jeħtieġ l-għajnejha.

Għalkemm kellu pozizzjoni għolja fil-gerarkija tal-Knisja, imma qatt ma ħalla l-poter ibiegħdu

minn dawk l-aktar dgħajfa, anzi pjuttost inqeda bih biex ikun aktar qrib u ta' għajjnuna. Dik l-istqarrirja li għamlet lil San Lawrenz famuż, "dawn huma t-teżori tal-Knisja", meta kien qiegħed jirriferi għad-dgħajfin ta' Ruma, turi x'kellu verament f'qalbu dan il-qaddis kbir tal-Knisja. Xejn ma kellu aktar valur għalih mill-fqar, morda, romol u iltima u din ma kinitx stqarrirja fiergħha, imma kienet azzjoni kontinwa ta' ħajja iddedikata għalihom. Il-komunità, u b'mod partikulari dawn "it-teżori tal-Knisja" kienu għall-qalb San Lawrenz u kien jagħmel mill-ahjar biex fid-dawl tal-fidi u msejjes bil-grazzja ta' Ċesù Kristu, jgħin fil-bini ta' komunità Nisranija vera.

Issa li l-komunità Lawrenzjana qiegħda ticċċelebra l-festa tal-patrūn tagħha, tajjeb li nħarsu lejn dan l-element qawwi fil-ħajja tiegħu u nagħmluh tagħna ukoll. Ejjew nżommu f'moħħna l-membri kollha tal-komunità u "nħajru lil xulxin għall-imħabba u għall-għemil tajjeb" mill-ahjar li nistgħu, b'mod partikulari lil dawk l-aktar batuti.

L-istess festa tagħtina opportunità biex naħdmu flimkien bħala familja waħda u tgħin fil-bini tal-komunità. Jalla l-festa tal-patrūn tagħha San Lawrenz tkun l-aqwa okkażjoni fis-sena biex nikbru fl-imħabba u l-għemil it-tajjeb!

Minn qalbi nawgura l-festa t-tajba lill-Lawrenzjani kollha! San Lawrenz jgħaqqa qadna flimkien bħala familja.

LAKE BLED Slovenia

minn Ĝunju
sa Settembru

MINN
€499

Il-prezz huwa bbażat fuq akkomodazzjoni tripli u jinkludi t-titjiriet, lukanda, trasferimenti, servizzi ta' tour leader u t-taxxi kollha (Kundizzjonijiet jaapplikaw).

Valletta Branch - Tel: 2123 8039 **Paola Branch** - Tel: 2180 9930
Mosta Branch - Tel: 2141 3030 **Gozo Branch** - Rabat Tel: 2156 5620 bsl.com.mt

Is-sinjal tas-salib

**DR UGO MIFSUD BONNICI - PRESIDENT EMERITU
President Onorarju Soċjetà Mužikali San Lawrenz**

Meta Kostantinu kellu l-viżjoni tal-kitba, ‘In hoc signo vinces’, u beda joħroġ is-sinjal tas-Salib bħala għelma tal-vittorja, sab il-l min jgħidlu: “Inti kif trid tirbaħ bis-sinjal tat-telliefa?” Min idendlu fuq salib ikun tilef u jnejħ ħu bħala kriminal. Fil-fatt, Kostantinu rebaħ u saltan. L-istess issib min jgħid: “San Lawrenz miet maħruq fuq gradilja, allura x’rebbeħ hu? Kif tajtuh f’idejh il-palm tar-rebħa?”

Aħna l-Insara nibdew kull biċċa xogħol bir-radd tas-salib. Malli niftħu għajnejna filgħodu, meta nintegħ fuq il-mejda biex nieklu, meta nitilqu għal vjagg, imdorrijn u mgħallmin l-ewwel nett, nagħmlu s-sinjal tas-salib. Il-Parlament stess ta’ pajjiżna jibda’ s-seduti tiegħi bir-radd tas-salib. Il-piena kapitali li kkastigaw biha lill-Bniedem li ma kellu ebda ħtija, iżda li ha fuqu l-ħtija ta’ kulħadd, saret l-aqwa awspicju għas-suċċess f’kull bidu ta’ attivitā.

Il-palma f’idejn San Lawrenz, il-gradilja li fuqha nħaraq, bħas-Salib tal-Ġolja tal-Golgota, l-istess martirju, huma sinjali tar-rebħ tal-vittorja.

Il-Birgu sar Belt Vittoriosa mhux biss għaliex hi l-Belt mnejn intrebaħ l-Assedju l-Kbir, iżda għaliex ukoll, u forsi iktar, intrabtet ma’ qaddis li rebaħ il-mewt u sar simbolu tar-rebħa. Bħalma l-Imġħallek tiegħi rebaħ fuq il-mewt u fuq il-mibegħda b'martirju u sar il-veru u l-uniku rebbieħ, hekk San Lawrenz sar

**‘Il-Birgu sar Belt Vittoriosa
mhux biss għaliex hi l-Belt
mnejn intrebaħ l-Assedju
l-Kbir, iżda għaliex ukoll,
u forsi iktar, intrabtet ma’
qaddis li rebaħ il-mewt u sar
simbolu tar-rebħa’**

il-vittorjuż per eċċellenza. Il-palma u l-kuruna tal-martirju saru sinonimi u jfissru l-istess bħall-vittorja.

Awwissu u Settembru saru sensiela ta’ ġranet sbieħ tar-rebħa. Il-belt tal-Gran Mastru La Sngle, faċċata tal-Birgu, tqim lit-Twelid tal-Madonna bit-titlu tal-Vitorja fit-8 ta’ Settembru. Bormla tagħlaq din il-kuruna fit-8 ta’ Dicembru.

Il-Birgu u l-Kottonera kollha kemm hi ħarġu rebbieħha minn gwerra qerrieda bejn l-1940 u l-1945 billi talbu l-ġħajnuna tal-qaddisin protetturi. It-tbatija ġiet mifdija bit-talb. L-anzjani tagħna esprimew il-ferħ tagħhom malli spiċċat il-gwerra fil-festi għall-qaddisin tagħhom.

Għan-nies tal-Birgu, il-gwerra spiċċat bl-ewwel festa ta’ San Lawrenz fl-1945 u l-istess għall-popli taż-żewġt ibliet l-oħra, imxierka fit-tbatija tal-gwerra u fil-ferħ tar-rebħa.

iNELS

home automation

SLV

lighting

CLICK
Scobmore Group

wiring accessories

ess

ESS Ltd., Triq San Gwakkin, Imrieħel, T: 2125 5777
www.ess.com.mt | [f essmalta](https://www.facebook.com/essmalta)

L-istatwa ta' San Lawrenz fil-gwerra

LORENZO ZAHRA | President Onorarju Socjetà Mužikali San Lawrenz

L-istatwa devota ta' San Lawrenz, tant għażiżha għall-Vittoriosani, baqgħet fil-knisja sas-17 ta' Jannar 1941, l-ġħada li l-bombardament feroċi fuq HMS *Illustrious* għamel ħerba mill-Awla Kapitolari u s-sagristija u ħallha ħafna nies mirduma. Dakinhar, Wenzu t'Orsla, Karmenu l-Bebbes, Ċensu Matches, Wenzu l-Induratur u ibnu Frans, il-Kanonku Dun Ċużepp Farrugia u oħrjan garrew ħafna affarrijiet mill-knisja biex jeħduhom bogħod mill-qerda.

Il-vara ta' San Lawrenz ukoll kellha tħalli l-knisja, imma b'koinċidenzi storiċi, kellha tirċievi bosta unuri f'dan il-passaġġ. Mill-Birgu l-istatwa ttieħdet fl-Imdina, l-aktar Belt antika ta' Malta, li kienet dejjem tħabbatha mal-Belt antika l-oħra bil-kastell tagħha, il-Belt Vittoriosa. Fl-Imdina, San Lawrenz sab kenn għand is-sorijiet Benedittini, l-ewwel fost l-Ordnijiet reliġjużi u tqiegħed fi knisja dedikata lill-prinċep tal-Appostli, San Pietru. Hemmhekk, fl-10 ta' Awwissu 1941 saritlu l-festa.

Fis-sena ta' wara kien l-Appostlu Missierna San Pawl li laqa' lil Lorenzu għandu biex fl-10 ta' Awwissu 1942 issirlu l-festa fil-knisja parrokkjali tiegħu fir-Rabat. B'hekk ġara li San Lawrenz sab ruhu fost iż-żewġ patruni ta' Ruma, Pietru u Pawlu. Ir-Rabat, San Lawrenz tqiegħed fuq pedestall tal-Madonna, bħallikieku l-Madonna ċediet is-sede tagħha lill-glorjuż martri tagħna. Ta' min wieħed ifakk li l-Kunċizzjoni ta' Bormla u l-Bambina tal-Isla, it-tnejn sabu refugju f'Birkirkara. Meta l-gwerra bdiet tbatti u San Lawrenz

'Il-vara ta' San Lawrenz wkoll kellha tħalli l-knisja, imma b'koinċidenzi storiċi, kellha tirċievi bosta unuri f'dan il-passaġġ.'

beda l-vjaġġ lura lejn pajjiżu, ingħata kenn mill-Madonna fil-Kolleġġjata ta' Bormla. U meta ttieħed il-Birgu f'purċijsjoni memorabbi fit-30 ta' Lulju 1944, kien l-ġħarġus kastissimu tagħha, San Ċużepp, li din id-darba silfu l-pedestall, bħal donnu huwa wkoll ried jagħti sehemu fil-glorja tal-Levita Lorenzu.

Sfortunatament San Lawrenz sab il-Birgu mfarrak u mifluġ, b'ħafna toroq imblukkati fl-irdim tal-bini mwaqqfa'. Daħal fil-knisja tiegħu fost id-daqq ferrieħi tal-qniepen tat-Tlett ibliet, għax il-kampnari ta' dawn il-knejjes, inkluz dawk tal-Bażilika Sengleana, kienu għadhom weqfin. Għadu frisk f'mohħi dak l-avveniment meraviljuż ta' 75 sena ilu.

Bla dubja, il-mumenti sbieħ li għexna 75 sena ilu, meta San Lawrenz daħal mill-ġdid f'Beltna, jibqgħu magħna tul is-snini kollha ta' ħajjitna. Grati lejn is-Sinjur Alla li ġelisna mill-ħerba tal-gwerra u tana lura l-istatwa meraviljużza tal-patrun tagħna. Intant mill-qalb nixtieq il-festa t-tajba lill-Vittoriosani kollha. Jalla San Lawrenz ikun magħna lkoll.

C&G

Street Lights
Decorations

Clinton Debono

M +356 9988 4020

E dobonoclinton@outlook.com

 C&G Street Lights Decorations

Schedule

Sliema Strand to Valletta (Water Polo Pitch) to Sliema Strand

Get to Valletta by Ferry

The fastest, coolest & most convenient way

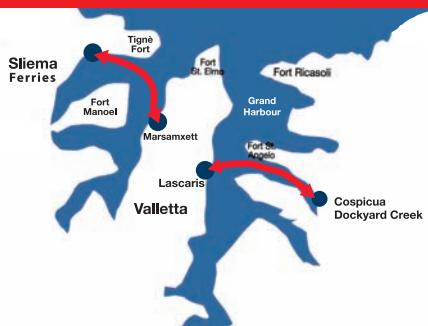
to reach Valletta from Sliema and the 3 Cities, avoiding traffic jams and parking problems

Prices:

Adult (1 way)	€ 1.50
Adult (return)	€ 2.80
Night (1 way)*	€ 1.75
Night (return)*	€ 3.30
Child (1 way)	€ 0.50
Child (return)	€ 0.90

Weekly Pass € 10.00
valid for 7 consecutive days unrestricted use

* Night prices apply from 19.30 onwards

NOW ALSO
operating between
the 3 Cities & Valletta

5mins Sliema Valletta **7mins** Valletta Cospicua

Marsamxetto Steamferry Services Ltd.
Tel: 2346 3862 Email: info@vallettaferryservices.com
www.vallettaferryservices.com

Winter		Summer	
01/11 - 31/05		01/06 - 31/10	
Sliema Dept.	Valletta Dept.	Sliema Dept.	Valletta Dept.
07.00	07.15	07.00	07.15
07.30	07.45	07.30	07.45
08.00	08.15	08.00	08.15
08.30	08.45	08.30	08.45
09.00	09.15	09.00	09.15
09.30	09.45	09.30	09.45
10.00	10.15	10.00	10.15
10.30	10.45	10.30	10.45
11.00	11.15	11.00	11.15
11.30	11.45	11.30	11.45
12.00	12.15	12.00	12.15
12.30	12.45	12.30	12.45
13.00	13.15	13.00	13.15
13.30	13.45	13.30	13.45
14.00	14.15	14.00	14.15
14.30	14.45	14.30	14.45
15.00	15.15	15.00	15.15
15.30	15.45	15.30	15.45
16.00	16.15	16.00	16.15
16.30	16.45	16.30	16.45
17.00	17.15	17.00	17.15
17.30	17.45	17.30	17.45
18.00	18.15	18.00	18.15
18.30	18.45	18.30	18.45
19.00	19.15	19.00	19.15
19.30	19.45	20.00	20.15
20.00		20.40	22.00
23.00		23.45	00.00
00.15		00.15	00.45

Valletta (Lascaris) to Three Cities

Winter		Summer	
01/11 - 31/05		01/06 - 31/10	
Cospicua Dept.	Valletta Dept.	Cospicua Dept.	Valletta Dept.
06.30	06.45	06.30	06.45
07.00	07.15	07.00	07.15
07.30	07.45	07.30	07.45
08.00	08.15	08.00	08.15
08.30	08.45	08.30	08.45
09.00	09.15	09.00	09.15
09.30	09.45	09.30	09.45
10.00	10.15	10.00	10.15
10.30	10.45	10.30	10.45
11.00	11.15	11.00	11.15
11.30	11.45	11.30	11.45
12.00	12.15	12.00	12.15
12.30	12.45	12.30	12.45
13.00	13.15	13.00	13.15
13.30	13.45	13.30	13.45
14.00	14.15	14.00	14.15
14.30	14.45	14.30	14.45
15.00	15.15	15.00	15.15
15.30	15.45	15.30	15.45
16.00	16.15	16.00	16.15
16.30	16.45	16.30	16.45
17.00	17.15	17.00	17.15
17.30	17.45	17.30	17.45
18.00	18.15	18.00	18.15
18.30	18.45	18.30	18.45
19.00	19.15	19.00	19.15
19.45	20.00	20.35	20.50
20.00		21.20	22.00
23.00		23.30	23.15
23.30		23.30	00.00

NIGHT SERVICE	
19.45	20.00
20.35	20.50
21.20	22.00
23.00	23.15
23.30	00.00

MEDITERRANEAN
INSURANCE
BROKERS

www.mib.com.mt

Do you need Health, Life, Home, Motor or Travel Insurance?

Simply call us for advice & quotes

234 33 234

Mediterranean Insurance Brokers (Malta) Ltd.
53, Mediterranean Building, Abate Rigord Street, Ta'Xbiex, XBX 1122, Malta (EU)
T. +356 234 33 234 F. +356 213 41 597 E. info@mib.com.mt

mib YOUR INSURANCE SOLUTION

Aon

Mediterranean Insurance Brokers (Malta) Ltd. is an enrolled company regulated by the Malta Financial Services Authority and are the exclusive correspondents in Malta for Aon

Il-festa: impenn, sagrifiċċju u sodisfazzjon

JOSEPH SCICLUNA | President Onorarju Soċjetà Mužikali San Lawrenz

GeVież-ħbieb tiegħi Vittoriosani. Permezz ta' dan il-messaġġ annwali tiegħi nixtieq nesprimi magħkom u nuri l-gratitudni tiegħi għal sena ħidma li saret mhux mill-Kažin biss, imma mid-diversi entitajiet li thaddan il-festa ta' missierna San Lawrenz. Żgur mhux forsi li r-riżultat ta' sena xogħol narawh matul dik il-ġimġha tant mistennija minn kull Vittoriosan, kemm dawk li jgħixu fil-Birgu, kif ukoll dawk il-Vittoriosani mxerrdin madwar il-gżejjer Maltin u dawk ġutna li jgħixu barra minn xtutna.

Din is-sena kienet sena specjali għas-Soċjetà Mužikali San Lawrenz, peress li wara diversi snin twal li l-ħabib tiegħi Lawrence V Farrugia serva bħala President, issa ħass li kien wasal iż-żmien li jħalli t-tmun tal-Kažin f'idejn ġoddha. Minn hawn nixtieq nuri l-apprezzament tiegħi għax-xogħol kbir li għamel fi ħdan is-Soċjetà tul dawn is-snini, speċjalment fiż-żmien li kien qiegħed isir il-planċier. Irrid ngħid li ħdimna flimkien fuq dan il-proġett kbir, biex illum għandna ġawhra sabiħa li tpaxxi lil kull min iħares lejn il-planċier tagħna. Ma nistax fl-istess hin ma nawgurax lill-President il-ġdid, Bjorn Callus, ħafna snin ta' ħidma u suċċessi u cert li dak li ħallew ta' qablu huwa se jkompli jsaħħu u jkompli jgħolli isem is-Soċjetà tagħna.

Inħossni onorat li għal snin twal ilni nagħti l-appoġġ tiegħi lejn din is-Soċjetà. Sar ħafna xogħol ta' manutenzjoni fil-kažin għaliex palazz antik bħal tagħna jkollu bżonn manutenzjoni l-ħin kollu. Apparti x-xogħol manwali li hu ta' importanza kbira, Soċjetà bħal din titlob ħafna xogħol klerikali u ta' impenn fejn jidħlu fondi,

li illum il-ġurnata huma mezz importanti ħafna biex ikompli jissaħħha it-tagħlim tal-mužika, kif ukoll ikompli jissebba ħi kažin tagħna.

Bħala Vittoriosan ma nistax ma ngħidx prosit lill-grupp *Ten08*, li din is-sena permezz ta' *Rock the Fort* ġibed eluf ta' nies għal din l-aktivitā. Vera kien jinvolvi ħafna sagrifiċċju u organizzazzjoni, għaliex biex tagħmel attivitā bħal din fuq skala nazzjonali, mhix ħaġa faċli. Imma bid-determinazzjoni li għandhom, dawn iż-żgħażaq waslu u kburi ngħid li kienet attivitā ta' success. Nieħu din l-opportunità wkoll biex nuri l-apprezzament tiegħi għax-xogħol kbir li qiegħed isir fil-knisja tagħna.

Ma nistax ma naċċennax għall-festi specjali li se niċċelebraw din is-sena fl-okkażjoni tal-75 sena tal-miġja lura f'Beltħna tal-istawwa San Lawrenz wara l-gwerra. Inheġġeġ lil kull Vittoriosan jattendi għall-aktivitajiet li qed isiru ħalli bħalma missirijietna cċelebraw 75 sena ilu, inkuna aħna illum li nippartecipaw f'dawn il-festi u ngeddu dawn il-memorji sbieħ li kull Vittoriosan għandu.

Irid irrodd ħajr lil Alla u lil missierna San Lawrenz għall-impenn kbir li qiegħed isir f'kull entità tal-festa. Mingħajr dan l-impenn, żgur li kieku ma jkollniex festa sabiħa bħalma jkollna. Nafu li biex iż-żomm dan il-livell mhix ħaġa faċli, anzi jirrikjedi sagrifiċċi kbar minn kull min huwa nvolut. Prosit ħbieb u jalla nibqgħu flimkien magħqudin għaliex kif jgħid il-Malti, 'fejn hemm l-għaqda hemm is-saħħha'. Mill-qalb nawgura lill-Vittoriosani kollha l-festa t-tajba. Ejew nifirħu flimkien għax-xogħol għandna għaliex.

Since 1987

*Try out our Free Delivery
& Take-Away Services*

Check out our online Menu on:
www.theavenuemalta.com
Call Us : 21 377 773 / 21 351 753 / 21 378 731

We Deliver to:
Bahar Ic-Cagħaq - Gzira
Ibragg - Madliena Msida
Pembroke - San Gwann - Sliema
St.Julians - Swieqi - Ta' Xbiex

For other destinations kindly contact us on the day.

Lunch Opening Hours
Monday - Saturday 12.00 till 14.30
Sunday till 15:00

Dinner Opening Hours
Monday - Sunday 18.00 till 23.30
Summer : Sunday Lunch closed

*Why not take
advantage of our
Free Parking?*

Two-hour FREE parking at
Portomaso Car Park

Il-Kumitat tas-Socjetà qed jinvesti fil-gejjieni

CONRAD BALDACCHINO | President Onorarju Soċjetà Mužikali San Lawrenz

Heb Vittoriosani, reġgħet waslet festa oħra, festa li din is-sena qed timmarka l-75 sena minn meta l-istatwa titulari ta' missierna Lorenzu reġgħet twasslet lura fil-Belt ta' qalbna. Kull sena nħossni onorat li, bħala President Onorarju tas-Socjetà Mužikali Bnada San Lawrenz, inwassal messaġġ ċkejken għall-festa.

Is-sena 2019 rat tmiem il-legat tal-President Lawrence V Farrugia li, għal tnejn u tletin sena sħaħ, kien it-tmun fit-tmexxija tas-Socjetà Mužikali San Lawrenz, magna li kontinwament kienet taħdem għall-ġid tas-Socjetà. Iżda kull bidu fih it-tmiem u fl-elezzjoni tal-Kumitat il-ġdid kien elett Bjorn Callus, demm żagħżugħ li żgur għandu ħafna u ħafna x'joffri lil din is-Socjetà.

Wieħed jinnota b'sodisfazzjon li l-fergħa tat-tagħlim mužikali tas-Socjetà hi waħda attiva u qed tkompli tikber u thalli frott imprezzabbi fost iż-żgħażaqgħ u t-tfal tagħna. Biss, il-frott u x-xogħol ta' din is-Socjetà mhux qiegħed biss fit-tagħlim, iżda wkoll fil-wirt kulturali u storiku li qed inħallu għall-ġenerazzjonijiet futuri. Bini storiku bħalma hu Palazzo Huesca, jirrikjedi xogħol ta' manutenzjoni kontinwu. Infatti, matul dawn l-aħħar sentejn saru diversi xogħlijiet strutturali fis-sular tan-nofs, kif ukoll fis-Sala tal-Kunċerti, is-Sala tal-Arkivji u fil-kamar tat-tagħlim. Dan kollu juri kemm il-Kumitat tas-Socjetà qed jinvesti fil-gejjieni. Progetti maestużi, frott ix-xogħol tal-Kumitat ħabrieki li hemm.

'Biss, il-frott u x-xogħol ta' din is-Socjetà mhux qiegħed biss fit-tagħlim, iżda wkoll fil-wirt kulturali u storiku li qed inħallu għall-ġenerazzjonijiet futuri.'

Id f'id mal-Kumitat Festi Esterni San Lawrenz, is-Socjetà Mužikali San Lawrenz qed tkompli taħdem biex tibqa' titqies bħala waħda mill-aktar popolari fil-Kottonera u tkompli tispikka fil-popolarită tagħha fil-gżejjer Maltin. Dan kollu grazzi għal dawk l-individwi kollha li b'xi mod jew ieħor huma involuti f'xi entità tal-festa tal-patrun tagħna San Lawrenz.

Nixtieq nagħlaq dan il-messaġġ billi nawgura l-festa t-tajba lill-Vittoriosani kollha. Nawgura li bħas-snin l-imgħoddija, ikollna festa kbira u speċjali ad unur il-qaddis patrun tagħna San Lawrenz. ɭed minn ħafna għaliha, ejew mela nifirħu flimkien bħala familja waħda. Nieħdu gost aħna u nagħtu gost lill-ħaddieħor.

Fl-aħħar u mhux l-inqas nirringazzja minn qalbi lill-Kumitat tas-Socjetà Mužikali San Lawrenz, kif ukoll lil dawk kollha li huma impenjati b'xi mod jew ieħor fil-festa tagħna, għal sena oħra ta' hidma mill-aqwa. Viva San Lawrenz!

Soċjetà li tistinka għal dak li temmen fih

TONY CASSAR | President Onorarju Soċjetà Mužikali San Lawrenz

Sena wara sena javviċinani Fr John Avellino biex nikteb il-kelmtejn tiegħi għal dan il-ktieb.

Irrid ngħid, li nitpaxxa nara din s-Soċjetà, li b'tant entuzjażmu u determinazzjoni taħdem u tistinka għal dak li temmen fih u li bl-għajnejnuna ta' tant voluntiera dak li tippjana, jitwettaq biex jingħata ġieħ l'il patrun ta' din il-Belt Robbieħa, San Lawrenz. Irrid ngħid prosit kbira lil dawk kollha li huma responsabbi għat-tmexxija ta' din is-Soċjetà tagħna. Hi Soċjetà ħajja, li qed tagħti kontribut kbir lill-komunità tal-Birgu. Lid-dilettanti tal-festa mbagħad ngħidilhom

grazzi, għax sena wara jarmaw il-Belt tal-Birgu b'armar mill-aqwa, drapp mill-ifjen u joffru spettaklu tan-nar kif jixraq lill-kbir San Lawrenz.

Prosit tassew lil dawn il-voluntiera, għax bis-saħħha tagħhom inżommu ħajja tradizzjoni tagħna l-Maltin.

Nieħu din l-okkażjoni biex minn qalbi nawgura l-festa t-tajba lill-Čirbin kollha. Ċert li l-festa se tkun mument ta' ferħ għal dawk kollha li ġżuru l-Birgu f'dawn il-ġranet. Viva San Lawrenz! ━

The advertisement features a collection of Total brand power tools and equipment, including a nail gun, two cordless drills, a heat gun, a hand saw, a jigsaw, a planer, a circular saw, a generator, a pressure washer, and various hand tools like wrenches and pliers. A central banner reads "TOTAL One-Stop Tools Station". Below the banner, the text "Trade Enquiries: Firm B. Pullicino Tel: 21676627 - 21676629" is displayed.

Din il-'Banda tal-Birgu'

PAWLU BONGAILAS | Delegat tal-Banda

Hebier Palmiżi, għal darboħra kellna sena impenjattiva għall-aħħar, kważi kważi iktar minn ta' qabilha. Tajjeb ngħidu li wara l-festa li ghaddiet bdejna nippjanaw iż-żewġ programmi kbar li nagħmlu kull sena: dak annwali u dak tal-festa.

F'Diċembru pparteċipajna fl-ewwel edizzjoni ta' *Natale al Colacchio*, imtella' mis-Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi, fejn sar Programm tal-Milied imtella' kollu minn bandisti tal-post u allievi tal-Banda tagħna flimkien ma' dawk tal-Għaqda Mużikali San Ġużepp tal-Kalkara. Ftit jiem wara daqqnejha fil-purċiżjoni tal-Bambin lejlet il-Milied. Ippartecipajna wkoll permezz ta' daqq ta' fanfarri f'attività oħra li saret għall-ewwel darba: il-Purċiżjoni tal-İlsiera, mtella' mill-Kummissjoni Ġimħa l-Kbira. Sehemna fil-festi tal-Ġimħa l-Kbira u l-Ġhid kien wieħed kbir għax, apparti din il-fanfarra u s-servizzi tal-Ġimħa l-Kbira u Hadd il-Ġhid, daqqnejha wkoll marci funebri l-Belt Valletta fil-pellegrinaġġ ta' Ĝesù Redentur, li sar mill-parroċċa ta' Santu Wistin. Bandisti tal-post tagħna daqqew ukoll fil-programm ta' marci funebri mtella' mis-Socjetà Filarmonika Nazzjonali La Valette, taħt id-direzzjoni ta' Mro Antonino Oddo.

Din is-sena ġsibna wkoll biex isiru sett libretti ġodda ta' marci proċessjonali u innijiet Lawrenzjani li żżanżu fit-30 ta' Lulju fil-purċiżjoni li saret minn Bormla għall-Birgu fl-okkażjoni tal-75 sena mill-wasla lura tal-istatwa ta' San Lawrenz fil-Birgu wara t-Tieni Gwerra Dinjija. Bħala parti minn

dan l-anniversarju saret ukoll akkademya mužiko-letterarja fil-knisja, bis-sehem tal-Brass Ensemble tas-Socjetà, waqt li fl-istess ħin il-Banda tagħna kienet qed tagħmel servizz ta' marċi u programm f'Raħal Ċdid.

Ma nistax ma nsemmix il-Programm Annwali li sar il-Ġimħa, 7 ta' Ġunju fit-Torri ta' San ġwann. Il-preparamenti twal tawna sodisfazzjon kbir, kif ġadet gost ukoll l-udjenza preżenti. Irrid nirringazzja lis-Surmast Jonathan Abela, u lill-Assistent Surmast Francois Borg tad-dedikazzjoni tagħhom. Ringrazzjament speċjali jmur għal 1st Cospicua Scout Group, kif ukoll lill-isponsors kollha. Grazzi wkoll lill-membri tal-Kummissjoni Banda u tal-Kunitat tal-ħidma sfiqa li saret flimkien biex inkiseb dan is-suċċess. Fuq l-istess linja, il-programm 'Vittoriosa in Festa', li se jsir l-Erbgħa, 7 ta' Awwissu, mhux ta' min jitilfu.

Apparti dawn, din is-sena għandna wkoll numru kbir ta' servizzi. Bejn Jannar sa qabel l-impenji tal-festa kellna 17-il servizz u mill-festa 'l hemm s'issa hemm tmien servizzi oħra, flimkien ma' total ta' sitta għal żmien il-festa. Tajjeb nirimmarkaw li hemm numru sostanzjali minnhom li huma bi programm.

Ejjew nifirħu flimkien għax tassew għandna biex niftaħru b'din il-banda ewlenija tal-Birgu u b'dak kollu li nappartjenu fi. Mhux ta' b'xejn li jsibuna 'il-banda tal-Birgu', għax tassew hekk aħna. Nagħlaq dan il-messaġġ tiegħi billi minn qalbi nawgura l-festa t-tajba lill-Vittoriosani kollha.

VITTORIOSA PHARMACY

EST 1907

An Institution in the Heart of the
Three Cities

IL-FESTA T-TAJBA LIL KULHADD!

9, Main Gate Street, Vittoriosa. T: 21 807529

E: vittoriosapharmacy@gmail.com

Proġett li jawgura tajjeb għall-ġejjieni

MRO JONATHAN ABELA | *Surmaست Direttur*

L-aktivitā mužikali fis-Socjetà tagħna saret waħda kontinwa. In-numru ta' attivitajiet kibru bil-bosta u dan jinkludi wkoll diversi programmi mužikali. Il-kunċerti mužikali jeħtieġu dedikazzjoni u impenn u għal din ir-raġuni hu kruċjali li jkun hemm *teamwork* tajjeb. Ix-xogħol ta' logiġitika u preparamenti mužikali jkunu ilhom għaddejjin xħur shaħ. Nemmen li programmi bħal dawn, minbarra li jżommu l-kultura mužikali ħajja fil-Birgu, ikunu wkoll ta' motivazzjoni għaż-żgħar u żgħażagħi tagħna biex jithajjru u jibdew jitgħallmu xi strument mužikali. Il-programmi annwali li qed jsiru qed jagħtu wkoll iċ-ċans li niskopru iktar il-wirt li għandna fil-Birgu stess. Dan għaliex dawn il-programmi qed isiru f'postijiet li għandhom storja kbira marbuta magħhom. L-għażla tal-mužika li tindaqq f'dawn il-programmi teħtieg ħsieb u mhux dejjem faċi tiddeċiedi liema mužika tkun l-aħjar. Nippruvaw nolqtu l-gosti ta' kulħadd, kemm ta' min qed jisma, kif ukoll tal-istess mužičisti, filwaqt li ndaħħlu wkoll element ta' innovazzjoni. Qed nippruvaw nadattaw l-għażla tal-mužika skont l-udjenza wkoll. Din id-differenza tinħass l-iktar bejn iż-żewġ programmi prinċipali li jsiru matul s-sena, jiġifieri l-Programmi Annwali u dak tal-festa.

L-attendenza tal-allievi għal-lezzjonijiet żidiet ġmiela tul dawn l-aħħar snin. Il-proġett li mbarkajna fuqu jidher li qed jaħdem tajjeb u dan hu sinjal ta' kuraġġ għall-futur u jirrifletti tajjeb fuq il-Kummissjoni Banda u fuq il-Kumitat Centrali. Dan hu ta' sodisfazzjon ikbar meta wieħed iqis id-distrazzjonijiet u l-isfidi

akkademici li jkollhom l-istudenti. M'huiex faċċi li tattira ż-żgħażagħi permezz ta' xi tip ta' riklamar, imma huwa ferm iktar diffiċli li żżomm il-motivazzjoni tal-istudenti għolja. Dan jeħtieġ ħsieb u flessibilità. Ħsieb biex tagħmel għażliet u deċiżjonijiet tajbin u flessibilità biex timplimenta l-istess għażliet fi żmien opportun. Fuq dan il-punt qed nantċipa li ha jkun hemm tibdiliet fis-sistema tat-tagħlim li hemm preżenti. Dan ha jsir biex inkunu nistgħu naakkomodaw aħjar in-numru ta' studenti li hemm. Irridu wkoll ngħaqqu aħjar l-istadji differenti li fihom jkunu waslu l-istudenti. Fil-preżent qed noffru tagħlim fuq 4 stadji, jiġifieri familjarizzazzjoni mužikali bil-lezzjonijiet għaż-żgħar, il-faži 'Beginner', fejn studenti jibdew l-instrument, il-faži 'Intermediate', fejn l-istudji huma iktar avvanzati u jiżiddu l-attivitajiet fejn studenti jdoqqu flimkien u fl-aħħar il-faži 'Advanced', fejn studenti li ħargu jdoqqu jkomplu jattendu biex itejbu l-abbiltajiet mužikali tagħhom.

Servizz ta' tagħlim effettiv jeħtieġ appoġġ finanzjarju tajjeb. Is-sehem tal-Aġenċija Żgħażagħi minn mindu bdiet sal-ġurnata tal-lum kien kruċjali biex għaqdiet bħas-Socjetà tagħna jilħqu l-għanijiet tagħhom. Fondi bħal dawn jippermettu lis-soċjetajiet jimplimentaw proġetti godda bħal xiri ta' tagħmir u materjal edukattiv.

Fl-aħħar nett nirringazzja lill-Kumitat li dejjem kien ta' appoġġ kbir għalija. Dejjem emmen u implimenta tibdiliet f'diversi oqsma tal-banda. Il-Vittoriosani għandhom għalfejn ikunu kburin bil-persuni li jiffurmaw u jmexxu lil din is-Socjetà. Il-festa t-tajba lil kulħadd.

CAFE DU BRAZIL

The sign of good taste..!

Fresh Pasta

Chicken Salad

VICTORY SQUARE, VITTORIOSA

Mob: 9995 7997

Roman

Fresh fish directly from a fisherman's son

Aktar xogħol, aktar proġetti

SIMON FARRUGIA

Wara l-festa 2018 u s-suċċess kbir li nkiseb minn kull settur, il-Kumitat mill-ewwel beda jippjana x-xogħol tiegħu għat-tnejha kien immiss. Fil-fatt, kif sejrin taraw, kienet sena oħra mimlija ħidma fejn ir-ritmu baqa' għaddej bla waqfien. Grazzi mill-qalb lil kull min kien ta' għajjnuna, b'mod partikolari shabi l-membri tal-Kumitat.

Hidma f'Palazzo Huesca

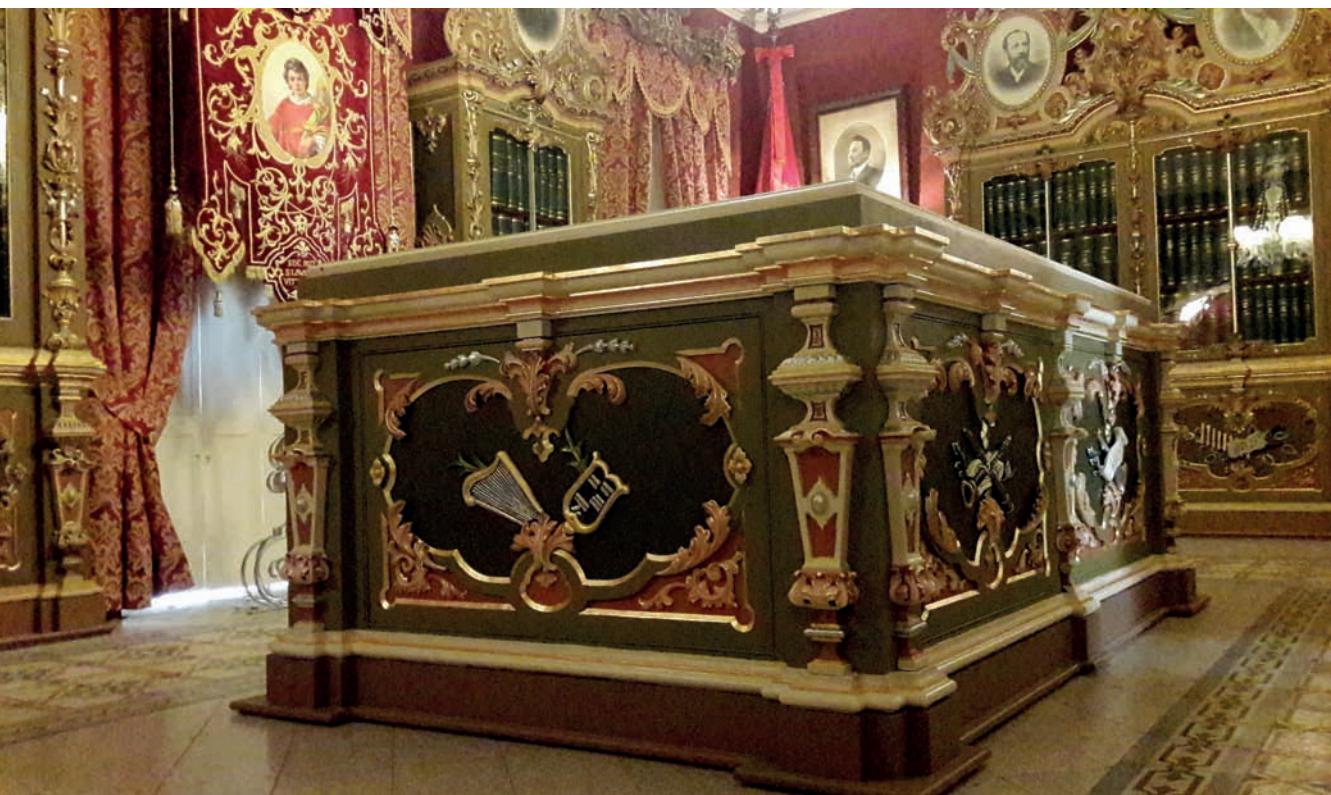
Chal darb-oħra, din is-sena kienet waħda li rat ħafna ħidma fil-Palazz li jgħaxxaq il-Pjazza tal-Belt Vittoriosa. Wara t-tliet proġetti kbar tas-sena li għaddiet, din is-sena rajna li nkomplu nirrestawraw Palazzo Huesca. Imma

xorta se nkunu qed ninawgħuraw proġett ieħor kbir u ambizzjuż.

Proġett tal-Arkivju u l-Arkivju ż-Żgħir

Wara li s-sena li ghaddiet lestejnej l-proġett meravaljuż tar-restawr tal-arkivju u l-istess sala li ġiet mgħammada bl-isem tal-Kanonku Dun Alwiġ Fenech, il-Kumitat iddeċċieda li jibdel il-gwarniċċi kollha tas-surmastriji. Dan sabiex issa huma kollha l-istess stil u qies. Čhal din is-sena l-proġett principali sejkun abbinat mal-Arkivju ż-Żgħir. Fil-fatt, nhar is-Sibt, 3 ta' Awwissu, waqt ir-riċeviment tal-festa, se ssir l-inawgħurazzjoni ta' dan il-proġett. Ċert li Palazzo Huesca se jieħu dimensjoni oħra u

L-Arkivju f'nofs is-Sala Kan Dun Alwiġ Fenech: meravalja ta' xogħol artistiku

b'hekk se nkomplu nsebbħu dan il-wirt uniku u imprezzabbli.

Estenzjoni tal-kmamar

Permezz ta' fondi li ngiebu minn skema maħruġa mill-Kunsill Malti għall-Arti u l-Čhaqda Każini tal-Banda tlestiet l-estenzjoni ta' żewġ kmamar li jinsabu fil-parti ta' wara tal-Palazz. Il-fondi li koprew nofs l-ispipa tal-proġett. Dan il-proġett kien kważi lest sal-festa li għaddiet, iżda kien fadal l-aħħar irtokki biex issa nistgħu ngħidu li l-iskola tal-mužika għandha żewġ kmamar oħra għat-tagħlim. Dan l-investiment sar għax rajna li t-tagħlim mužikali qed jikber u aktar tħalli qed jersqu lejn is-Soċjetà tagħna biex jitgħallmu.

Il-proġett tal-bejt

Proġett ieħor li nbeda wara l-festa kien il-bejt. Fil-fatt fost ix-xogħol li sar permezz ta' fondi mill-Contingency Fund tal-Čhaqdiet Volontarji kien hemm bdil ta' čint li jagħti għal fuq il-bitħa, opramorta għat-tarġġi u taragħ

tal-ħadid li b'hekk ħoloq access għall-istess turretta. Dan tal-aħħar sar mill-membru tal-Kumitat, John Attard. Fuq in-naħha l-oħra, jigifieri fuq il-bejt tas-sala l-ġdid, inxtara *hoist* ġdid peress dak li kien hemm kien spicċa.

Tibjid

Matul is-sena li ghaddiet inżebgħet il-kamra tal-Kumitat kif ukoll il-kurutur u t-taraġ ta' wara ta' Palazzo Huesca. Sar ukoll xi bdil fl-inkwatri fl-istess kmamar biex id-dehra tkun isbaħ.

Banda

Il-Kumitat Ċentrali kompla jinvesti fil-banda, fejn b'koordinament mal-Kummissjoni Banda

Xogħol siewi li sar fuq il-bejt tal-Każin

Il-pavaljun li żjanżan nhar Hamis ix-Xirka

saru diversi progetti. Bħala parti mill-progett tal-VOPS inxtara riċipjent tal-ilma li qiegħed jintuża waqt il-lezzjonijiet tal-mužika kif ukoll waqt il-kunċerti tal-banda. Inxraw ukoll sittin siġġu ġdid biex jintużaw għas-servizzi ta' matul is-sena kif ukoll il-kunċerti. Sar librett ġdid li fih l-innijiet Lawrenzjani u innijiet proċessjonali, kollu xogħol membri tal-Kummissjoni Banda.

Xogħol tad-drapp

Matul is-sena li ghaddiet kompliet għaddejja l-ġabrab li jieħu ħsieb Noel Gauci. Wara li saru diversi bnadar is-sena li ghaddiet, fosthom bandiera oħra kbira tas-Socjetà, din is-sena l-attenzjoni marret fuq pavaljun kbir għal mal-gallarija għall-Ġimħa l-Kbira. Fil-fatt, dan iż-żjanżan nhar Hamis ix-Xirka. Hadmu fuq dan il-pavaljun b'mod volontarju Andrew Bugeja, li għamel id-disinn, il-pittura u l-isfumar u Joseph Schembri ha ħsieb ix-xogħol ta' ħjata.

Attivitajiet ta' ġbir ta' fondi

Sors ewljeni ta' dħul finanzjarju huma

l-attivitajiet familjari li jiġu organizzati ta' kull xahar. Fost l-oħrajn insibu l-iklief li jsiru kemm f'Palazzo Huesca, kif ukoll f'postijiet oħra fil-Birgu. Čhal dan il-ġhan il-Kumitat iddeċieda li jinvesti u nxtara forn kbir. Barra minn hekk, xtrajna wkoll set frieket u skienek komplut u diversi aċċessorji oħra. Sar ukoll sink ġdid biex ikun jista' jintuża għal dawn l-attitvajiet.

Fondi minn entitajiet pubblici

Is-Socjetà tagħna bbenefikat minn Skema A u B ta' It-Taħriġ Mužikali għaż-Żgħażaqgħ fil-Każini tal-Banda' tal-Aġenzija Żgħażaqgħ, bil-kollaborazzjoni tal-Čhaqda Każini tal-Banda. Skema A tirrigwarda l-iskola tal-mužika tagħna The Vittoriosa Music Kids Centre u Skema B hi dwar Kors fid-Direzzjoni Mužikali, flimkien ma' ħamese baned oħra. Taħt Skema A nxtraw bokkini, qasab ġoddha, *saxophone gigbag*, kif ukoll inbidlu l-iskins tad-drumkit tas-Socjetà. Dan minbarra li qed jiġi ffinanzjati s-salarji tal-ġħalliema, kif ukoll saret attivitā ta' Team Building ġewwa

Ģħawdex, fejn l-allievi u l-mužiċisti kellhom it-trasport kollu mħallas. Skema B hi dwar Kors fid-Direzzjoni Mużikali mmexxi minn Mro Alan Chircop, fejn is-sehem ta' kull soċjetà hu li jorganizza klassi għall-partecipanti, Masterclass bil-banda kif ukoll programm pubbliku fejn il-partecipanti sejkollhom čans juru l-ħiliet tagħhom.

Iskema VOPS għinitna wkoll għal tagħlim aktar interattiv. B'fondi li rċejejna permezz ta' din l-iskema, inxtara whiteboard interattiv, waqt li sar investiment f'iPad għat-tagħlim. Barra minn hekk, dan il-proġett għandu marbut miegħu reġistrazzjoni f'applikazzjoni online bl-isem ta' Smart Music, fejn l-għalliema

u l-istudenti għandhom access għaliha biex ikunu jistgħu jtellgħu iktar xogħol flimkien. Barra minn hekk, hemm ukoll is-salarju ta' għalliem ieħor tas-Socjetà.

Tajjeb jingħad li għadna kemm applikajna għal proġett ieħor taħt l-iskema 'Għajjnuna lill-Każini tal-Banda', maħruġa mal-Kunsill Malti għall-Arti u l-Čhaqda Każini tal-Banda, fejn nittamaw li l-proġett li ppreżentajna jiġi accettat biex narawħ iseħħi.

Dan l-artiklu juri kemm is-Socjetà tagħna hi ċ-ċentru tal-attività fil-Belt tagħna. Għaldaqstant nixtieg li minn qalbi nirringrazza lill-membri kollha tal-Kumitat li jaħdmu u jistinkaw matul is-sena kollha.

Digħi għandna diversi proġetti li se jkomplu jsebbhu Palazzo Huesca u fuq kollox ikabbru l-isem tal-banda tal-Birgu, l-ewwel banda Vittoriosa, is-Socjetà Mużikali San Lawrenz. Grazzi mill-qalb u napprezzaw l-għajjnuna ta' kulħadd. ━

Vodafone SuperNet™ Malta's #1 Mobile Network

The future is exciting.

Ready?

Based on independent P3 measurements. www.p3-cert.com

Attività li ma taqta' xejn

SIMON FARRUGIA

Tnax-il xahar jgħaddu bħal leħha ta' berqa, aktar u aktar meta s-sena tkun mimlija b'attività kontinwa bħalma hija dik tas-Socjetà Mużikali San Lawrenz. Fil-fatt minn Lulju li għadda r-ritmu kien wieħed kontinwu. Sar Programm Annwali, il-Programm tas-7 ta' Awwissu, diversi programmi mužikali oħra u servizzi, kif ukoll ilqajna fostna l-Banda minn Viagrande wara li f'Jannar 2018, il-Banda tal-Birgu marret fi Sqallija. Dan minbarra l-attivitàajiet l-oħra li kellna matul is-sena li ghaddiet, kif tistgħu taraw hawn taħt.

LULJU 2018

L-Erbgħa, 4 ta' Lulju – Laqgħa tal-Kumitat Ċentrali.

Il-Ħamis, 5 ta' Lulju – Delegazzjoni mill-Čhaqda Każini tal-Banda għamlet żjara ta' moniteraġġ fil-Każin.

It-Tlieta, 10 ta' Lulju – Laqgħa tal-Kummissjoni Finanzi.

It-Tlieta, 17 ta' Lulju – Saret laqgħa tal-Kummissjoni Banda.

L-Erbgħa, 25 ta' Lulju – Il-Banda San Lawrenz għamlet marċ fit-toroq tal-Balluta, Tas-Sliema, fl-okkażjoni tal-festa tal-Madonna tal-Karmnu.

Il-Ħamis, 26 ta' Lulju – Żjara f'Palazzo Huesca tal-Membru Parlamentari Ewropew Miriam Dalli.

Il-Ġimġha, 27 ta' Lulju – Laqgħa tal-Kumitat Ċentrali.

Is-Sibt, 28 ta' Lulju – Saret l-ikla tal-festa taħt il-kampnar tal-knisja.

Il-Ħadd, 29 ta' Lulju – Čhoti ta' demm fil-Pjazza tal-Belt Vittoriosa. Filgħaxija, il-Banda Vittoriosana San Lawrenz għamlet marċ u programm mužikali f'Rahal ġdid fl-okkażjoni tal-festa ta' Kristu Re.

It-Tnejn, 30 ta' Lulju – Finali tas-Snooker 135, b'Philip Zarb jegħleb lil Martin Farrugia.

It-Tlieta, 31 ta' Lulju – Ftuħ tal-festi f'gieħi San Lawrenz. Attendejna għal quddiesa tal-ħruġ tal-vara ta' San Lawrenz min-niċċa. Wara l-Banda Vittoriosana San Lawrenz għamlet il-marċ tradizzjonali tal-Mota.

AWWISSU 2018

L-Erbgħa, 1 ta' Awwissu – L-ewwel Juman-Novena, fejn saret quddiesa ta' ringrażżjament bis-sehem tal-Banda. Wara saret l-inawġurazzjoni tas-Sala tal-Arkivju Dun Alwiġ Fenech u laqgħa b'rīċeviment mal-Kapitlu tal-Kolleġġjata.

Il-Ħamis, 2 ta' Awwissu – Gie organizzat Red Party fil-bitħa ta' Palazzo Huesca.

Il-Ġimġha, 3 ta' Awwissu – Sar ir-riċeviment tal-festa f'Palazzo Huesca għall-personalitajiet distinti, każini tal-baned u sostenituri tas-Socjetà.

Il-Ħadd, 5 ta' Awwissu – Saret Open Day f'Palazzo Huesca.

San Lawrenz Jagħti d-Dawl lill-Ġhomja quddiem il-Każin tal-Banda

It-Tlieta, 7 ta' Awwissu – Wasla tal-Associazzone Culturale Musicale Bandistica ‘Symphonica Città di Viagrande’, mistiedna tas-Soċjetà Mužikali San Lawrenz. Marċ mill-Banda Vittoriosa San Lawrenz, flimkien ma’ dil-banda minn Sqallija.

Wara ġie mtella’ Vittoriosa in Festa, Programm Vokali u Strumentali bis-sehem tal-Banda Vittoriosa San Lawrenz. It-tema tal-programm kienet ‘Clash of the Centuries’. Flimkien mal-banda, ġadu sehem diversi kantanti u żeffiena.

L-Erbgħa, 8 ta' Awwissu – L-Antevigilja

Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz akkumpanjat lill-istatwa devota ta’ San Lawrenz Jagħti d-Dawl lill-Ġhomja b'marċi brijuži sat-tlugħ fuq il-kolonna.

Il-Ħamis, 9 ta' Awwissu – Lejlet il-Festa

Fil-bitħha ta’ Palazzo Huesca ġie organizzat English Breakfast. Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz għamlet il-marċ tradizzjonali tat-Te Deum mat-toroq tal-Birgu.

Il-Ćimġha, 10 ta' Awwissu – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet ghall-quddiesa solenni ta’ jum il-festa. Wara, l-ikla tal-festa fid-Don Berto Restaurant. Filgħaxija membri tal-Kumitat akkumpanjaw lill-istatwa titulari ta’ San Lawrenz tul il-purċijsjoni.

Is-Sibt, 11 ta' Awwissu – Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz għamlet il-marċ uniku f'pajjiżna tal-ġħada tal-festa, fejn akkumpanjanat lill-istatwa ta’ San Lawrenz Jagħti d-Dawl lill-Ġhomja, mill-inżul tagħha minn fuq il-kolonna sal-Oratorju tal-Kurċifiss.

It-Tnejn, 13 ta' Awwissu:

Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz għamlet marċ fir-Rabat, Ĝħawdex, fl-okkażjoni tal-festa ta’ Santa Marija.

Il-Ħamis, 16 ta' Awwissu – Marċ mill-Banda Vittoriosa San Lawrenz fl-okkażjoni tal-festa ta’ San Leonardu, Hal Kirkop.

It-Tnejn, 20 ta' Awwissu – Is-Segretarju Parlamentari Clifton Grima żar Palazzo

Huesca fejn ippreżenta għajjnuna finanzjarja ġħall-manutenzjoni ta' partijiet mill-kažin.

It-Tlieta, 21 ta' Awwissu – Laqgħa tal-Kumitat Ċentrali.

SETTEMBRU 2018

Il-Ħadd, 2 ta' Settembru – Il-Banda

Vittoriosana San Lawrenz ġadet sehem fil-festa ta' San Girgor, Sliema.

Il-Ćimġha, 7 ta' Settembru – Attendejna għaċ-ċeremonja ta' Jum il-Birgu.

Is-Sibt, 8 ta' Settembru – Il-Banda

Vittoriosana San Lawrenz ġadet sehem

fil-festa ta' Marija Bambina, fil-Belt tal-Isla, fejn akkumpanjat l-istatwa ta' Marija Bambina madwar it-toroq tal-Belt Sengleana.

It-Tnejn, 10 ta' Settembru – Saret laqgħa tal-Kummissjoni Finanzi.

Il-Ħamis, 13 ta' Settembru – Saret laqgħa tal-Kummissjoni BirguFest.

Is-Sibt, 15 ta' Settembru – Servizz tal-Banda fil-festa ta' Santu Wistin, il-Belt Valletta

It-Tnejn, 17 ta' Settembru – Saret laqgħa tal-Kummissjoni Banda.

Il-Banda Associazione Culturale Musicale Bandistica 'Symphonica Città di Viagrande' fil-festa 2018

L-Erbgħa, 19 ta' Settembru – Saret laqgħa tal-Kumitat Ċentrali.

Is-Sibt, 22 ta' Settembru – Saret ikla familjari fuq iz-zuntier tal-knisja.

It-Tnejn, 24 ta' Settembru – Attendejna għal-Laqgħa Ġenerali tal-Għaqda Każini tal-Banda.

It-Tlieta, 25 ta' Settembru – Saret il-Laqgħa Ġenerali Annwali Statutorja.

Is-Sibt, 29 ta' Settembru – Harġa għall-allievi u l-bandisti żgħażagħ tal-brass section fil-Buskett.

OTTUBRU 2018

Il-Ħamis, 4 ta' Ottubru – Saret laqgħa tal-Kumitat Ċentrali.

It-Tnejn, 8 ta' Ottubru – Saret laqgħa tal-Kummissjoni BirguFest.

Il-Ćimġħa, 19 ta' Ottubru – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz daqqet fil-mixja

ta' *Pink October* li saret mill-Kalkara sal-Birgu, filwaqt li l-Kažin inxtegħel bil-kultur roża.

L-Erbgħa, 24 ta' Ottubru – Saret laqgħa tal-Kumitat Ċentrali.

Is-Sibt, 27 t'Ottubru – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz għamlet programm u marċ fil-Gudja fl-okkażjoni tal-festa tal-Madonna taċ-Ċintura.

NOVEMBRU 2018

L-Erbgħa, 7 ta' Novembru – Saret laqgħa tal-Kummissjoni Finanzi.

L-Erbgħa, 14 ta' Novembru – Saret laqgħa tal-Kumitat Ċentrali.

Il-Ćimġħa, 16 ta' Novembru – Ikla familjari fi *Step In Restaurant*, Wied iż-Żurrieq.

Is-Sibt, 17 ta' Novembru – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet għall-quddiesa fil-Kon-Katidral ta' San Ċwann u marċ fit-toroq tal-Belt fl-okkażjoni tal-festa ta' Santa Ċecilja.

Is-sehem tal-Banda San Lawrenz f'Natale al Colacchio organizzat mis-Sezzjoni Żgħażagħ

DIČEMBRU 2018

Is-Sibt, 1 ta' Dicembru – Attendejna għal-Laqqha Ġenerali tal-Għaqda Każini tal-Banda.

Il-Hadd, 2 ta' Dicembru – Attendejna għal kunkert fit-Teatru Manoel fl-okkażjoni tal-festa ta' Santa Ċeċilja.

Il-Ħamis, 6 ta' Dicembru – Saret laqqha tal-Kumitat Ċentrali.

Il-Ġimgħa, 14 ta' Dicembru – Saret l-ikla tradizzjonali tal-Milied fis-swali prinċipali ta' Palazzo Huesca.

L-Erbgħa, 19 ta' Dicembru – Fil-finali tal-Christmas Snooker Competition Hector Galea ġheleb lil Marco Zammit.

Is-Sibt, 22 ta' Dicembru – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz ġadet sehem fl-attività Natale al Colacchio - ara paġna 48.

It-Tnejn, 24 ta' Dicembru – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz ġadet sehem fil-purċissjoni bil-Bambin tal-Milied, li kienet organizzata miċ-Ċentru tal-Katekiżmu.

Il-Ġimgħa, 28 ta' Dicembru – Sar il-festin tal-Milied ghall-membri, bandisti, familji u l-ħbieb tagħhom.

JANNAR 2019

Is-Sibt, 5 ta' Jannar – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet għar-riċeviment organizzat mill-Ġħaqda Każini tal-Banda fil-każin tal-Banda Marija Assunta, il-Gudja. Fl-istess lejla attendejna għal riċeviment organizzat mill-Kunsill Lokali Birgu.

It-Tlieta, 8 ta' Jannar – Saret laqqha tal-Kumitat Ċentrali.

L-Erbgħa, 9 ta' Jannar – Attendejna għal laqqha tal-Ġħaqda Każini tal-Banda dwar is-servizzi tal-Ġimgħa l-Kbira u l-Ċhid.

Is-Sibt, 12 ta' Jannar – Seminar dwar id-dokument tal-Etika. Filgħaxija saret il-quddiesa u ċeremonja ta' tifkira ta' meta waqgħu l-koppla u s-sagristija.

It-Tnejn, 14 ta' Jannar – Laqqħat tal-Kummissjoni Attivitajiet Soċjali u Finanzi.

Il-Hadd, 27 ta' Jannar – Saret laqqha mal-awditi tas-Socjetà. Id-direttur mužikali Vittoriosan ta' fama mondjali Lawrence Renes żär Palazzo Huesca.

It-Tnejn, 28 ta' Jannar – Saret laqqha tal-Kumitat Ċentrali.

It-Tlieta, 29 ta' Jannar – Attendejna ghall-preżentazzjoni tal-fondi mill-Aġenzija Żgħażagħ, f'Santa Venera.

Il-Ħamis, 31 ta' Jannar – Saret Laqqha Ġenerali Mista u wara Laqqha Ġenerali Straordinarja.

FRAR 2019

Il-Hadd, 3 ta' Frar – Il-Kummissjoni Attivitajiet Soċjali organizzat ħarġa ta' ġurnata għal Għawdex. Matul il-mawra delegazzjoni tal-Kumitat kienet mistiedna tas-Socjetà Mužikali Leone.

L-Erbgħa, 6 ta' Frar – Saret laqqha tal-Kummissjoni Finanzi.

Il-Hadd, 10 ta' Frar – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz ġadet sehem b'daqq ta' marċi f'Red Party li ġie organizzat fil-Youth Centre sitt xhur qabel il-festa ta' San Lawrenz.

It-Tlieta, 12 ta' Frar – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet għal-laqqha fil-każin tal-Banda La Valette dwar il-kunċert tas-Surmast Oddo.

It-Tnejn, 18 ta' Frar – Saret laqqha tal-Kumitat Ċentrali.

Il-Ħamis, 28 ta' Frar – Chris Pisani rebaħ il-Single Frame Snooker Competition hekk kif fil-finali għebleb lil Brian Cauchi. Attendejnejha għażiex-ċeremonja ta' prezentazzjoni tal-fondi mill-iskema VOPS.

MARZU 2019

Is-Sibt, 2 ta' Marzu – Saret laqgħa tal-Kummissjoni Finanzi.

Il-Ħamis, 7 ta' Marzu – Laqgħa fil-Każin tal-Banda Beland dwar il-proġetti tal-Aġenzija Żgħażagħ.

Il-Ġimgħa, 8 ta' Marzu – Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz ġadet sehem fil-purċissjoni tar-Redentur fil-Belt Valletta.

Is-Sibt, 9 ta' Marzu – *Pasta night f'Palazzo Huesca*.

Il-Ħamis, 14 ta' Marzu – Saret laqgħa tal-Kummitat Ċentrali.

L-Erbgħa, 20 ta' Marzu – Saret laqgħa tal-Kummissjoni Banda.

Il-Banda tieħu sehem fil-purċissjoni tal-Ġimgħa l-Kbira

Il-Ħadd, 24 ta' Marzu – Laqgħat Ġenerali fejn ġie elett il-Kumitat għas-snin 2019-2020.

APRIL 2019

It-Tlieta, 2 ta' April – Saret laqgħa tal-Kummitat Ċentrali.

Il-Ġimgħa, 5 ta' April – Saret laqgħa tal-Kummissjoni Finanzi.

Bejn il-Ħamis, 11, u l-Ġimgħa, 19 ta' April – Wirja ġetsemani f'Palazzo Huesca.

Is-Sibt, 13 ta' April – Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz ġadet sehem flimkien ma' baned oħra fi programm fl-Istitut Kattoliku bl-isem ta' ‘La Sollevazione di Cristo’. Kunċert imtella’ mis-Soċjetà Filarmonika Nazzjonali La Valette taħt id-direzzjoni tas-Surmast Antonino Oddo.

Il-Ġimgħa, 19 ta' April – **Jum Il-Ġimgħa l-Kbira** Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz esegwiet programm ta' marċi funebri fil-Pjazza tal-Belt Vittoriosa u wara akkumpanjat il-purċissjoni sad-dħul tagħha b'iktar daqq ta' marċi funebri.

Bandisti u allievi f'ħarġa f'Għawdex

Is-Sibt, 20 ta' April – ġie organizzat l-Easter Cold Buffet fil-każin wara l-quddiesa.

Il-Ħadd, 21 ta' April – L- Ghid il-Kbir

Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz akkumpanjat l-istatwa ta' Kristu Rxox madwar it-toroq tal-Belt Rebbieħa.

L-Erbgħa, 24 ta' April – Brian Caruana għe-leb lil Leli Degiorgio biex rebaħ il-Be Birgu Easter Snooker Competition.

Il-Ħadd, 28 ta' April – Sar it-tberik tal-Każin mill-Arċipriet, il-Kan Carmelo Busuttil.

MEJDU 2019

Is-Sibt, 4 ta' Mejju – Hārġa għal Għawdex għall-bandisti u allievi, bħala parti mill-proġett tal- Aġenzijsa Żgħażaq.

Il- Ċimġha, 10 ta' Mejju – Saret laqgħa tal-Kumitat Centrali.

Is-Sibt, 11 ta' Mejju – Membri tas-Socjetà tagħna lagħbu kontra membri tal- ħaqda Mużikali San Ġużepp t' ġħajnsielem, bħala parti

minn skambju fil-logħba tas-snooker. Il-plejers tagħna rebħu bil-puntegg ta' 10-8.

Il-Hamis, 16 ta' Mejju – Kummissjoni Banda.

Is-Sibt, 25 ta' Mejju – Saret laqgħa tal-Kumitat Centrali.

It-Tlieta, 28 ta' Mejju – Mota tal-Ewwel Erbgħa ta' San Lawrenz. Red Party fil-bitħa ta' Palazzo Huesca.

L-Erbgħa, 29 ta' Mejju – L-Ewwel Erbgħa t- Ĉiet organizzata Pasta Night, flimkien mal-Kumitat Festi Esterni San Lawrenz fil-Youth Centre.

ĠUNJU 2019

Is-Sibt, 1 ta' Ĝunju – Kien imiss issa lill-membri tal- ħaqda Mużikali San Ġużepp ta' ġħajnsielem, biex jiġu fil-każin tagħna u jieħdu sehem kontra l-membri tagħna. Čhal darboħra, ġriġna rebbieħa bil-puntegg ta' 11-8.

Il-Hamis, 6 ta' Ĝunju – Kuncert ġenerali għall-Birgu Spring Concert.

PRESERVING OUR YESTERDAY FOR COMING TOMORROWS

ReCoop offers a variety of services for objects of Cultural Heritage including Easel and Mural Paintings, Polychrome Sculptures, Ceramics, Glass, Metal, Stone and Marble Artefacts, Monuments and Architectural Sites.

Conservation
& Restoration
Treatments

Consultancy

Scientific and Art
Historical Research

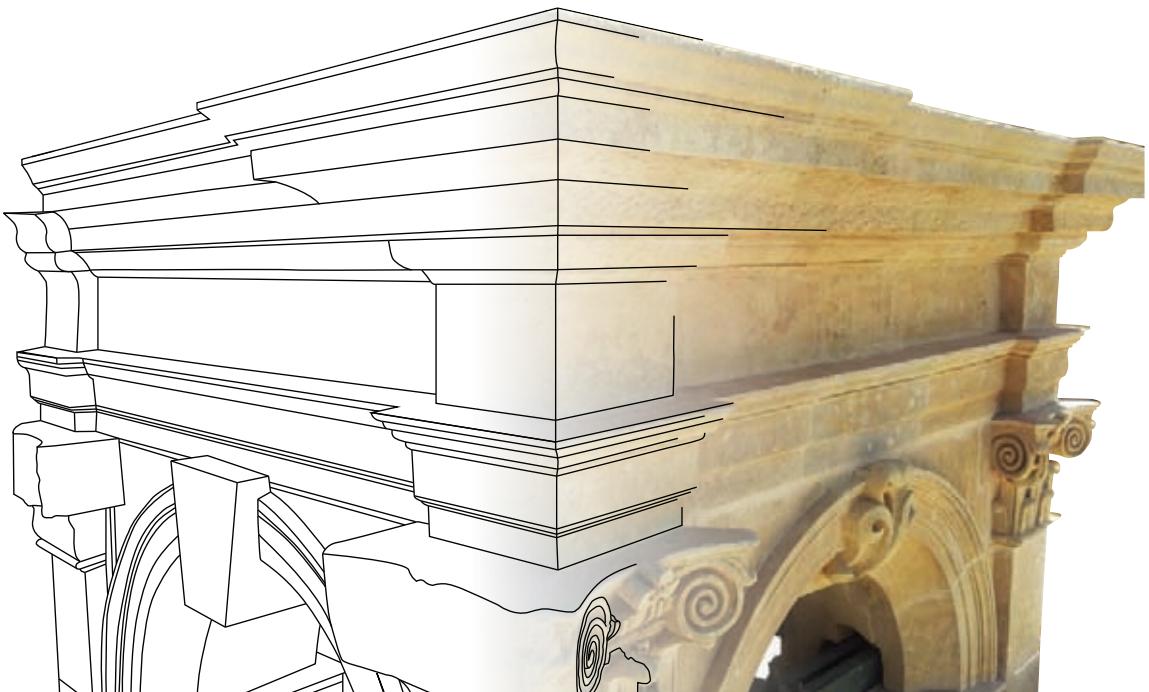

Condition Surveys &
Conservation Audits

Diagnostic
Investigations &
Monitoring

ReCoop The Restoration and Conservation Coop Ltd, Triq l-Esportaturi, Imrieħel Industrial Estate, Imrieħel, Malta
T: +356 2149 1297 | M: +356 7996 1838 | E: info@recoop.com.mt | W: www.recoop.com.mt

Il-Ćimġha, 7 ta' Ċunju – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tellgħet il-Programm Annwali tagħha Birgu Spring Concert fuq it-Torri ta' San ġwann.

It-Tnejn, 10 ta' Ċunju – Attendejna għal laqgħa organizzata mill-Aġenzija Żgħażagħ u l-ċhaqqda Każini tal-Banda.

L-Erbgħa, 12 ta' Ċunju – Saret laqgħa bejn delegazzjoni mill-Kumitat tagħna u tal-Banda San ġorġ, Bormla, dwar is-servizz tat-30 ta' Lulju. Wara, saret laqgħa tal-Kumitat Ċentrali.

Is-Sibt, 15 ta' Ċunju – Masterclass fil-każin bħala parti mill-proġett tal-Aġenzija Żgħażagħ.

Il-Ħadd, 16 ta' Ċunju – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz akkumpanjat lit-tfal li tal-Exwel Tqarbin miċ-Ċentru tal-Katekiżmu sal-knisja parrokkjali.

Is-Sibt, 22 ta' Ċunju – Fanfarra matul il-purċiżjoni ta' *Corpus Domini*. Attendejna għal Programm Mužikali fl-okkażjoni taċ-ċentinarju tal-Banda Marija Assunta tal-Gudja.

Membri tal-ċhaqqda Mužikali San ġużepp ta' Ĝajnsielem flimkien ma' xi membri tagħna

Il-Ħadd, 23 ta' Ċunju – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz ħadet sehem fil-festa ta' *Corpus Domini* tar-Rabat.

Il-Ćimġha, 28 ta' Ċunju – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz ħadet sehem fil-purċiżjoni tal-Qalb ta' Gesù fil-parroċċa.

Is-Sibt, 29 ta' Ċunju – Saret ikla familjari fuq is-Simenta.

Il-Programm Annwali fuq it-Torri ta' San ġwann, li dis-sena ngħata l-isem ta' Birgu Spring Concert

Servizzi Banda San Lawrenz 2019

DATA	FESTA / OKKAŽJONI	LOKALITÀ
10/02/2019	Red Rally Kumitat Festi Esterni San Lawrenz	Birgu
08/03/2019	Purċissjoni Redentur Parroċċa Santu Wistin	Valletta
17/04/2019	Fanfarra Purċissjoni s-Sewda	Birgu
19/04/2019	Čimġha l-Kbira	Birgu
21/04/2019	Hadd il-Għid	Birgu
07/06/2019	Programm Annwali	Birgu
16/06/2019	L-Ewwel Tqarbina	Birgu
22/06/2019	Fanfarra Corpus	Birgu
23/06/2019	Festa Corpus	Rabat
28/06/2019	Qalb ta' Ĝesù	Birgu
05/07/2019	Qalb ta' Ĝesù	Tal-Ħawli
21/07/2019	Festa San Ġużepp	Kalkara
24/07/2019	Festa Madonna tal-Karmnu	Balluta
28/07/2019	Akkademja Mužiko – Letterarja 75 Sena Lura f'Beltna	Birgu
28/07/2019	Festa Kristu Re	Paola
30/07/2019	Purċissjoni 75 Sena Lura f'Beltna	Bormla – Birgu
31/07/2019	Programm Mużikali Kors Direzzjoni Mužikali ffinanzjat mill-Aġenzija Żgħażagh	Birgu
31/07/2019	Marċ Mota tan-Novena	Birgu
01/08/2019	Quddiesa tan-Novena	Birgu
07/08/2019	Vittoriosa in Festa	Birgu
08/08/2019	Marċ tal-Anteviġilja	Birgu
09/08/2019	Marċ tat-Te Deum	Birgu
11/08/2019	Marċ tal-Ġħada tal-Festa	Birgu
13/08/2019	Festa Santa Marija	Victoria – Gozo
24/08/2019	Festa San Leonardu	Kirkop
01/09/2019	Festa San Girgor	Sliema
08/09/2019	Festa Marija Bambina	Senglea
26/10/2019	Festa Madonna taċ-Ċintura	Gudja
16/11/2019	Purċissjoni Taħt Härstek Nistkennu	Bormla
22/12/2019	Programm tal-Milied	Kalkara
24/12/2019	Purċissjoni Lejlet il-Milied	Birgu

Patrimonju li qed jiġi mhedded b'mod reali

DR NOEL CAMILLERI LLD | President Għaqda Każini tal-Banda

Is-socjetajiet tal-banda huma sinonimi mal-festi tagħna. Dan hu stat ta' fatt li ilu magħna għal aktar minn 150 sena. Imma hu fatt ukoll li dan il-patrimonju ta' pajjiżna qiegħed jiġi mhedded b'mod reali. Mhedded minn ħafna elementi li ddaħħlu fil-festi tagħna u li qiegħdin jagħmlu īnsara anke lis-socjetajiet tal-banda. Persważ l-tinntaw li l-entu jażza jidher għall-marċi tradizzjonali naqas u ħafna drabi l-banda tkun waħidha fit-toroq biex imbagħad tal-anqas fil-pjazza ewlenija jew quddiem il-bini tas-socjetà jingħaqdu magħha n-nies li jkunu preżenti hemm biss. Biss, dan mhux kollo għaliex, filwaqt li l-banda tkun qiegħda ddoqq xi marċ, mhux l-ewwel darba li tisma' xi ħoss qawwi ta' mužika oħra ġejja minn bnadi viċin li kważi jitfi għalkollox il-ħoss tal-banda jew saħansitra tgħaddi l-banda u qisu xejn. U xi ngħidu għas-CDs li jinħargu bi kliem kważi identiku, għajr l-isem tal-qaddis jew l-isem tas-socjetà tal-banda. Qisna qiegħdin ninsew l-importanza tal-banda fil-festa u rridu nwarrbu t-tradizzjonijiet bl-iskuża li rridu niġġeddu halli niġbdu ż-żgħażagħ. Li taħdem biex tattira aktar żgħażaq lejn is-socjetajiet tal-banda hija ħaġa li żgur kulħadd jaqbel magħha, imma żgur mhux għas-skapit lu twarrab it-tradizzjonijiet sbieħ tagħna li sawru l-kultura Maltija.

Il-lista tal-affarijiet li, bil-mod il-mod, qiegħdin kontinwament jinvadu s-sabiħ tal-festi tagħna u l-ħidma tas-socjetajiet tal-banda tagħna li hija mifruxa tul it-tnejx xahar tas-sena ma tqiqa hawn. Hemm ukoll l-ispiża biex tamministra socjetà tal-banda. Socjetà tal-banda m'iġħandhiex tittieħed li qiegħda hemm jiġi x'jix u dejjem

lesti biex tieħu sehem mingħajr ma tingħata kumpens xieraq għall-ħidma kollha li tagħmel, kemm dik li tidher u anke li ma tidhix. Hafna drabi, din t-tieni parti tal-ħidma tkun ferm akbar u ta' wġiġi ta' ras mill-ewwel parti.

Kien proprju għalhekk li s-socjetajiet tal-banda membri fi ħdan l-Ġħaqda tagħna, fi Frar li ghadda approvaw dokument li permezz tiegħu ġew introdotti certi miżuri godda ħalli jkun hemm aktar rispett reċiproku bejn l-istess soċjetajiet u mal-mužiċisti li l-impenn tagħhom huwa ferm importanti għall-baned, imma wkoll ma' entitajiet oħra, fosthom il-parroċċi u l-kumitat responsabbli għall-festi. Din hija deċiżjoni li ttieħdet b'mod studjat u b'għaqal u l-Ġħaqda Każini tal-Banda tikkunsidrah l-ewwel pass biex inkomplu naħdmu flimkien ħalli l-ħidma tas-socjetajiet tal-banda, b'mod partikolari f'dak li għandu x'jaqsam il-banda u s-sehem tagħha fil-festi tagħna, jibqa' sehem fundamentali fit-tifsira vera ta' festa Maltija. Ilkoll irridu naħdmu biex din it-tifsira nkomplu nsaħħuha u fuq kollox inħarsuha. Jekk ma nurux rispett reċiproku u, fuq kollo, ħidma kollettiva, allura dak li hu wirt importanti ta' pajjiżna jista' jintilef. Ġħalhekk, ikoll kemm aħna rridu nkunu tarka biex ma nħallu lil ħadd u xejn li jtappan is-sinifikat tal-festa.

F'isem l-Ġħaqda Każini tal-Banda nawgura l-festa t-tajba u nirringazzja lis-Socjetà Mužikali tal-Birgu u l-membri tagħha għax-xogħol volontarju kbir li jsir. Nappella biex dik il-ħidma tissarraf f'ċelebrazzjonijiet denji ta' festa li tgħaqeq il-poplu. ↘

Kumitat Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi

Fuq wara mix-xellug għal-lemin:

Miguel Mifsud – **Assistant Kaxxier**, Lawrence Sciberras, Neil Zerafa – **Vice President**,
Liam Darmanin – **Delegat Briju**, Luke Ciantar – **Delegat Palmiżi Teens**, André Xuereb – **PRO**

Quddiem mix-xellug għal-lemin:

Alessandro Montesin – **President**, Melaine Farrugia – **Assistenta Segretarja**,
Cherise Grixti – **Kaxxiera**, Eman Zerafa – **Segretarju**

Neqsin mir-ritratt:

Luca Lorenzo Callus Randich, Owen Cioffi

Lejn sentejn ta' festi kbar

ALESSANDRO MONTESIN | President Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi

Żgħażagħ Palmiżi! Din is-sena qed niċċelebraw festi specjali, barra s'intendi l-festa titulari nhar l-10 ta' Awwissu. Is-sena d-dieħla mbagħad se nfakkru l-200 sena minn meta l-parroċċa tagħna saret Kollegġjata. Is-sehem tas-Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi għal dawn il-festi digħà qed jingħata b'mod specjali fil-festi ta' din is-sena, fejn konna parti mill-Kumitat Organizzattiv, filwaqt li dħalna għal diversi spejjeż biex b'hekk il-piż seta' jinqasam bejn kulħadd. Apparti hekk, is-Sezzjoni qed thejji biex nhar is-6 ta' Awwissu jkollna spettaklu ieħor fil-Pjazza ta' Beltna.

Is-sena l-oħra cċelebrajna l-25 sena mit-twaqqif tas-Sezzjoni. Kulħadd jiftakar li l-ġurnata tas-6 ta' Awwissu kienet 'ic-cherry on the cake' għal sena sħiħa ta' avvenimenti li wettaqna. Ma nistax ma nsemmix il-proġett tal-bandalori tal-Pjazza, iż-żgħixx jipprova kompletament mis-Sezzjoni, rigal kemm għall-festa, kif ukoll għal dawk kollha li jiġu jitpaxxew bl-armar sabiħ li għandna. Kelma waħda fuq formm kulħadd, 'xi ġmiel ta' bandalori' u fuq kollo, il-ġmiel ta' pitturi li se jkomplu jagħtu xejra oħra lill-Pjazza ta' Beltna. Irrid nirringrazza lil dawk kollha li kienu nvoluti f'dan il-proġett u lil tant benefatturi li għadhom jagħtu l-għotjet tagħhom biex dan il-proġett ikun jista' jingħalaq.

Success ieħor kien l-introduzzjoni tat-tieni banda fil-marċ, li ħolqot atmosfera mill-isbaħ qalb il-partitarji. Marċ kontinwu, banda tispicċa marċ u oħra tibda! Kienet okkażjoni oħra fejn ħloqna xi haġa specjali biex is-6 ta' Awwissu 2018 ifakk il-kollob il-25 sena anniversarju. Filwaqt li qed naħdmu biex din is-sena tkun oħra ta' succcess, ġarsitna tmur lejn is-sena

2020. Il-preparamenti digħà bdew u fejn tidħol is-Sezzjoni, ix-xogħol miexi, b'kollaborazzjoni mal-Kumitat tal-Festa. Jekk kollox imur kif inhu ppjanat, żgur li l-partitarji Palmiżi sejkollhom tassew biex jieħdu gost! Se tkun sena ta' festi specjali, li minkejja li huma marbuta mal-Kapitolu tal-Kollegġjata, aħna xorta hassejna li din hi okkażjoni fejn dan il-biċċentinarju jibqa' jissemma bħala wieħed ta' success! Għaldaqstant, nappella biex minkejja l-limitazzjonijiet ta' Beltna, aktar żgħażagħ jagħtu l-ghajnejha tagħhom. Il-festa hi ta' kulħadd u kulħadd għandu jagħti s-sehem tiegħi, l-aktar matul is-sena u mhux fil-jiem tal-festa biss.

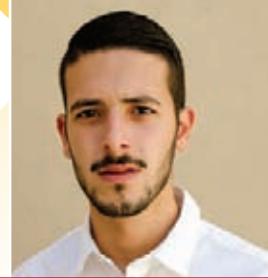
Ejjew ilkoll flimkien din is-sena nagħtu merħba mill-aqwa lil patrun tagħna hekk kif niċċelebraw il-75 sena mill-wasla tal-istatwa titulari fostna mill-Imdina u f'pellegrinagg minn Bormla. Ejjew inkomplu naħdmu biex dawn il-festi jibqgħu mnaqqxa fil-memorja ta' kull devot ta' San Lawrenz.

Biex nagħlaq, nirringrazza lil sħabi tas-Sezzjoni, tal-impenn u l-ħidma tagħhom. Nirringrazza b'mod specjali lill-benefatturi li tant insibuhom ta' spalla. Grazzi mill-qalb lill-volontiera kollha, lill-Kunsill Lokali tal-Birgu u fuq kollo lill-Kumitat tal-Festa, tal-appoġġ sħiħ tagħhom. Ejjew Vittoriosani biex dawn is-snini li ġejjin niċċelebraw bil-kbir kif jixraq ad unur il-patrū tagħna San Lawrenz! Infakkar lill-partitarji Palmiżi biex l-imġiba waqt il-marċ tkun kif jixraq bħas-snini li għaddew, biex b'hekk tassew ikollna festa denja li niftahru biha! Nawgura l-festa t-tajba lil kulħadd.

Il-festa titulari: l-identità Vittoriosana

EMAN ZERAFA | Segretarju Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi

Hebbed Palmiżi, reġa' wasal dak iż-żmien fejn naħħsd l-frott ta' sena ħidma kontinwa... kolloġx għall-ghan wieħed: li l-festa titulari tibqa' l-identità ewlenija tal-Vittoriosani, li tintiret minn ġenerazzjoni għal oħra. F'dawn il-ftit pagħni ha nkun qed nagħti ħarsa lejn il-ħidma li wettqu ż-żgħażagħ Palmiżi minn Lulju 2018 sa Lulju 2019, ħidma li kienet tvarja minn attivitajiet li dejjem għamlet is-Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi sa mit-twaqqif tagħha, sa attivitajiet oħra fuq livell nazzjonali li propju s-sehem tas-Sezzjoni kien importanti ħafna biex dawn l-attivitajiet ikunu suċċess.

Lulju 2018

Infakkar li fil-festa tas-sena li ghaddiet is-Sezzjoni Żgħażagħ iċċelebrat il-25 sena mit-twaqqif tagħha. U allura bdejna x-xahar li jwassalna għall-festa titulari billi organizzajna ikla fuq iz-zuntier tal-knisja. Matul din l-attività kienet inawġurata kanzunetta b'tifkira ta' dan l-anniversarju. F'Lulju wkoll kien organizzati żewġ Red Gatherings fil-Youth Centre u Triq Desain.

Awwissu 2018

Kif kien xieraq, is-Sezzjoni Żgħażagħ hasbet biex tiċċelebra kif jixraq jum iż-żgħażagħ għal dan l-anniversarju speċċiali. Kien mistiedna żewġ baned biex jallegraw lill-partitarji Palmiżi waqt il-marċ taż-żgħażagħ: Il-Banda San Leonardo ta' Hal Kirkop u l-Banda Marija Assunta tal-Gudja. Fi tmiem dan il-marċ brijuż kellna l-ispettaklu annwali *Symphony of Lights*, li bħas-snin l-imghoddija kien suċċess kbir. Illum il-ġurnata s-6 ta' Awwissu sar wieħed mill-ġranet principali tal-festa tagħna, bil-Pjazza tal-Belt Vittoriosa

tkun ippakkjata bin-nies. Grazzi bħas-soltu lil kull min ta's-sehem tiegħu f'din il-ġurnata speċċiali għas-Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi. Imbagħad fl-10 ta' Awwissu, nhar San Lawrenz, ġiet organizzata l-ikla tal-festa fir-ristorant Don Berto.

Fl-aħħar ta' Awwissu kienet organizzata l-Laqgħa Ġenerali Annwali tas-Sezzjoni Żgħażagħ, fejn kien maħtur Kumitat ġdid.

Settembru 2018

Chal darboħra, fl-aħħar ta' Settembru kien organizzat il-famuż End of Summer BBQ fuq iz-zuntier tal-knisja ta' San Lawrenz. Din tkun okkażjoni speċċiali biex mhux biss nieklu flimkien bħala familja Palmiža, imma anki nsegwu filmati mill-aqwa tal-festa li tkun ġħadha kemm ġħaddiet.

Ottubru 2018

Sfortunatament il-Birgu Fest f'Ottubru thassar minħabba l-maltemp. Konna ħsibna biex narmaw żewġ bottegħini waqt din l-attività, waqt li l-Palmiżi *Teens* kienu hasbu biex ittellgħu attivitā oħra fis-Sala Parrokkjali.

Fl-aħħar ta' Ottubru membri mill-Palmiżi *Teens*, flimkien ma' membri oħra mis-Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi hasbu biex iduru l-bibien tal-Birgu u jbiegħu ħelu tradizzjonali: l-ġħad-dam tal-mejtin'.

Novembru 2018

Lejn l-aħħar ta' Novembru kien organizzat b'tant suċċess il-weekend break fil-Lukanda

CARGO

UPPER DECK

new
venue

Part of CARGO Bar & Dine
BIRGU WATERFRONT

tapas
menu & private
parties

Book your event 21 804 804 / 999 77 666

www.cargo.com.mt

Dolmen. Ormaj din saret attività li s-Sezzjoni qed torganza kull sena.

Dicembru 2018

Ix-xahar tal-Milied kien iddominat għal kolloxs mill-attivitazzha nazzjonali 'Natale al Collachio - the Vittoriosa Christmas Festival', li kienet organizzata għall-ewwel darba mit-TEN08, bil-kollaborazzjoni tal-Kunsill Lokali Birgu. M'għandniex xi ngħidu, din l-attivitāt kienet

kumplessa ħafna, minħabba li kienet mifruxa fuq għadd ta' toroq differenti, imma kienet ta' success kbir. Ċert li ha tkompli tikber minn sena għal oħra.

Frar 2019

Għal darboħra kienet organizzata I-FIFA Play Station 4 Tournament. Din l-attivitāt saret fis-Sala Parrokkjali, fejn għaliha kellna attendenza mill-aqwa.

Marzu u April 2019

Għall-ewwel darba wara għexxien ta' snin, il-musical *Jesus Christ Superstar* itella' fil-berah madwar is-swar ta' *Couvre Porte*. Kif tistgħu timmaġinaw, minħabba l-fatt li din l-attivitāt kienet se tittella' kollha barra, ix-xogħol fuqha kien wieħed kbir. B'hekk nistgħu ngħidu li għaddejjna x-xahar kollu ta' Marzu nippreparaw għal dan ix-xogħol mužikali, li ttella' fi tmiem li-għimgħa ta' qabel l-Għid. Nixtieq nirringazzja lil Neil Zerafa u

Il-musical Jesus Christ Superstar f'Couvre Porte fi żmien il-Ġimgħa Mqaddsa

Matthew Raggio li hadu ħsieb id-direzzjoni ta' dan ix-xogħol, kif ukoll lill-atturi kollha li hadu sehem magħna. Nieħu gost ngħid li attivitā bħal din tgħin biex iż-żgħażagħ tagħna jiskopru t-talenti tagħhom. Dan hu wieħed mill-għanijiet prinċipali tagħna bħala Sezzjoni.

Ġunju 2019

F'Ġunju rnexxielna ntellgħu l-akbar attivitā li qatt organizzajna aħna n-nies tal-festa. Kien fl-14 ta' Ġunju li organizzajna għat-tieni sena konsekuttiva l-kunċert annwali mit-TENo8 'Rock the Fort', kunċert li għal darboħra sar b'risq il-Marigold Foundation. Din id-darba kellna magħna il-Kanadiż Marc Martel, il-vuċi ta' Freddie Mercury fil-film *Bohemian Rhapsody*. Għal dan il-kunċert attendew eluf kbar ta' nies, li lkoll baqgħu msaħħra bit-talent ta' dan il-kantant, kif ukoll bl-organizzazzjoni mill-aqwa li kellna. Ma nixtieqx insemmi ismijiet ghax żgur li ninsa lil xi ħadd barra, imma nkun qed nonqos jekk ma nirringrażżjax lil dawk kollha li b'xi mod jew ieħor taw is-sehem tagħħom biex dan il-kunċert seta' jkun success. Issa ħarsitna ddur fuq min se jingħaqad magħna f'dan il-kunċert is-sena d-dieħla!

Lulju 2019

Għal sena oħra, is-Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi, b'kollaborazzjoni sħiħa mal-Kunsill Lokali Birgu, organizzat il-Vittoriosa Wine Festival fuq skala nazzjonali. Għal darboħra

Waħda mill-bandali tal-pittura l-għodda tal-Pjazza

kienu ħafna dawk li ġew Couvre Porte u ħadu pjaċir bil-mužika varjata li kienet għaddejja, filwaqt li daqu ftit inbid lokali kif ukoll internazzjonal. Waqt din l-attivitā kienu miġbura fondi għall-ALS Foundation.

Progetti Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi 2019

Is-Sezzjoni Żgħażagħ din is-sena ha tkun qed tgħin b'mod finanzjarju biex jiġu organizzati l-Festi Speċjali f'għeluq il-75 sena mill-miġja lura tal-istatwa ta' San Lawrenz f'Beltħna. Dawn qed isiru b'koordinament bejn l-entitajiet kollha tal-festa, li ffurmaw Kumitat Organizzativ għall-festi speċjali ta' din is-sena, kif ukoll għal dawk li jsegwu fl-2020.

Din is-sena qed nittamaw li nżanżu erba' pitturi oħra tal-bandali tal-Pjazza, xogħol l-artist bravu Adonai Camilleri Cauchi. Nittamaw li nagħlqu dan il-proġett mill-aktar fis possibbli.

Kif stajtu taraw, il-ħidma tagħna matul din is-sena ma qatgħet xejn. L-aktivitajiet li kienet torganizza s-Sezzjoni fil-bidu tal-Millenju kienu xi ffit differenti minn dawk tal-lum. Inħeġġeġ l-ill-membri 'għodda' tal-Kumitat tas-Sezzjoni Żgħażagħ biex jibdew jieħdu r-riedni f'idejhom biex insaħħu aktar is-Sezzjoni.

Hu veru li l-aktivitajiet tradizzjonali naqsu xi ffit, imma kif rajna, kienu organizzati attivitajiet kbar ħafna li bis-saħħha tagħhom ha nkunu f'pożizzjoni li nagħmlu festi speċjali kbar ad unur il-patrun uniku ta' Beltna San Lawrenz.

Nixtieq nirringrazza lill-Kunsill Lokali tal-Birgu tal-koperazzjoni kbira li sibna f'ħafna mill-aktivitajiet li organizza jnejha. Grazzi wkoll

lill-isponsors kollha li għenuna, lill-entitajiet tal-festa kollha u lil Fr John Avellino. Imma fuq kollo grazzi kbira lil ħafna partitarji Palmiži li, b'xi mod jew ieħor, għinu lis-Sezzjoni Żgħażagħ kemm finanzjarjament, kif ukoll manwalment.

Vittoriosani, nagħlaq billi nħeggi kom tkunu magħna matul din is-sena li ġejja li se twassalna għal-2020, sena li matulha ha nkunu qed niċċelebraw il-bicentinarju tal-Kolleġġjata tagħna. M'għandi ebda dubju, li flimkien nistgħu naslu, għax il-festa titulari għandha rabta speċjali man-nies tal-Birgu. Rabta li ilha ġejja mijiet twal ta'snin u li tintiret minn ġenerazzjoni għal-oħra.

Nemmen li għandna obbligu naturali, aħna n-nies tal-Birgu li norganizzaw festa li tkun waħda mill-ikbar festi li jittellgħu f'pajjiżna. Wara kollo hekk jistħoqqlu l-qaddis kbir tagħna. Minn qalbi nawgura l-festa t-tajba lill-Vittoriosani kollha. Viva l-patrun uniku ta' Beltna San Lawrenz. ↗

Send Your Job Via Email On
info@paperavenuemalta.com

PAPER AVENUE
Cottoner Avenue Fgura

T +356 2169 4020
M +356 9946 0447
www.paperavenuemalta.com

Black & Full Colour Photocopying

2c Black & 15c Colour (50 pages and over)

Waterproof Labels for kids & School Stationery

BINDING & LAMINATION

Find us on facebook

50 sena ilu kont ordnat saċerdot fil-Brażil

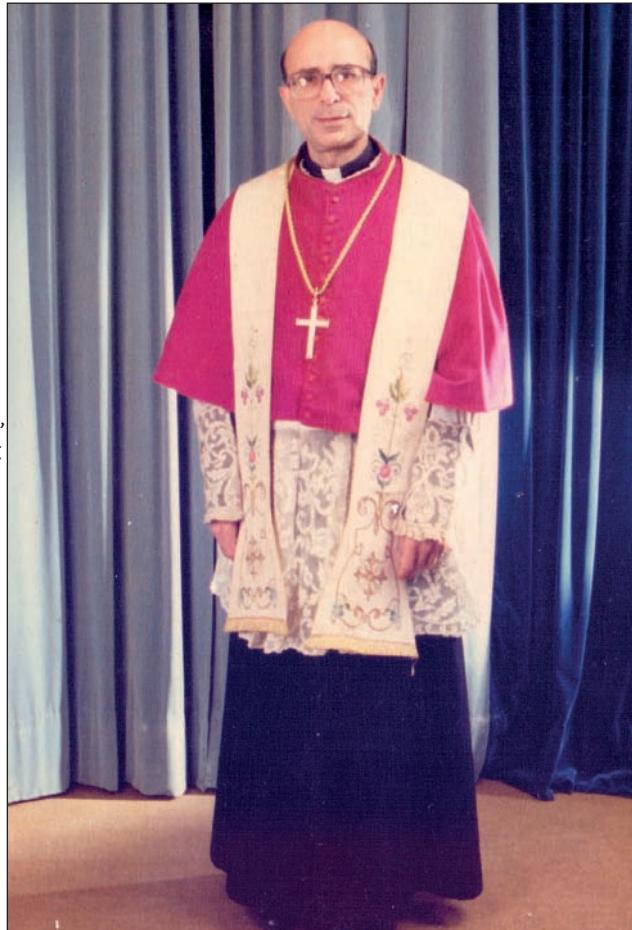
MONS KAN PAWLU RAGGIO | Eks Arċipriet Parroċċa San Lawrenz

L-ewwel nett inrodd ġajr lill-Mulej għal dak kollu li għamel miegħi matul dawn il-50 sena saċerdot. Nibda biex ngħid li fis-sena 1963, flimkien ma' żewġ seminaristi Ĝħawdxin, mort il-Brażil. Kien zmien il-Koncilio Vatikan II. Studajt fil-Seminarju ta' Olinda u fl-Università Kattolika ta' Recife, il-Brażil.

Fil-25 ta' Mejju 1969, solennità ta' Ġħid il-Ħamsin, kont ordnat presbiteru mill-Arcisqof ta' Recife, Dom Helder Camara, illum Venerabbi. L-ordinazzjoni tiegħi saret fil-knisja ddedikata lill-Madonna ta' Fatima, f'Mangaberia. Wara servejt f'dik l-istess parroċċa u fl-inħawi tagħha. Imbagħad mort f'parroċċa oħra f'Cajueiro, knisja ddedikata lil San Ċuda Taddew. Hemm komplejt il-bini tal-knisja.

GeVjt lura Malta f'Settembru tal-1974 u kont ngħin fil-parroċċa tal-Birgu u dik tal-Madonna ta' Lourdes, Raħal Ġdid. Wara bdejt ngħin, flimkien mal-Kan Dun Gużepp Caruana, lill-Arċipriet, il-Kan Lawrenz Mifsud. Bdejt nagħti servizz pastorali wkoll fiż-żona magħrufa bħala Tal-Ħawli, li kienet għadha qed tinbena u li issa qed titmexxa mill-Kan Dun Lawrenz Bonnici.

Meta fl-1983 l-Arċipriet Mifsud inħatar Arċipriet tas-Siggiewi, gejt nominat mill-Arcisqof Gużeppi Mercieca bħala Arċipriet tal-Belt Rebbieħa u tal-Kolleġġjata ddedikata lill-patrun tagħna, San Lawrenz. Kien zmien sabiħ, għax fis-sena 1990 iċċelebrajna d-disa'

ċentinarju tal-parroċċa. Ma nistax ma nfakkark fil-ħidma tal-Kumitat tal-Festa u tal-Kan Dun Pawl Camilleri. F'din l-istess sena kellna ż-żjara storika tal-Papa Ģwanni Pawlu II, illum qaddis. Fl-istess sena, flimkien mal-Vittoriosa *Historical and Cultural Society*, waqqafna l-mużew tal-parroċċa fl-Oratorju ta' San Gużepp u tkomplu t-tkabbir taċ-ċimiterju ta' San Lawrenz.

Ballut Blocks Ltd. Wied Filep, L/O Naxxar, Malta
Tel: (356) 21573093, 21572666, 21576419, 21487738
Fax: (356) 21575562 E-Mail: ballut@ballutblocks.com

**FROM STRENGTH
TO STRENGTH**
**PROVIDING SERVICE TO THE
CONSTRUCTION INDUSTRY**

BALLUT BLOCKS

Ballut Blocks, formed in 1951, is one of the earliest to be established in the local building and construction industry and was amongst the very first to be registered as a limited liability company in 1964. Over the years the Company has expanded, from the production of concrete blocks to the manufacture of all types of prefabricated concrete products and to the formation of a comprehensive fleet of specialised equipment for earth-moving, rock cutting and other civil engineering works.

General Precast Concrete Ltd Hal Far Industrial Estate
Tel: (356) 21653802, (356) 21653005 Fax: (356) 21659536 E-Mail: info@generalprecastconcrete.com

www.ballutblocks.com

Fil-parroċċa tal-Birgu, Belt twelidi, ġidimt mal-Kumitat tal-Festa u mal-baned mužikali tal-Birgu. Kelli relazzjoni tajba mal-kanonċi, kif ukoll mal-patrijiet tal-Ordni Dumnikana tal-Lunzjata u mat-tliet kunventi tas-sorijiet li dak iż-żmien kien hawn fil-Birgu.

F'Settembru tal-1991 kont nominat kappillan tal-parroċċa ta' Marija Annunzjata ta' Hal Balzan, fejn għamilt ħbieb ġodda. Fl-istess waqt bqajt kanonku onorarju tal-Kolleġġjata tal-Birgu. Fl-1997 mort bħala direttur spiritwali fl-iskola tas-seminarju, f'Tal-Virtù. Sakemm kont is-seminarju, żmien sabiħ ħafna u li kien ġhal qalbi fl-istess ħin, kont ngħin fil-parroċċa ta' Had Dingli u wara sirt rettur tal-knisja ta' San Martin, fil-Baħrija, limiti tar-Rabat. Fil-Baħrija kellna ħafna xogħol, imma kont ħafna għal qalbi. Għadni ngħożż f'qalbi lin-nies

kollha li Itqajt magħħom f'dawn id-diversi parroċċi u knejjes.

Meta s-sorijiet tal-klawsura ta' Santa Skolastika spiċċaw mingħajr il-kappillan, l-Arcisqof Ĝużeppi Mercieca reġa' talabni biex nırritorna l-Birgu u nkun kappillan tagħħom u fl-istess waqt nagħti s-servizz tiegħi fil-parroċċa viċina ta' San Ĝużepp fil-Kalkara, fejn għadni nwettaq il-ħidma pastorali tiegħi.

Insellem minn qalbi lill-Arciprieti kollha li ġew warajja f'din il-Kolleġġjata tagħħna. Nagħlaq billi mill-ġdid inrodd ħajr lil Alla, lill-ġenituri, lill-familjari tiegħi u lil dawk kollha li l-Mulej għoġġbu jlaqqagħni magħħom matul dawn il-ħamsin sena ta' saċerdozju.

Intemm billi nawgura minn qalbi l-festa t-tajba.

ORDER OF MALTA

**Frà John Edward Critien,
Bailiff Grand Cross of Justice
of the Sovereign Military Order of Malta
Knight Resident Fort St Angelo**

would like to wish all *il-festa t-tajba*
in the true spirit of devotion
to our patron saint

A warm welcome also
to those visiting us during these festive days

Viris' Take Away

Opening Hours

Tuesday to Thursday

6.30pm - 10.30pm

Friday to Sunday

6.30pm - 11pm

Delivery fis-South kollu ta' Malta!

28 The Strand Kalkara

Tel: 2180 2993 Mob: 9961 8728

**Andrew
Bugeja**

*Għal kull tip ta'
xogħol għall-festi bħal
bnadar, bandalori,
pavaljuni, skultura
u statwi (life size)
tal-fiber glass.*

*Nagħmel ukoll kull tip
ta' restawr ta' statwi
tal-kartapesta*

Mob: 9950 1755

Vittoriosani li kienu ta' benefiċċju għas-soċjetà

STANLEY SPITERI

Min iżur il-Birgu jaf li f'kull rokna tiegħu hawn l-istorja. Sa mill-ibgħad żminijiet, flimkien mal-Imdina, il-Birgu hu meqjus bħala l-eqdem Belt ta' Malta. Sa miż-żminijiet medjevali n-nies tal-Birgu sabu l-kenn tal-Kastellan li kien jgħix fil-Castrum Maris, fit-tarġi tal-Birgu. Dan kien iżomm awtonomija mill-belt kapitali tal-Imdina. Bil-wasla tal-Ordni tal-Kavallieri ta' San ġwann fl-1530, din il-Belt hadet ġerta ħajja. Bil-bini ta' djar, bereġ, sptar, knisja u fortifikazzjonijiet, in-nies tal-Birgu wrew x'kapaċitajiet kellhom fil-qasam ta' diversi snajja'. Sa hawn kollox ward u żahar, iżda meta l-qawwa Torka assedjatna fl-1565, in-nies ta' din il-Belt urew qawwiethom u kuraġġ liema bħalu fit-taqbid ukoll. Mhxu ta' b'xejn wara r-rebħ tal-Assedju l-Kbir, Voltaire ġareg bil-famuż kumment: 'M'hawn xejn aktar magħruf mill-Assedju ta' Malta !' Żgur li dan l-episodju mill-istorja ta' Malta ma nistgħix inħalluh barra, aktar u aktar meta għandna monument f'nofs il-Pjazza li qed jissigilla dak li għadni kif ġhedt.

Xhieda ta' tbatija

It-toroq dojoq u mserrpin tal-Birgu huma xhieda mhux biss ta' pompa ta' żmien il-Kavallieri, iżda wkoll ta' tbatijiet u sofferenzi tat-Tieni Assedju fuq Malta fit-Tieni Gwerra Dinjija. Fiż-żewġ assedji d-djar tal-Birgu saru qishom griebeġ bla ebda forma. Il-Vittoriosani sofrew il-ġuħi, l-għaks, il-mard u t-tluq minn Belthom li fiha huma ddakkru fi tradizzjonijiet u stil ta' ħajja mfasslin għalihom, biex sabu ma' wiċċhom tip ta' għejxien ta' ħajja differenti minn dik li xxetlu fiha.

Vittoriosani minsija

Bdanakollu l-Birgu, għalkemm għaddha minn bosta graggiet koroh u ta' qtigħi il-qalb, kien kapaċi jgħolli rasu u joffri lil 'din l-Art ħelwa' wlied denji li għamlu isem għaliha. Iżda hawn Malta, kif dejjem ngħidu, tal-ġara dejjem ifu, għax bosta drabi jiġi li aħna tal-Birgu ninsew lil xi wħud minn ħutna Vittoriosani, li tant kienu ta' ġid għas-soċjetà Maltija. F'din il-kitba tiegħi ha nsemmi xi wħud minnhom.

Napuljun Tagliaferro (xellug) u Salvatore Luigi Pisani

It-tabib Salvatore Luigi Pisani (1828 - 1908)

Kien tabib famuż li ħadem spalla ma' spalla ma' Florence Nightingale fil-gwerra tal-Krimea. Insibu monument tiegħu fil-Mall tal-Furjana.

Napuljun Tagliaferro (1843 - 1915)

Kien promotor tal-Il-sien Malti, arkeologista, rettur tal-Università ta' Malta u membru fil-Kunsill tal-Gvern; saħansitra fl-1878 indirizza lill-Kungress tax-Xjenza ta' Parigi.

Lorenzo Gatt (1857 - 1938)

Kien ingeniér ta' fama u maniġer tal-Malta Railways. Kien ukoll l-ingeniér ewljeni

KopTaco

Coaches Cooperative

Tel: (+356) 21 338667
Mobile: (+356) 79338667

Info: info@koptaco.com
Web: www.koptaco.com

Manuel Garage

*Panel Beating
Spray Painting
Towing Service*

Żejtun Road, Birżeppuġa
Tel: 21660167 Mob: 99473095 Email: luckir@maltanet.net

Lorenzo Gatt

Patri Ugolin Gatt OSA

Patri Egidju Galea OSA

Patri Mikiel Fsadni OP

Patri Massimiljanu Mizzi OFM

tas-servizzi tal-ilma u tal-elettriku u kien bis-saħħha tiegħu li twassal l-ilma f'diversi nħawi u rħula Maltin. Kien responsabbli għal bosta bini importanti ta' żmien l-Ingliżi, kif ukoll bini ta' toroq u ġonna pubbliċi. Kien hu wkoll li waqqaf il-Kamra tal-Arkitetti u kien l-ewwel president tagħha.

La semmejna t-Tieni Gwerra Dinjija, ma nistgħux inħallu barra lil żewġ patrijet Agostinjani mill-Birgu li ssoggraw ħajjithom minn taħt il-qilla Nażista. Dawn huma Patri Ugolin Gatt u Patri Egidju Galea.

Patri Ugolin Gatt OSA (1908-1987)

Barra li kien Professor tal-Filosofija, ħadid qatigħ f'Malta u fl-Italja għall-Ordni Agostinjana. Patri Ugolin jibqa' jisemma għas-sehem kuraġġuż li wera fl-ahħar gwerra f'Ruma. Hu kien membru fil-Bureaux tal-Informazzjoni tal-Vatikan. B'mod sigriet kien iwassal il-messaġġi mill-Vatikan għall-alleati, huma u javvanzaw għal Ruma. Ta kenn lil aktar minn īħamsin Lhudi u ħabsin tal-gwerra. Fil-Kullegġ Internazzjonali ta' Santa Monika f'Ruma nsibu lapida li tfakkar lil dan il-Vittoriosan.

Patri Egidju Galea OSA (1918 - 2005)

Egidju kien għadu student Agostinjan meta faqqgħet il-gwerra f'Ruma. Billi kellu passaport Ingliż inżamm għal xi żmien internat f'Ruma fejn wara li nħeles, ingħaqad mal-famuż Monsinjur Irlandiż Hugh O'Flaherty biex b'mod sigriet jagħtu kenn u jħarrbu lill-priġunieri tal-gwerra.

Hafna minna għadhom jiftakru l-film famuż 'The Scarlet and the Black' ta' Gregory Peck, li jirrakonta din il-ğrajja vera. Fis-sistema sigrieta ta' code names, Patri Egidju għażel dak ta' 'The Sailor' - 'il-Baħri', għall-fatt li hu kien mill-Birgu u ftit qabel ma daħħal Agostinjan, kien jieħu sehem mal-Birgu fir-Regatta. Il-Gvern Ingliż onorah billi għamlu Member of the British Empire (MBE).

Patri Mikiel Fsadni OP (1916 - 2013)

Kien storiku u riċerkatur, li wkoll kiteb ir-Regola tas-Socjetà tal-MUSEUM, flimkien mal-fundatur tagħha San Ċorġ Preca.

Patri Massimiljanu Mizzi OFM (1930 - 2008)

Massimiljanu, li jiġi hu Lawrence Mizzi, jista' jitqies in-numru wieħed fil-Knisja Kattolika fejn jidhol l-Ekumeniżmu. Hu l-fundatur taċ-Ċentro Francescano di Apostolato Ecumenico ta' Assisi. Il-Papa Ĝuanni Pawlu II - illum qaddis, fl-1986 kien talbu jorganizza f'Assisi l-ewwel Jum Dinji ta' Talb għall-Paċi. Hu ngħata unuri ta' ġieħ mill-Papa Pawlu VI u mill-Kap tal-Knisja Anglikana Dr Robert Runcie, minħabba s-sehem qawwi tiegħu fil-qasam ekumeniku

Hawn ktibt xi ħaġa ta' fuq fuq dwar dawn il-Vittoriosani. Ma' dawn hemm bosta oħrajin li minħabba l-ispażju limitat, kellna nħalluhom barra. Forsi għad jaśal il-waqt li jinħareg xi ktejjeb jew DVD biex ifakkarr lil dawn in-nies biex kemm aħna, kif ukoll uliedna u wlied uliedna, jibqgħu jiftakru u jkunu kburin b'missirijietna Vittoriosani. ↗

Kumitat Għaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu

Bilqegħda mix-xellug għal-lemin:

Laurence Montesin – **Assistant Segretarju**, Noel Castillo – **Segretarju**, Sandro Schembri – **President**,
Charles Gellel – **Assistant Kaxxier**, Charles Grima – **Assistant Kaxxier**

Fuq wara mix-xellug għal-lemin:

Lawrence Gambin, Lionel Cassar, Analise Debono, Duncan Mizzi, Elton Randich – **PRO**,
Pawlu Micallef – **Assistant PRO**

Neqsin mir-ritratt:

Salvu Attard – **Viči President**, Adrian Saliba – **Kaxxier**,
Romina Magro, Luca Vassallo, Joseph Micallef

Bejn is-sosten ta' ħafna u l-qtiegħ ta' qalb

SANDRO SCHEMBRI | President - Għaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu

Ġeżeż Vittoriosani, dan hu l-ewwel messaġġ tiegħi bħala President tal-Čhaqda tagħna. Dan wara li f'Mejju li għaddha, il-Kumitat tal-Čhaqda għoġġu juri fiduċja fija u jaħtarni f'din il-kariga, wara snin twal fil-Kumitat li fihom dejjem servejt bħala Kaxxier. Nixtieq nibda biex l-ewwel nett, nirringrazza mill-qalb lill-predecissur u ħabib tiegħi Manwel Vassallo, li ddecċida li ma jibqxaj jagħmel parti mill-Kumitat. Grazzi Manwel tas-sehem tant siewi tiegħek fis-snin kollha li int għamilt magħna fil-Kumitat.

Chaddiet sena li, tista' tgħid, ġadilna saħħitna biex organizzajna kemm jista' jkun attivitajiet; ġabbatna wiċċna ma' kull tip ta' diffikultà biex niġbru l-fondi meħtiega għal dak li kien ippjanat għall-festa ta' din is-sena. Ma nistax ma nsemmix żewġ persuni partikolari, li kull fejn neħlu, qed ikunu ta' sostenn kbir għalina f'dawk li huma finanzi. Qed nirreferi għal Chris u Roberta Pullicino minn *Total Management Solutions*. Grazzi mill-qalb.

Biss il-problema ta' kif se ġgib il-fondi b'xi mod jew ieħor qed jirnexxielna negħlibuha kull sena. Iżda l-aktar haġa diffiċli u li qed toħdilna ħafna hin tul is-sena kollha, hi l-logistika ta' kif se noffru l-programm tan-nar li tant inkunu il-naħħmu għalihi. Ma jistax ikun li sal-aħħar mumenti, ta' kull sena, ma nkunux nafu jekk dak li nkunu ppreparajna aħniex se nwettqu.

L-Čhaqda tagħna hi waħda mill-ftit għaqdiet piroteknici f'Malta, li mhux kemm tinżel fl-ġħelieqi thawwel il-kanni u tibda, imma trid tara kif u minn fejn se ġgib il-braken meħtieġa

biex tkun tista' tibda l-ħidma tagħha. Il-braken huma kruċjali biex nibqgħu nagħmlu dak li qed nagħmlu u mingħajrhom, dak li issa sar sinonim mal-Čhaqda tagħna, ma nkunux nistgħu nibqgħu nagħmluh kif qed nagħmluh illum.

Nifħmu li l-kumpaniji li jagħtuna l-braken ma jistgħux jikkommetti ruħhom minn xħur qabel. Nifħmu wkoll ċirkostanzi li ġieli jiġru meta fl-aħħar jiem inkunu nfurmati li mhux se ningħataw il-braken, għax l-istess kumpaniji jkun daħħilhom xi xogħol. Iżda lilna min se jifhimna li quddiem sitwazzjonijiet bħal dawn, nispiċċaw daharna mal-ħajt. Kien għalhekk li Itqajna wiċċi imb'wiċċ mal-Ministru Joe Mizzi, li reġa' offra, bħas-snin l-imghoddja, li jgħinna bl-aħjar mod possibbli. Minn qalbi u għan-nom tal-Čhaqda, inroddlu ħajr.

Nieħu wkoll din l-okkażjoni biex nawgura mill-qalb lill-Kunsilliera eletti fil-Kunsill Lokali tal-Birgu, elezzjoni li bħalma jaf kulħadd, jien kont wieħed mill-kandidati tagħha. Nappella lill-Kunsill il-ġdid biex japprezza aktar il-ħidma tal-ġħaqdiet volontarji li hawn f'Beltnejn, bħalma hi l-Čhaqda tagħna u fejn hu possibbli anke jgħinhom fil-ħidma tagħhom, għax dawn l-ġħaqdiet, wara kollo, jibqgħu l-pulmun tal-komunità. Fl-aħħar nett, grazzi mill-qalb lill-isponents kollha, benefatturi u lil dawk li b'xi mod jew ieħor jgħinuna tul is-sena, għax bis-saħħa tagħkom biss se nerġgħu noffru l-ispettakli piroteknici fil-Port il-Kbir, li tant qed ikunu mistennija minn sena għal oħra. Mill-ġdid grazzi mill-qalb u awguri għal festa mill-aqwa. Viva San Lawrenz, patrun ta' Beltnejn.

ventura

appliances

Malta's Leading Home Appliances Importer & Distributer

Bulebel - BLB 021, Bulebel Ind. Zone, Bulebel

Marsa - 1, Aldo Moro Street, Marsa

Paola - 153, Paola Square, Paola

Hamrun - 638, High Street, Hamrun

T (+356) 21894039, 21677798
21673847, 21225608

E ventura@maltanet.net
service@venturamalta.com

www.venturamalta.com

Sena pjuttost iebsa, iżda xorta rnexxielna naslu

NOEL CASTILLO | Segretarju - Čhaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu

Cheżież Vittoriosani, b'wiċċi minn quddiem ngħid li minkejja li din is-sena kienet pjuttost iebsa, xorta rnexxielna naslu biex nirrepetu dak li għamilna s-sena l-oħra. Anzi, biex inkun sincier, xi ftit aħjar ukoll.

Mil-att amministrattiv, irnexxielna, minkejja d-diversi impenji personali ta' kulħadd, li nlaqqgħu l-Kumitat darba fix-xahar matul din is-sena. Komplejnejnaraw li aktar membri tal-Kumitat ikunu licenzjati u jattendu għall-kors tal-piroteknika. Apparti dan, peress li aħna nagħmlu użu mill-baħar biex nisparaw, rajna li jkun tajjeb li membri tal-Kumitat iġibu l-licenzja neċċessarja biex isuqu d-dgħajsa li għandu l-Kumitat. Fir-rigward tal-Kumitat, naħseb wasal iż-żmien li jkollna

wċuħ godda. Wara kollox aħna qed nikbru u certu xogħol li qabel konna niġru bih meta konna iż-ġħar, issa qed jibbies, l-aktar meta naslu għall-armar tal-braken u bil-wisq aktar iż-żarmar, fejn l-ghajjnuna tkun ferm anqas. Din is-sena kellna r-riżenja tal-President, Manwel Vassallo, u l-ħatra ta' President u Kaxxier ġdid, liema ħatriet kienu assenjati, b'mod unanimu, lil Sandro Schembri u Adrian Saliba rispettivament. Nieħu din l-okkażjoni biex, l-ewwel nett nirringazzja lil Manwel għas-sehem tiegħi kemm dam fil-Kumitat u nawgura lil Sandro u lil Adrian għall-kariga ġidida tagħhom. Irrid nawgura wkoll lil Charles Grima, li issa ġie maħtur Assistant Kaxxier. Imma ma nistax ma nirringazzjax mill-qalb, mingħajr ma nonqos lill-ebda membru

Il-familja tifraħ flimkien: waħda mill-ikliet li għħamilna fil-Youth Centre

TAL-PETUT
PRODOTT LOKALI FRISK

20

20

TAL-PETUT
PRODOTT LOKALI FRISK

20

TAL-PETUT

SPECIALIZING IN LOCAL DISHES & LOCAL PRODUCE

**PRIVATE DINING
CONCEPT**

BY RESERVATION

20, TRIQ PACIFIKU SCICLUNA

BIRGU

DONALD.CALIGARI@GMAIL.NET

TEL: 2189 1169

MOB: 7942 1169

ieħor tal-Kumitat, lill-Assistant Segretarju tal-ċhaqda tagħna, Laurence Montesin, li hu l-id il-leminija tiegħi u mingħajr tlaqlīq ngħid li jijsa mitqlu deheb f'dik li hi amministrazzjoni, speċjalment fil-kuntatti meħtieġa ma' diversi awtoritajiet. Ibqa' sejjjer hekk, Wenz!

Chiqt li kienet sena iebsa. Ha ngħid għaliex. Meta konna għadna kemm ħriġna minn festa kbira, ikkargajna għall-akbar attivitā ta' ġbir ta' fondi biex nibdew is-sena ta' ħidma, il-Birgu Fest. Iżda sfortunatament dan ma sarx minħabba l-maltemp u spiċċajna li flok kellna dħul, kellna nħallsu xi spejjeż li laħqu saru. Ftit tax-xhur wara qlajna daqqa oħra, għax il-ballu tal-Karnival, li tant kien ikun suċċess, konna kważi se nikkanċellaw. S'intendi, dan ma kien tort ta' ħadd, iżda l-kumpaniji tal-karnival din is-sena naqsu ferm u dan in-nuqqas hassejnejh aħna wkoll fl-attività tagħna. Kellna wkoll inħassru l-ikla li s-soltu nagħmlu f'Jum il-Vitorja fuq is-Simenta għax din ħabtet mal-festa ta' Haż-Żabbar u nafu li ħafna minn dawk li jattendu għall-ikliet tagħna, ikunu minn tal-ewwel għal din il-festa.

Iżda minkejja kollox, ma qtajniex qalbna. B'sagħrifċċu kbir żidna aktar attivitajiet mis-soltu u safejn kien possibbi, l-ikliet li norganizzaw għamilniehom aħna stess flok morna ġo ristorant. Hekk għamilniehom fi Frar u Marzu, fejn għamilna żewġ ikliet kbar fil-Youth Centre. F'dan ir-rigward grazzi mill-qalb lil Brian Cassar, li kien ta' spalla kbira għalina f'dak li hu tisjir u lill-membri kollha tal-Kumitat tas-sagħrifċċi kbar li għamlu. Imma f'Ottubru, Novembru u Jannar, xorta għamilna ikliet familjari f'Olde City Pub u fid-DCentre. Fil-Milied ergajna għamilna l-festin tal-Milied fis-Sala, li iżda, għal xi raġuni, ma kellniex l-attendenza mixtieqa bħas-soltu. F'April, f'temp ta' ġimġa kellna l-Easter Breakfast, li għamilnieħ flimkien mas-Sezzjoni Żgħażagh u l-BBQ fuq is-Simenta fl-okkażjoni tal-Festival tan-Nar, li għal darboħra kellna attendenza fenomenali (*ara rittratt isfel*). F'Ġunju ergajna għamilna l-hekk imsejjha "l-Fenkata tal-Imnarja" fuq is-Simenta, fejn kellna wkoll attendenza tajba ħafna. U waqt li qed nikteb dan il-messaġġ, qed nippreparaw għall-ikla l-kbira ta' qabel il-festa, li ha terġa' ssir f'Couvre Porte.

MJK was established in 1998. Project Cargo and Heavy Lifting is our core business. We also specialise in customs clearance, haulage services and freight forwarding. Our fleet includes mobile cranes from 35 ton to 220 ton.

Email: sales@mjk.com.mt
Tel: +356 21677668

www.mjk.com.mt

Il-membri tal-Ġhaqda u ħbieb fġita f'Bari

Kull xahar għamilna l-lotterija mal-prima, grazzi għall-impenn tal-Assistent Kaxxier, Charles Gellel u l-membri kollha tal-Kumitat. Iżda forsi l-aktar ħaġa li qalghetna mill-problemi li ħolquna l-aktivitajiet li marru ħażin, kienu l-famuži ġiti li ta' kull sena nagħmlu biex immoru naraw il-logħob tan-nar barra minn Malta. Din is-sena morna s-soltu ġita fl-Italja f'Novembru, amalgamata mal-festa f'Adelfia; fi Frar morna għall-festa ta' Sant'Agata, f'Catania u f'Lulju għamilna *weekend break* għall-familja fi Sqallija. Ĝhas-sena li ġejja, digġà għandna l-ġita ta' Novembru ta' Adelfia mimlija u digġà bdejna niġbru n-nies għall-ġita li ħa nagħmlu f'Marzu għall-Festival *Las Fallas*, Valencia, fi Spanja.

Insomma, ħdimna kemm flaħna u bi pjaciż inħabbru mill-ġdid spettakli kbar għal 'La Notte di San Lorenzo' f'lejlet il-festa u kaxxa tal-ħruġ spettakolari. Dawn iż-żewġ spettakli, uniċi fl-inħawi tagħna, kienu possibbli grazzi għall-ġħajnejn kbira ta' Chris u Roberta Pullicino minn Total Management Solutions, li reġgħu offrew li jisponsorjaw parti kbira mill-ispejjeż involut.

Din is-sena se ntejbu l-programm tan-nar tal-Antevigilja, kif wara kollex hu xieraq. Tant li wara ħafna snin, fl-Antevigilja se nippreżentaw programm komplut bil-lampara, murtali tal-beraq ikkulurit, murtali tal-kulur u anke kaxxa infernali tal-kulur bil-blalen.

Apparti hekk, ħadna ħsieb ukoll li nirranġaw l-akkumpanjament tal-murtali waqt il-purċijsjoni ta' jum il-festa, fejn appartu li mill-ġdid se jkollna l-murtali bil-logħob mill-Kumpless tan-Nar Santa Marija tal-Imqabba, il-murtali kollha ta' filgħaxija sejkun kollha bil-beraq ikkulurit.

Meta ħsibna li kellna kollex ornat u konna qed naraw kif ha nlaħħqu mal-ispiża meħtiega, thabbru l-festi speċjali ta' din is-sena u l-pellegrinaġġ tant mistenni bl-istatwa ta' San Lawrenz mill-Kolleġġjata ta' Bormla għal dik tal-Birgu. F'qalbna ghidna ... 'din kien jonqos din is-sena'. Imma xi ħaġa ridna nagħmlu biex ninkurunaw okkażjoni unika bħal din. Mill-ewwel sibna spalla mill-ġdid lil Chris u Roberta ta' *Total Management Solutions*, li offrew li jisponsorjaw parti mill-ispejjeż. Imbagħad għamilna ġabra f'Hadd il-Ġhid li kienet tajba ħafna. Grazzi mill-qalb. U hekk, se nippreżentaw programm xieraq dakħinhar tat-30 ta' Lulju, meta se nisparaw kemm fit-8am u f'nofsinhar, kif ukoll tul il-pellegrinaġġ. F'dan il-jum storiku, se nisparaw għall-ewwel darba minn għelieqi fl-inħawi tal-Kapucċini, il-Kalkara, kif ukoll minn Verdala, Bormla, grazzi għall-koperazzjoni tas-sidien tal-ġħelieqi u l-Kunsilli Lokali tal-Kalkara, Ħaż-Żabbar u Bormla.

Din is-sena wkoll, f'dik li hi manifattura ta' logħob tan-nar, appartu l-kumplessi tan-nar tas-soltu, se jkollna wkoll għall-ewwel darba xogħol tan-nar mill-Ġhaqda tan-Nar San Gabriel ta' Hal Tarxien, dak ta' Santa Marija tal-Qrendi u l-Ġhaqda tan-Nar 22 ta' Frar ta' Birżebbuğa. Tajjeb ngħidu wkoll li barra l-ispiża f'dak li hu logħob tan-nar, l-Ġhaqda għandha wkoll spejjeż oħra marbuta mal-assigurazzjoni, il-fire engines, pulizija, kif ukoll spejjeż tad-dgħajsa li għandha l-Ġhaqda. Dan kollu hu possibbli grazzi għal ħafna u ħafna benefatturi li għandna, għal Sound Solutions u Audio Sound System li joffrulna s-servizzi f'lejlet il-festa, lil Pierre Magro

Making Luxury Affordable

115, Msida Valley Road, Birkirkara, Malta

Triq il-Forti Manoel il-Gżira. Call 2133 5829

tal-ġħajjnuna tiegħu fil-ġarr tal-kanen, Melvin Degiorgio, li kull sena jiddisinja l-poster ufficjali; il-Kunsill Lokali Birgu tal-koperazzjoni; l-isponsors kollha li jidhru fil-poster, il-kumpaniji *Elbros*, *Cassar Ship Repair Ltd* u *Bezzina Shipyards* tas-servizzi li joffrulna; il-Kumitat tar-Regatta tal-Birgu, tal-paċċenza li jieħdu bina fil-ġranet tal-festa u s-Supretendent u l-pulizija tad-Distrett, kif ukoll *Transport Malta* tal-koperazzjoni. Grazzi kbira mill-qalb tmur ukoll lill-kumpanija JAC Steel, li dejjem tkun ta' sostenn kbir finanzjarju għalina; għall-Ministru Joe Mizzi MP, li tant insibu ġħajjnuna mingħandu biex ikollha l-braken meħtieġa; għal Danny Orsini, li appartil jgħinna finanzjarjament, offrielsa wkoll spazju għar-riklamar fuq il-billboards tiegħu; għad-Deputati Parlamentari tad-Distrett, Glenn Bedingfield, Chris Agius u Dr Stephen Spiteri tal-ġħajjnuna tagħhom u għal *Olde City Pub* talli jisponsorja parti mill-ispejjeż tan-nar tal-art.

Fl-aħħar, iżda żgur mhux l-inqas, grazzi kbira lill-Kumitat Festi Esterni San Lawrenz, talli

jisponsorja parti mill-ispejjeż tan-nar tal-art u talli jidħol għall-assigurazzjoni tan-nar. Grazzi wkoll lil Arċipriet u lil Fr John Avellino talli dejjem sibna l-appoġġ tagħhom. Kull sena nwiegħed lil Fr John li napprova nqassar kemm nista', iżda mhux tant possibbli. Huma hafna dawk li aħna grati lejhom u ħaqqhom ir-ringrażżjamenti tagħna. Nitlob lil dawk li stajt insejti insemmi, biex taħfruli jekk dan hu l-każ. Grazzi minn qalbi xorta waħda, jekk ma semmejtx lil xi ġadd.

Ninsabu fuq l-għatba tal-festa, fuq l-għatba tal-ġranet li tant inħobbu u nistennew is-sena kollha, fuq l-għatba tal-ġranet li jgħegħluna ngħixu tfulitna mill-ġdid bħala ħbieb li trabbejna flimkien f'dan id-delizzju. Iżda bil-wisq aktar fuq l-għatba tal-ġranet li fihom bl-arti tal-piroteknika nsebbhu s-smewwiet ta' Beltna u tal-Port il-Kbir u, fuq kolloks, nagħtu ġieħ lil Lorenzu tagħna, il-ġawhra ta' Beltna u ta' kull min għandu demm Vittoriosan bħalna. Minn qalbi nawguralkom il-festa t-tajba. ▶

L-Arċipriet nhar il-festa fuq il-barkun ibierek il-ħidma tal-membri tal-Čhaqda

Għall-Induraturi

Deheb ta' l-induratura,
silver leaf, aluminium leaf u
l-artikli kollha għall-induratura

E. THEUMA & COMPANY LTD.

Miftuhin mit-Tnejn sal-Ġimgha
mit-8.15a.m. sal- 5.00p.m.
Is-Sibt mid-9.00a.m. sa 12.00p.m.

Theuma House, 302, St. Paul Street, Valletta VLT 1213

Tel: 21234075 / 21236605 Fax: 21244201

Email: info@etheuma.com www.etheuma.com

Triq il-Oajjenza, Birzebbuġa BBG 1281 Malta

T: +356 21 650 247 ■ M: +356 7944 2223

Email: info@ferretti.com.mt ■ www.ferretti.com.mt

Programm tal-Logħob tan-Nar 2019

Għaqda PirotekniKa 10 TA' AWWISSU

It-Tlieta, 30 ta' Lulju – 75 Sena mill-pellegrinajj għstoriku tal-1944

8am u 12pm: Jinħarqu murtali tal-bomba u martaletti tal-ħsejjes u fuq il-bombi.

7.15pm: Kif il-vara titulari ta' San Lawrenz toħroġ mill-Kolleġġjata ta' Bormla, jinħaraq salut, martaletti tal-bombi, tal-ħsejjes u oħrajn bil-logħob..

Kif il-purċissjoni tasal ħdejn *Café Riche*, jinħarqu diversi murtali tal-bomba, kaxxa infernali Spanjola. Wara, il-purċissjoni tkun akkumpanjata sal-knisja b'diversi martaletti tal-bombi, tal-ħsejjes u oħrajn bil-logħob..

Meta l-purċissjoni tasal ħdejn it-Torri ta' San ġwann u meta tasal fil-Pjazza tal-Birgu, jinħarqu diversi kaxxi infernali tal-kulur.

L-Erbgħha, 31 ta' Lulju – Ftuħ tal-festa – Mota tan-Novena

7.15pm: Waqt il-mota tan-novena jinħarqu diversi murtali tal-bomba, martaletti tal-bombi, tal-ħsejjes u oħrajn bil-logħob.

It-Tlieta, 6 ta' Awwissu – Il-Marc taż-Żgħażagħ

8am u 12pm: Ħruq ta' diversi murtali tal-bomba u martaletti tal-ħsejjes u fuq il-bombi.

8pm: Kif jibda l-marċ, jinħarqu diversi murtali tal-bomba u martaletti tal-bombi, tal-ħsejjes u oħrajn bil-logħob

11.30pm: Nar sinkronizzat mal-mužika fi tmiem l-ispettaklu minn fuq il-bjut ta' Misrah ir-Rebħha sponsorjat mis-SŽP.

L-Erbgħha, 7 ta' Awwissu – Kunċert mill-Banda Vittoriosana San Lawrenz

8am u 12pm: Jinħarqu diversi murtali tal-bomba u martaletti.

8.30pm: Kif jibda l-marċ, jinħarqu diversi murtali tal-bomba u murtali bil-logħob.

Il-Ħamis, 8 ta' Awwissu – L-Anteviġilja

8am u 12pm: Jinħarqu diversi murtali tal-bomba u martaletti diversi.

8.45pm: Kif tibda d-dimostrazzjoni bl-istatwa ta' San Lawrenz Jagħti d-Dawl lill-Ġhomja, isir ħruq ta' murtali tal-lampjun. Wara jinħarqu diversi martaletti tal-beraq ikkulurit, tal-bombi, tal-ħsejjes u bil-logħob. Fl-ahħar jinħaraq sett murtali tradizzjonali tal-kulur.

Tinħaraq kaxxa nfernali tal-kulur bil-beraq ikkulurit u blalen fi tmiem din il-ħarqa tal-Anteviġilja.

F'nofsillegħi kaxxa infernali tal-kulur minn fuq it-Torri ta' San ġwann hekk kif l-istatwa ta' San Lawrenz tittella' fuq il-kolonna.

Il-Ćimġħa, 9 ta' Awwissu – Lejlet il-festa

9.15am: Mad-daqq tat-Te Deum jinħarqu diversi murtali tal-bomba, kaxxa infernali Spanjola, martaletti tal-bombi, martaletti tal-ħsejjes u murtali bil-logħob

12pm: Ħruq ta' diversi murtali tal-bomba, martaletti tal-ħsejjes u murtali bil-logħob.

7pm: Waqt it-Translazzjoni solenni ħruq ta' salut u kaxxa infernali Spanjola. Wara ħruq ta' diversi martaletti.

TA' GORG

SNACK BAR

Cospicua Road, Paola

Contact us
on 79664132
for party
menus or to
book your
private event!

We offer drinks,
snacks and free
appetizers!

Find us on
facebook

Swan Lake Restaurant

TRIQ IL-GARDIEL
MARSASCALA

Tel & Fax: 2163 2776

Director: JOSEPH GELLEL

Mobile: 9944 6560

Residence: 2163 7995

10pm: La Notte di San Lorenzo 2019 – powered by Total Management Solutions.

L-ispettaklu pirotekniku ta' lejlet il-festa mill-ċhaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu bi prezentazzjoni ta' Dorian Cassar u bis-sehem tal-Banda Maria Assunta tal-Gudja.

L-ispettaklu jibda b'wirja ta' nar sinkronizzat mal-mužika. Wara jinħarqu diversi murtali tradizzjonali bil-logħob, hsejjes u beraq ikkulurit. Wara wirja oħra ta' nar sinkronizzat mal-mužika. It-tieni parti tkompli bil-ħruq ta' diversi murtali tradizzjonali tal-kulur.

Is-serata tagħlaq b'wirja kbira ta' logħob tan-nar sinkronizzat mal-mužika, li ħa tinħaraq bis-sistema Pyromaster. Fit-tmiem jinħarqu diversi blalen u sfejjer kbar u lampara.

11.30pm: Logħob tan-nar tal-art quddiem il-knisja parrokkjali, sponsorjat mill-KFESL.

Is-Sib, 10 ta' Awwissu – Jum San Lawrenz – il-Patrun ta' Beltna

8am: L-ċhaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu tagħti merħba xierqa lill-isbaħ jum tal-Belt Vittoriosa bil-ħruq ta' diversi murtali tal-bomba, martaletti diversi u kaxxa infernali Spanjola.

11am: Waqt is-Sanctus tal-quddiesa solenni, jinħarqu diversi murtali tal-bomba u għadd ta' murtali ta' kull għamlu.

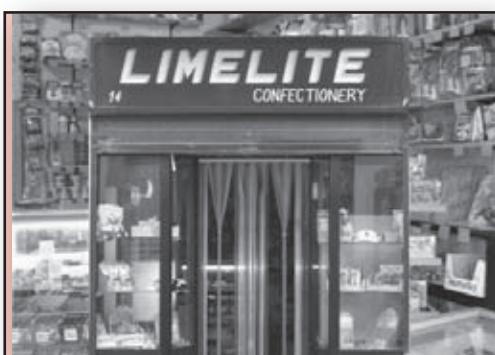
12pm: Fi tmiem il-quddiesa ħruq ta' diversi murtali tal-bomba u għadd ta' martaletti. Fl-ahħar tinħaraq kaxxa infernali Spanjola.

7.15pm: L-ċhaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu tagħti tislima xierqa lill-istatwa ta' San Lawrenz fil-ħruq tagħha mill-knisja permezz ta' salut tal-bomba. Eżatt wara tinħaraq kaxxa infernali spettakolari bis-sistema *Pyromaster*.

Matul il-purċijsjoni jinħarqu diversi murtali tal-bomba u martaletti b'diversi tipi ta' hsejjes, tal-bombi u bil-logħob. Kif il-purċijsjoni tasal fi Triq il-Mina l-Kbira tinħaraq kaxxa infernali tal-kulur minn fuq it-Torri ta' San ġwann. Meta l-purċijsjoni tasal lura fil-Pjazza, jinħarqu diversi kaxxi infernali tal-kulur minn fuq il-bjut tal-Pjazza. L-ispettaklu ta' Jum San Lawrenz jiġi fi tmiemu b'sett murtali tal-kulur u finalment b'kaxxa infernali Spanjola bil-beraq ikkulurit.

Nota tal-ahħar

Il-logħob tan-nar kollu nħadem minn dawn il-Kumplessi tan-Nar: 25 ta' Novembru - Ċejtun; San ġorg - Qormi; Sant'Andrija - Luqa; San ġużepp - Ġħaxaq; San Gabriel - Tarxien; 22 ta' Frar - Birżebbuġa; Santa Marija - Qrendi; Madonna ta' Lourdes - Qrendi; Santa Marija - Mqabba; Brian u Jesmond D'Amato. ↗

LIMELITE **confectionery**

**Prop: Charlene & Mirabelle
Triq Desain, Vittoriosa**

**Fejn issibu ħobż frisk, pastries, ġelati, pasti, ħelu
Naċċettaw ordnijiet għal okkażjonijiet familjari**

Il-Kumitat u l-membri
taċ-Ċentru Laburista
tal-Birgu
jixtiequ jawguraw
il-festa t-tajba
lil kulħadd

**Ċentru Laburista
Misraħ ir-Rebħa
Vittoriosa**

Il-Kumitat flimkien mal-membri
tal-Każin Nazzjonalista tal-Birgu
jixtiequ jawguraw
il-festa t-tajba
lill-Vittoriosani kollha
 facebook.com/pnbirgu

TA' MARCO

TAKE IN / AWAY / APPETIZERS / BAR OFFERS
OPEN BARS / LIVE SPORTS / GOOD MUSIC
70's, 80's, 90's NIGHTS

Prop: Marco Zammit
Mob: 9949 4449

Calleja

Tel: 21440341 Web: www.calleja.com.mt E-mail: info@calleja.com.mt

Inħarsu l-qofol tal-festa tagħna

KAR MENU SCICLUNA | *Sagristan knisja parrokkjali San Lawrenz*

Il-parroċċa tagħna, id-dar t'Alla, tilqa' fiha lil kulħadd, xempju tat-tagħlim Nisrani. Qed naħdmu biex nindukrawha għax bini jew oġġetti antiki, bħalma huma l-knisja tal-Birgu u ta' ġo fiha, jeħtieġu attenzjoni regolari. Bħala sagristan, inħossni kburi li ilni mill-1989 nikkontribwixxi biex il-knisja ta' San Lawrenz tibqa' ċ-ċentru tal-ħajja religjuża, soċjali u storika tal-Birgu, għall-preżent u l-ġejjeni.

Nieħdu ħsieb l-ilbies tal-knisja: il-ħjata
Qed nirreferi għax-xogħol ta' drapp li neħtieġ kuljum u fil-festi għal waqt ir-riti liturgici u biex issebbhu l-maqdes. Matul is-sena żanżanna xogħol ġdid u rrangajna xi affarijiet skont il-bżonn. Hitna terha għal żmien ir-Randan għall-kappella tas-Sagrament biex tkun pariġġ is-sett. Saru sett patalotti pariġġ id-damask l-abjad għal fuq il-poġġaman tal-kanċell tal-kappella għall-festi sekondarji. Dawn ħallsuhom il-familja Duncan u l-ħjata saret minn marti, Marygrace.

F'Settembru stednuna nieħdu sehem fil-festa ta' Santa Katerina taž-Żurrieq bħala Fratellanza ta' Santa Katerina, flimkien mal-Kapitlu.

Tajjeb ngħidu li l-parroċċa tagħna hi l-unika li għandha fratellanza ddedikata lil din il-qaddisa. Ġħall-okkażjoni nħad dem standard bl-arma ta' Santa Katarina rrakkmata. Din iddisinjaha Jeremy Cachia u r-rakku ġadmu Ľorg Cassar ta' Ghawdex. Il-Grupp Armar tal-Knisja ħallas biex il-muzzetti tal-fratellanza jkollhom l-arma bir-rakku wkoll. Hidimna sett muzzetti tal-fratellanzi tas-Sagrament u tal-Kuncizzjoni. Xtrajna l-materjal biex nirranġaw l-umbrella li

nużaw waqt purċiżjonijiet interni bis-Sagrament. Sar baldakkin aħmar għall-festa tas-Salib; id-drapp tal-ħarir u l-lasti ġoddha ħallashom il-Grupp Armar tal-Knisja. Hajr lil Joseph Schembri tal-kordinazzjoni ta' dan ix-xogħol u lil ommu, Doris, għall-ħjata. Fr John Avellino xtara pjaneta vjola għal żmien ir-Randan.

Inħarsu l-istorja bir-restawr: l-istruttura tal-knisja

Il-franka, il-ġebla tradizzjonal Maltija, hija s-sies tal-binja tal-knisja u l-irħam u ż-żeġbha jippanu l-estetika ġewwiena. Biss, biż-żmien, l-affarijiet jitmerru u jkunu jridu manutenzjoni biex inħarsu l-bini estetikament u strutturalment. Wara snin weqfin, l-Arcipriet ha inizjattiva biex jitqiegħdu l-balabostri tal-kampnari u jitwaħħlu mill-ġdid iż-żewġ pinnuri li kien restawrati. Dan ix-xogħol qiegħed isir mill-ahwa Aguis tal-Qrendi. L-ispīża biex isir dan ix-xogħol kollu daħal għaliha l-Arcipriet, barra li ħallas ukoll għar-restawr tas-Salib tal-Kavallieri tal-frontispizju.

Il-parroċċa ħallset ukoll għall-iscaffolding kollu li kien hemm bżonn biex isir dan ix-xogħol.

Ladarba kellna l-iscaffolding f'postu, ħsibna li nagħħmlu kalamiti mal-koppla u l-kampnari minħabba s-sajjetti; dawn saru wkoll mal-pinnuri li rrestawrajna u taqqabna l-komunikazzjoni tal-earth gol-art. Dan ix-xogħol tħallas kollu mill-parroċċa .

Ma nistgħux ninsew il-proġett tal-irħam tal-kappelluni tal-Kuncizzjoni u tal-Karitā. Kif jaġi jafu ku l-ħadd, l-irħam kien tmermer għal kolloks

Falzon's Bathrooms & Ceramics
...a tradition of quality and service.

www.falzons.com

A: Psaila Street, Santa Venera | T: 21 482 860 / 21 485 536

Wieħed mill-pilastri bl-irħam il-ġdid. Jidhru wkoll il-brazzi l-ġodda li saru din is-sena

ma stajniex nirrestawrawh. Čhaldaqstant xrajna l-irħam ġdid li ngieb mill-muntanji tal-Pirenej, biex imbagħad tniżżeł Carrara biex jinħadem u ntbagħat Malta. Twahħlu b'kolloks mas-seba' tunellati irħam, li kollu thallas mill-parroċċa. L-irħam ta' mal-ħajt li jiġi taħt il-kwadru titulari wkoll kien tmermer u peress li parti minnu kien ċeda, qlajna li kien fadal biex jeħel irħam ġdid. Dan thallas mill-parroċċa wkoll.

Ladarba qlajna l-irħam, kien jagħmel sens li nibdlu s-sistema tal-elettriku ta' warajh u fil-ħitan tal-kappelluni. Sibna kolloks qadim u għalhekk għamilna komunikazzjoni ġidida biex ikollna kolloks kif suppost. Biex nagħmlu l-affarijiet sew, tħabna li jsir rapport u nsab li s-sistema tal-elettriku fil-knisja kienet bla *salvavita*. Čhaldaqstant l-Arcipriet talab stima biex is-sistema tkun irranggata. Dan hu progett li qiegħed isir bħalissa. Grazzi għall-intrigu tal-Arcipriet saru żewġ progett iħrajn. Żebjha l-kuppli tal-artal ta' Santa Katerina u ta' quddiem il-kappellun tas-Sagament minn ġewwa għax kienu tqaxxru. Dan ix-xogħol thallas mill-parroċċa.

Permezz tal-fondi mill-Gvern Ċentrali, irrestawrajna l-monument tal-gwerra li jfakkar il-vittmi ta' meta ġġarrfu l-koppla u s-sagristija

fis-16 ta' Jannar 1941. B'xorti hażina beda jidħol l-ilma tax-xita mill-bejt u kkawża ħafna īxsara. Ćibna nies tas-sengħa biex inaddfu l-bejt sew u jagħmlu l-membrane.

Inħarsu l-istorja bir-restawr: fil-knisja

Bħalma l-bini jrid il-manutenzjoni, daqstant ieħor irridu nħarsu affarijiet oħra jnfil-knisja, bħall-injam, id-deheb u oġġetti oħra li nużaw regolarmen għal-liturgija. Wara l-festa bdejna r-restawr fuq l-injam tal-kor. Ix-xogħol qiegħed f'iddej il-haddiema tal-kumpanija ReCoop. Qed inaddfu l-injam bir-reqqa u jittrattaww kontra s-susa. L-injam li sabu nieqes jew mherri żżejjed se jagħmluh ġdid. Qed inaddfu l-induratura li kien hemm biex tingħata l-ħajja mill-ġdid u fejn hemm nieqes se jidher b'għid li jaqtabel mal-bqija. Dan ir-restawr tal-kor qiegħed isir bl-ghajnejha tal-Ministru Edward Scicluna, li laqa' t-talba tal-Arcipriet u offra is-somma ta' €42,000.

Čħandi l-pjaċir ngħid li se jibda r-restawr tal-orgni, li mill-1952 sal-lum qatt ma dornieħ kif suppost. Saret sejħa għall-ġħajnejha finanzjarja mill-pubbliku. L-Arcipriet għal-darb oħra talab lill-Ministru Edward Scicluna biex l-orgni li kien sar mill-kumpanija Giovanni Tamburini, wara

Portable PA Systems

Microphones

Speakers

Stands

All in one PA System

CDJ & Amplifiers

Lasers & Disco Equipment

Ornamental Outdoor Speakers

Trade Enquiries
Audiophonic Malta
St. Mary Street Taxien
Tel: +356 2167 6983
email: jc.audiophonic@gmail.com

Find us on Facebook

FILIPPO BERIO®

SINCE 1867

**THE FIRST & LAST NAME
IN OLIVE OIL**

Ix-xogħol li qed isir bħalissa fuq is-sedji tal-kor, li jmur lura għas-seklu sittax

Li kienu lestaw l-orgni tal-Bażilika ta' San Pietru f'Ruma, jiġi restawrat. L-Arcipriet iffirma ftehim biex jingħata €50,000 għal dan il-proġett. Ix-xogħol se jsir mill-kumpanija Tamburini, taħt it-tmexxija ta' Noel Gallo.

Il-ħġiega tal-ostensorju tal-festa kienet ittappnet u l-Arcipriet ġaseb biex nirrestawrawh. Talab għall-fondi mill-poplu Vittoriosan u kull minn ta offerta beda jimgħad kaxxa minn tabella apposta li għamilna fil-knisja. Imlejna żewġ tabelli, jiġifieri ġbaruna iż-żejjed mill-meħtieġ u b'hekk irranġajna wkoll l-ostensorju tal-Erbgħat. It-tnejn lesti għall-qima tad-devoti fil-festa. Irrestawrajna sett fjuretti antiki tal-kappella tas-Sagament. Dawn tħallsu mill-Grupp Armar tal-Knisja.

Fr John Avellino ha ħsieb idur dawra s-sigġijiet tal-knisja. Bl-ghajjnuna ta' għadd ta' benefatturi kienu rrangati aktar minn 60 siġġu. Ix-xogħol sar minn Joe Crixti, li bidel l-injam hażin u żeba' l-ħadid mill-ġdid. Jason Ancilleri ha jirranga l-banketti tal-baldakkin li kienu fi stat hażin.

Kif jaf kulħadd, is-sena l-oħra, waqt ġirja bi Kristu Rxox, is-salib tal-bandiera nqabad ma' wajer baxx u b'xorti hażina, driegħ il-figura

L-ostensorju tal-festa li kien restawrat

ta' Ċesù tqacċat. Grazzja minn Alla li ħadd ma weġġa' u l-ħsara ma kinitx daqshekk kbira. Il-kumpanija Melita, wara negozjati mal-Arcipriet, għarfet li l-wajer kien tagħhom u offriet li tisponsorja t-tiswija. Għall-bidu

Melvin DeGiorgio
PHOTOGRAPHY

99823536

info@melvindegiorgeo.com
www.melvindegiorgeo.com

BJ MARINE

We have 250 boats on our brokerage list and are agents for SeaRay, Cranchi and Greenline the Hybrid

mob. +356 9999 9356
e-mail: sales@bjmarine.net
www.bjmarine.net

CRANCHI
Established since 1870

Greenline
The Hybrid.

SeaRay

Unisex

hair by Sandra Lia

Triq il-Kapuccini Kalkara
2180 0699
Open from Tue - Sat from 8.30am - 6pm

L-abbozz tal-pittura
tal-koppla: il-ħolma
tal-Vittoriosani se ssir realtà

kien se jirranġah l-artist Renzo Gauci, imma ħalliena qabel beda x-xogħol u għalhekk gie ikkummissjonat Adonai Camilleri Cauchi. Il-pedestall ukoll kelli bżonn dawra u Roderick Busuttil għamel l-induratura u tah iż-żebgħha mill-ġdid. Jien, Malcolm Galea u Simon Portelli ħadna ħsieb nillustraw l-irħam tal-arta maġġur biex iżomm id-dehra tiegħu.

Nagħnu l-knisja b'opri ġodda

Minn żmien għal ieħor inkabbru t-teżor prezjuż li jixraq lill-istil ta' knisja bħal tagħnha. Uħud mill-affarrijiet nixtruhom għax ikollna bżonnhom u oħrajn jingħataw bħala rigal, mingħand xi benefattur. B'hekk ikollna biex inżejnu dar il-Mulej u nilqgħu fiha lil kull min jogħġibu jżurha għal raġuni jew oħra. Patri Herman Duncan irregala sett impuluzzi ġodda għall-knisja.

Mill-fond tal-parroċċa tħallset raġġiera ġdida tal-Bambin għal żmien il-Milied. Hajr lil Joseph Schembri tal-inizjattiva. Ingħatajna pittura ta' San Ġorġ Preca, xogħol ta' Manuel Farrugia, biex

infakkru r-rabta tiegħu ma' San Lawrenz. Il-Kan Dun Stephen Attard ta tliet opri lill-parroċċa: pittura tal-Isqof Mattei, xogħol Manuel Farrugia, li twaħħlet fis-sagristija; stola bajda rrakkmata bid-deheb u rużetta għall-vara ta' San Lawrenz biex inlibbsuhielu matul is-sena. Fuq inizjattiva tiegħu ibbanjajna kalċi bid-deheb u l-fidda. Sar tiżżej ġidid tal-Milied u arraġġamenti tal-fjuri ġodda u tranġaw oħrajn li kellna. Dax-xogħol sar minn Ausonio u Christine Busuttil.

Inxraw brazzi ġodda għall-pilastri tal-knisja kollha, komplut bil-plakki tal-kewba. Giovann Raggio ha ħsieb jgħaqqa qadhom u Anton Gellel għamel ganċijiet tal-azzar ġodda biex jeħlu magħħom. Magħħom, Joe Galea ħadem sett ta' erba' plakki tal-injam għall-brazzi tal-festa. Sar sett ieħor ta' erba' brazzi ġodda għal kuljum kompluti bil-plakka tal-kewba, li ramahom Lawrence Farrugia. Dawn kollha tħallsu mill-parroċċa.

Biex infakkru l-75 sena anniversarju mindu l-vara nġiebet mir-Rabat wara l-aħħar gwerra,

neriku
CATERING

Catering Solutions

FOR ANY EVENT

21660505 | NERIKU.COM

THE FORT

BOTTLES & MORE

Opening Hours: Mon to Sat - 7.00am to 21.00
Sunday & Public Holidays - 7.00am to 19.00

*Nawquraaw
Il-Festa t-Tajba
Lil Kulhadd*

Contact No: 21695060
E-mail : thefortbirgu@gmail.com
81, Triq il-Palazz L-Antik Tal-Gvernatur : VITTORIOSA

saret lapida kommemorattiva bil-kliem ta' Ġorġ Peresso. Il-parroċċa għamlet tajjeb għall-ispejjeż.

Wara aktar minn mitt sena, nhar l-Erbgħa tat-Tniebri reġgħet saret il-purċissjoni tal-Ilxsiera. Grazzi lil kull minn haġdem biex din tkun possibbli, fosthom l-Arċipriet u l-Kapitlu, il-Kummissjoni Ċimgħa l-Kbira, *Heritage Malta*, il-fratelli u l-membri tal-iscouts.

Nhar is-7 ta' Jannar, l-Arċipriet u l-artist Manuel Farrugia, xhud il-Kan Stephen Attard, iffirmaw kuntratt biex titpitter il-koppla mill-ġdid. Il-pittura ntilfet meta ġġarbet il-koppla fl-1941. Farrugia hejjha abbozz għall-kunsiderazzjoni tal-Kummissjoni tal-Arti Sagra. L-Arċipriet ha-ħsieb li jinxxtara l-armar biex insaq fu l-koppla; għal dan il-ġhan daħlu Keith Farrugia u t-tim tiegħu. L-armar kollu nxtara mill-parroċċa u x-xogħol hu kollu mħallas. Il-parroċċa daħlet ukoll għall-ispiża tat-tila li fuqha ha ssir il-pittura tal-koppla, li ġiet tiwsa €4,000. Roderick Busuttil intgħażżeż biex jagħmel l-induratur.

Spiritwalità

Kienet xewqa tal-Arċipriet li fil-parroċċa tagħna jibda jkollna l-lectio divina fuq il-Qari tal-Ħadd. Din saret f'għadd ta' ħwienet u lokalitajiet oħra fil-Birgu, fejn in-nies laqgħu tajjeb din l-inizjattiva. Saħħaħna wkoll l-adorazzjoni fl-Oratorju tal-Kurċifiss u dan l-aħħar kellna fostna l-Grupp tal-Katekumeni taż-Żurrieq, li animaw il-quddiesa tal-Ħadd filgħaxija u organizzaw servizz ta' fejqan.

Mingħajrkom ma' nasalx: grazzi!

Meta niġi bżonn, nafl li nista' nserra fuq għadd ta' nies li dejjem sibthom lesti biex jgħinuni. Fisem il-parroċċa, irrid niringrazza lil ta' *L-Arloġġ*, li joffri kolazzjon lill-ħaddiema Taljani, meta jiġu jaħdmu l-irħam tal-knisja, u lid-DCentre, talli joffri l-ikla ta' filgħaxija lill-istess ħaddiema. Grazzi wkoll lil Mario Bezzina, Anthony Farrugia u Lawrence Farrugia, li ikoll insibhom ta' spalla; lil Anton Gellel, li jieħu ħsieb il-mekkaniżmu tat-tuzell u lil Christian Raggio, li dejjem lest jaġhti l-għajnejna tiegħu.

Grazzi wkoll lil Tony Raggio u tijm tiegħu, li jieħdu ħsieb il-lotterja ta' ħdejn il-bieb; lill-kor tal-parroċċa, immexxi mill-Kan Dun Lawrence Bonnici u Christian Pisani; lill-kuraturi tal-knisja matul il-jum u lil Rita Vella u Antida Caruana, li jieħdu ħsieb it-tindif tal-knisja. Irrid ngħid grazzi wkoll lill-patrijiet Dumnikani, li dejjem sibna l-għajjnuna tagħhom u lis-sorijiet ta' Santa Skolastika, li jnadd fu u jieħdu ħsieb l-ilbies sagru. Irrid ukoll, dejjem f'isem il-parroċċa, ngħid grazzi mill-qalb lil Giovann Raggio, li għal ħafna snin kien l-Amministratur tal-parroċċa, barra li kien Chairperson tal-Kunsill Pastorali Parrokkjali. Intant inroddu ħajr lil Charles Camilleri, li issa aċċetta li jokkupa hu din il-kariga tant importanti.

Kelmej tal-aħħar

Fis-27 ta' Dicembru 2018, Frà John Critien, f'isem l-Ordni tal-Kavallieri ta' San Ċwann, irrikonoxxa ħidmiet biex inqarreb l-Ordni lejn il-parroċċa u l-Kapitlu; dakinhar irċevejt il-midalja *Pro Merito Melitensi*. Inħossni onorat li tajt seħmi biex dan il-kuntatt jissakħha. Grazzi lil Frà John, il-Kapitlu tal-Kolleġġjata u lil kull minn kien involut biex ningħata dan il-ġieħi.

Kelmej ta' tifħir lil Fr John Avellino, li ili snin kbar naħdem miegħu u dejjem kien ta' spalla għalija u għall-Arċipriet. Is-servizz tiegħu fil-komunità tagħna, l-iktar maż-żgħażaq, jinhass u dejjem ħalla l-frott meħtieg. Irrodd ħajr lill-Arċipriet li qed imexxi l-parroċċa b'tant ħeġġa u għaql. Xortija tajba li qed naħdem ma' raġel li ma jaqtax qalbu u qed jistinka biex it-tempju tagħna jkompli jieħu d-dehra li tisħoqqu filmkien mal-Kapitlu.

Lanqas naf kif għaddew dawn it-30 sena mindu l-ħaqt sagristan. Hdimit ma' seba' Arċiprieti u għadd ta' kanonċi u qassisin. Hu ta' unur għalija li rajt bosta voluntiera jgħinuni minn tfuli, jikbru u sabu l-istat tagħhom. Inħares il-quddiem għal senoħra ta' ħidma biex dan it-tempju storiku jibqa' jissebbah, imma aktar importanti, jibqa' l-qalba tat-tagħlim ta' Ċesù u mekka fejn tissakħħħ il-fidi Nisranija. Nawgura lil kulhadd festa tajba u fuq kollox festa qaddisa.

MOTOR INSURANCE

Highly competitive
and affordable
motor insurance

BONNICI INSURANCE
AGENCY LIMITED

agents for Middlesea Insurance p.l.c.
protection all around

Sabrina Vella (T.I.I.) 19A, Nestu Laiviera Str, Vittoriosa. T: (+356) 21678542 M: (+356) 99092700
E: vellasabrina@yahoo.com

Sabrina Vella is an enrolled Tied Insurance Intermediary for Middlesea Insurance p.l.c. (MSI). MSI is authorised by the Malta Financial Services Authority (MFSA) to carry on Long Term and General Business under the Insurance Business Act 1998. Both are regulated by the MFSA.

COM 110609 194

FREE VRT
or EQUIVALENT DISCOUNT
with a new Motor
Insurance Policy

Terms and Conditions apply

ADDITIONAL EXTENSIONS AT NO EXTRA PREMIUM,
DEPENDING ON TYPE OF COVER TAKEN

- Roadside Assistance following an accident
- Full Breakdown Cover for Comprehensive Private Policies
- Personal Accident for all passengers
- Legal Assistance for uninsured losses
- Courtesy Vehicle for Comprehensive Private Policies
- Personal Belongings
- Loss of Keys
- Glass Breakage

EXTENSIVE BENEFITS DESIGNED TO KEEP YOU
MOVING AT NO ADDITIONAL EXPENSE

- Reduced minimum premiums
- Improved no claims discounts
- When claiming for third party damage only,
no excess applies for drivers over 21 years of age

Bonnici Insurance Agency Limited are agents for Middlesea Insurance p.l.c.
Both companies are authorised by the Malta Financial Services Authority.

Il-Kapitlu tal-Knisja Kollegġjata Insinji, Matriċi u Konventwali ta' San Lawrenz LM Belt Vittoriosa

Kanonci Effettivi

Kan Arcipriet Carmel Busutil, Magister Iuris (Int Law); SThDip; BA (Hons);
MA (Human Rights & Democ); MA Dip Std
Kan Dekan Lawrenz Bonnici
Kan Teżorier Brendan M Gatt, SThB, JCL, Dip Juris (Greg), SMOM
Kan Primiċerju Mons Pawl Raggio, Cap SS
Kan Kantur Stephen Attard
Kan Segretarju David Torpiano, SThB, SThL (Melit), STL (UPS)
Kan Teologu Joe Galea
Kan Penitenzier Keith Scicluna

Kanonci Onorarji

L-Em Tieghu l-Kardinal Prospero Grech OSA
Kan Onor Marc André Camilleri
Kan Onor Joseph Caruana
Kan Onor Joseph Cilia
Mons Saviour Debrincat, BD, MA, SThD

A U L A

... Catering With Elegance

We provide a professional and innovative wedding and outside catering services aimed at meeting each client's individual needs

Dolceria Bonta'
Xgħajra Rd,
Zabbar
Tel: 21677949
info@dolceriabonta.com

The Rolling Geeks team would like to thank all Birgu Residents for their support for the past 3 years.

A white off-road vehicle, likely a golf cart or utility vehicle, is parked on a wooden boardwalk. A large, green and white sign attached to the back of the vehicle reads "TOUR OF THE THREE CITIES". In the background, there is a modern building with many windows and a fountain area where people are sitting. The "ROLLING GEEKS" logo is displayed prominently on the side of the vehicle.

ROLLING GEEKS
your tour, your way

www.rolling-geeks.com

Programm

tal-festi li se jsiru
fil-Knisja Konventwali, Matriċi,
Kolleġġjata u Parrokkjali
u tal-festi esterni li se jsiru
fit-toroq tal-Belt Vittoriosa
ad unurta'
San Lawrenz Levita u Martri
Patrun tal-Belt Rebbieħa
24 ta' Lulju – 11 ta' Awwissu 2019

L-ERBGHA - 24 TA'LULJU

BIDU TAL-FESTI SPEČJALI 2019

10am: Quddiesa fil-Monasteru ta' San Pietru tas-sorijiet Benedittini tal-Imdina.

IS-SIBT - 27 TA'LULJU

6pm: Quddiesa končelebrata fil-knisja Kolleġġjata u Proto-Parrokkjali ta' San Pawl ir-Rabat, bis-sehem tal-Kapitlu ta' San Pawl u l-Kapitlu tal-Kolleġġjata ta' San Lawrenz. Il-poplu tal-Birgu mistieden jattendi.

IL-HADD - 28 TA'LULJU

9.30am: Končelebrazzjoni mmexxija mill-Arċipriet, il-Kan Dun Karm Busuttil.

Mistiedna dawk kollha impenjati fil-festa u devoti ta' San Lawrenz.

Wara l-quddiesa, ħruġ tal-istatwa titulari ta' San Lawrenz min-niċċa.

Wara, antifona, innu San Lawrenz u bews tar-relikwija.

7.30pm: Akademja mužiko-letterarja fil-knisja parrokkjali dwar il-festi speċjali 2019, taħt

il-patroċinju tal-Eċċellenza Tiegħu t-Tabib George Vella, President ta' Malta u s-Sinjura Vella.

Jieħu sehem il-Brass Ensemble tas-Soċjetà Mužikali San Lawrenz. Imexxi s-serata ġorġ Peresso, waqt li s-Superjur George Agius ifakk din il-ġraja storika li seħħet 75 sena ilu b'diskors tal-okkażjoni.

Wara l-President jikxef irħama kommemorattiva fuq iz-zuntier fil-ġenb tal-knisja.

IT-TNEJN - 29 TA'LULJU

10am: Attività għat-tfal kollha fil-parroċċa ta' Bormla. Issir rappreżentazzjoni dwar il-ħajja ta' San Lawrenz, imtella' mit-tfal u l-adolexenti taċ-Ċentru tal-Katekiżmu tal-parroċċa tagħna.

Wara jkun hemm mument ta' talb flimkien.

6.30pm: Translazzjoni solenni bir-relikwija ta' San Lawrenz fil-Kolleġġjata ta' Marija Immaġkulata f'Bormla. Wara Għas-Solenni bis-sehem tal-Kapitli tal-Birgu u ta' Bormla. Jieħu sehem il-kor *Tota Pulchra* tal-parroċċa ta' Bormla.

IT-TLETA – 30 TA' LULJU

6pm: Pontifikal Solenni mmexxi minn Mons Pawlu Cremona OP, Arcisqof Emeritu ta' Malta, bis-sehem tal-Kor *Tota Pulchra* tal-parroċċa ta' Bormla, immexxi minn Walter Tonna u Mro Michael Camilleri. Jikkonċelebraw il-Kapitli tal-Kottonera u dak ta' San Pawl tar-Rabat, ġħadd ta' reliġjuži u saċerdoti mill-Kottonera.

7.15pm: Pellegrinaġġ bl-istatwa titulari ta' San Lawrenz mill-Kolleġġjata ta' Bormla lejn il-Kolleġġjata tal-Birgu. L-istatwa tintrefa' minn ġħadd ta' persuni miż-żewġ parroċċi. Jieħdu sehem il-Banda San Ġorġ ta' Bormla u l-Banda Vittoriosa San Lawrenz, kif ukoll il-komunità tal-parroċċa ta' San Lawrenz, Ĝawdex.

Il-pellegrinaġġ jgħaddi minn Triq il-Pellegrinaġġ, Triq Santa Tereża, Triq Pawlu Boffa, Triq il-Mina l-Kbira, Il-Pjazza tal-Belt Vittoriosa, Triq Nestu Laiviera, Triq San Lawrenz u jidħol fil-knisja ta' San Lawrenz.

10.15pm: Dħul tal-pellegrinaġġ fil-knisja ta' San Lawrenz fl-isfond tad-daqq tal-antifona ta' Dun Alwiġ Fenech.

Wara Ċelebrazzjoni Ewkaristika, bews tar-relikwija u Innu San Lawrenz.

L-ERBGHA – 31 TA' LULJU

BIDUTAL-FESTA

7.15pm: Daqq tal-Mota, li thabbar il-bidu tan-novena.

7.30pm: Programm Mużikali mill-Banda Vittoriosa San Lawrenz fuq iz-zuntier bħala parti mill-Proġett tal-Aġenzija Ĵgħażagħ.

9pm: Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz tibda marċ minn ħdejn il-Każin tal-Banda fil-Pjazza u jkompli f'dawn it-toroq: Palazz Antik tal-Gvernatur, La Valette, Pjazza, Desain, Kardinal, *Main Gate Approach* (L-Imġarraf) Mina l-Kbira u jispicċċa fil-Pjazza.

IL-ĦAMIS – 1 TA' AWWISSU

BIDUTAN-NOVENA

Jum i-Saċerdoti u l-Vokazzjonijiet

10.30am: Quddiesa għall-anġjani fil-knisja parrokkjali. Iqaddes l-Arcipriet il-Kan Karm Busuttil. Mistiedna l-anġjani kollha tal-Birgu u dawk li jgħixu fid-djar tal-anġjani.

Wara l-Grupp CARITAS tal-parroċċa, flimkien mal-Kummissjoni Djakonija u l-parroċċa, joffri xi haġa tal-ikel lil dawk preżenti.

5pm: Iċ-Ċentru tal-Katekiżmu jorganizza purċissjoni tat-tfal bi statwa żgħira ta' San Lawrenz miċ-Ċentru tal-Katekiżmu għal Santa Skolastika u l-knisja parrokkjali.

6.30pm: Quddiesa tan-novena bis-sehem tal-kor tal-parroċċa, taħt it-tmexxija ta' Christopher Pisani. Iqaddes Fr John Avellino.

Tieħu sehem il-Banda Vittoriosa San Lawrenz u l-membri tas-Soċjetà Mużikali San Lawrenz.

Mistiedna t-tfal u ż-żgħażaqgħ taċ-Ċentru tal-Katekiżmu u l-familjari tagħhom.

Tul in-novena jipprieta Fr Hector Scerri.

Wara l-quddiesa, antifona, Ċelebrazzjoni Ewkaristika, innu San Lawrenz u bews tar-relikwija.

IL-ĊIMCHA – 2 TA' AWWISSU

IT-TIENI JUM TAN-NOVENA

Jum is-Saċerdoti u l-Vokazzjonijiet

5pm: It-tfal u l-adolexxenti taċ-Ċentru tal-Katekiżmu jagħmlu rappreżentazzjoni tal-ħajja ta' San Lawrenz fuq iz-zuntier tal-knisja.

6.30pm: Quddiesa tan-Novena minn Mons Pawl Raggio, eks Arcipriet tal-parroċċa, li din is-sena qed jiċċelebra l-50 sena minn meta kien ordnat saċerdot. Matul il-quddiesa ssir il-vestizzjoni tal-abbatini.

Mistiedna l-abbatini u l-ġenituri tagħhom.

Wara l-quddiesa, kolloks bħall-jum ta' qabel.

**IS-SIBT – 3 TA' AWWISSU
IT-TIELET JUM TAN-NOVENA
Jum il-Familja**

6.30pm: Quddiesa tan-Novena mill-Kan Fr Keith Scicluna.

Mistiedna l-familji kollha tal-parroċċa.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

8pm: Riċeviment tal-festa f'Palazzo Huesca, sede tas-Soċjetà Mużikali San Lawrenz.

**IL-HADD – 4 TA' AWWISSU
IR-RABA' JUM TAN-NOVENA
Jum I-Adolexxenti u ż-Żgħażagħ**

6.30pm: Quddiesa tan-Novena mill-Kan Dun David Torpiano.

Mistiedna speċjali l-adolexxenti u ż-żgħażagħ.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

8pm: Ikla familjari quddiem il-plancier organizzata mill-Kumitat tal-Festa.

**IT-TNEJN – 5 TA' AWWISSU
IL-HAMES JUM TAN-NOVENA
Jum il-Membri tal-Chaqdiet**

6.30pm: Quddiesa tan-novena mill-Kan Joe Galea.

Mistiedna l-membri tal-ġhaqdiet tal-parroċċa tagħna.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

**IT-TLIETA – 6 TA' AWWISSU
IS-SITT JUM TAN-NOVENA
Jum ir-Romol u l-Chezież li ħallewna**

6.30pm: Quddiesa tan-Novena mill-Kan Brendan M Gatt.

Mistiedna r-romol tal-parroċċa tagħna u l-familjari ta' dawk li mietu matul l-aħħar sena. Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

8pm: Il-Banda San Leonardo ta' Hal Kirkop tagħmel marċ madwar it-toroq tal-Birgu. Fti tmiem il-marċ is-Sezzjoni Żgħażagħ Palmizi tippreżenta *Symphony of Lights* fil-Pjazza ewlenija tal-Birgu: spettaklu ta' mužika, filmati, dwal u logħob tan-nar.

**L-ERBCHA – 7 TA' AWWISSU
IS-SEBA' JUM TAN-NOVENA
Jum il-Komunità**

6.30pm: Quddiesa tan-Novena mill-Kan Stephen Attard.

Wara l-quddiesa, kollox bħall-jum ta' qabel.

8.15pm: Marċ mill-Banda Vittoriosana San Lawrenz minn Triq il-Mina l-Kbira sal-Pjazza tal-Belt Vittoriosa, fejn wara tesegwixxi l-Programm *Vittoriosa in Festa* fuq il-plancier, bis-sehem ta' diversi kantanti u animazzjoni oħra.

**IL-HAMIS – 8 TA' AWWISSU
L-ANTEVIGİLJA
Jum il-Benefatturi, il-Volontiera u l-Vittoriosani**

6.30pm: Quddiesa tan-Novena mill-Kan Dekan Dun Lawrenz Bonnici, bl-omelija dwar il-Birgu u l-Assedju l-Kbir.

Mistiedna l-benefatturi tal-parroċċa u l-Vittoriosani li m'għadhomx jgħixu l-Birgu.

Wara l-quddiesa, jindaqqu l-Innu u l-Antifona ta' Dun Alwiġ Fenech, issir Ċelebrazzjoni Ewkaristika u bews tar-relikwija ta' San Lawrenz.

8.45pm: Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tilqa' l-istatwa ta' San Lawrenz Jagħti d-Dawl lill-Ġhomja' fil-Pjazza u tibda d-dimostrazzjoni bl-istatwa sa Triq il-Mina l-Kbira, fejn l-istatwa tittella' fuq il-kolonna fost id-daqq tal-Innu.

**IL-ĞIMCHA – 9 TA' AWWISSU
LEJLET IL-FESTA**

9am: Konċelebrazzjoni mmexxija mill-Arcipriet Kan Karm Busutil, bil-kant tat-Te Deum.

10.30am: Il-Banda Vittoriosa San Lawrenz tibda l-marċ tat-*Te Deum* minn quddiem il-knisja. Fil-Pjazza jinfetaḥ il-Ballun tradizzjonali. Il-marċ ikompli fi Triq il-Mina l-Kbira, Torri ta' San Ĝwann, Mikkel Gonzi, Paċifiku Scicluna, Kwartier, Hilda Tabone, Santa Skolastika, La Valette, San Filippu u jintemm fil-Pjazza.

6pm: Quddiesa minn Fr Manuel Camilleri SDB.

7pm: Traslazzjoni solenni tar-relikwija ta' San Lawrenz mill-knisja ta' Santa Skolastika sal-knisja parrokkjali. Imexxi l-Arcipriest, il-Kan Karm Busuttil, flimkien mal-Kapitlu tal-Kolleġġjata u saċċerdoti oħra. Čhasar Solenni u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

Il-Banda Marija Assunta tal-Gudja tieħu sehem fil-purċissjoni tat-Traslazzjoni. Wara, għall-ħabta tas-7.30pm l-isetss banda tibda marċ minn quddiem *Olde City Pub* fi Triq San Lawrenz, li jkompli f'dawn it-triqat: Kardinal Desain, Pjazza, Santa Skolastika, niżla tat-Toqba u jkompli tul il-moll. Fid-9pm il-banda tagħmel programm quddiem il-mahżeen tar-Regatta Klabb.

8.30pm: Il-Banda Kristu Re ta' Raħal Ĕdid tesegwixxi Programm Mužikali fuq il-plancier fil-Pjazza. Wara tibda marċ mill-Pjazza għal dawn it-toroq: La Valette, Santa Skolastika, Fuq is-Sur tat-Toqba, il-Ħabs l-Antik, San Filippu, Pjazza, Nestu Laiviera u jintemm quddiem il-knisja.

10pm: *La Notte di San Lorenzo*: spettaklu ta' logħob tan-nar tal-ajru sinkronizzat mal-mužika mtella' mill-Čhaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu. Jikkummenta Dorian Cassar.

11.30pm: Logħob tan-nar tal-art fix-Xatt tal-Birgu, quddiem il-knisja parrokkjali.

IL-ĠIMġHA – 10 TA' AWVISSU L-ĞHID TA' SAN LAWRENZ

4.30am: Mota tal-Ğhid ta' San Lawrenz.

7am: Konċelebrazzjoni mmexxija minn Patri Aaron Zahra OP.

8am: Quddiesa kkonċelebrata bis-sehem tal-Kapitli ta' Bormla, l-Isla u San Pawl, il-Belt. Imexxi l-Kan Fr Robin Camilleri, Arcipriest tal-Kolleġġjata tal-Isla.

MIFSUD GARAGE LTD.

FOR MORE THAN
60 YEARS OF EXPERIENCE

MIFSUD GARAGE LTD.

IRONMONGERY

For all types of Hardware Items

OPEN ALL DAY
INCLUDING SATURDAY & SUNDAY
AND ALSO PUBLIC HOLIDAYS

- Chauffeur Driven Cars
- Mini-Van Service
- Wedding Service
- Funeral Service
- Holiday Apartments
- 24 Hours Service

GELMF FLATS

Accommodation Apartments

- Self Catering
- Fully Furnished
- Fully Air-conditioned
- Cable TV Service
- Telephone/Internet
- Intercom Service
- Bedroom
- Restroom + Shower
- Kitchen + Dining Area
- TV + Living Area
- Balcony
- Laundry W/Machine
- Close to all amenities

Address: 56, LA VALLETTE STREET, VITTORIOSA BRG1422 MALTA

TEL: (+356) 21 807535 / 21 807537 FAX: (+356) 21 807818

MOBILE: 99440428 / 99875671

E-MAIL: info@mifsudgarageltd.com WEBSITE: www.mifsudgarageltd.com

9am: Kant ta' Tiffhir ta' Sbiħ il-Jum.

9.30am: Quddiesa Solenni ta' Jum San Lawrenz immexxija mill-Arcipriet, il-Kan Karm Busuttil, flimkien mal-Kapitlu tal-Kolleġġjata u kleru. Jinseġ il-paniġierku il-Kan Stephen Attard.

5.45pm: Quddiesa animata minn Agatha Zahra. Iqaddes Fr Alan Joseph Adami OP.

6.30pm: Ĝhasar Solenni.

6.45pm: Il-Banda Ċittadina King's Own tal-Belt Valletta tibda marċ minn Triq Sir Paul Boffa u wara tesegwixxi programm mužikali fuq il-plancier fil-Pjazza.

6.15pm: Il-Banda Anici ta' Hal Qormi tibda marċ minn Triq il-Kardinal li jkompli f'dawn it-toroq: Desain, Pjazza, Palazz l-Antik tal-Gvernatur, La Valette, Pjazza u Nestu Laiviera. Imbagħad iddoqq

fil-ħruġ tal-purċissjoni u tkompli takkumpanja l-purċissjoni sa Triq it-Torri ta' San Ģwann.

7.15pm: Toħrog il-purċissjoni mmexxija mill-Arcipriet Kan Dun Karm Busuttil.

8pm: Il-Banda San Cirgor ta' Tas-Sliema tibda marċ minn quddiem il-knisja ta' San Lawrenz u jkompli fi Triq Nestu Laiviera, Pjazza sa Triq il-Mina l-Kbira minn fejn takkumpanja l-purċissjoni sad-dħul lura fil-knisja.

11pm: Dħul tal-purċissjoni fl-isfond tad-daqq tal-Antifona ta' Dun Alwiġ Fenech. Jingħaqdu magħna l-membri tal-Ċhaqda Piroteknika 10 ta' Awwissu li joffru fjuri lil San Lawrenz filwaqt li jirringazzjaw lill Alla talli kollox iku mar b'wiċċ il-ġid.

Celebrazzjoni Ewkaristika, bews tar-relikwija u Innu San Lawrenz.

**IL-HADD – 11 TA' AWWISSU
L-ĞHADA TAL-FESTA**

9pm: Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tibda l-marċ tal-ġħada tal-festa mill-Pjazza. Meta l-Banda tasal ġdejn il-kolonna, titnizzel l-istatwa ta' San Lawrenz jagħti d-Dawl lill-Għomja'. Wara,

il-Banda takkumpanja l-istatwa sal-Oratorju.

**IS-SIBT – 17 TA' AWWISSU
OTTAVA TA' SAN LAWRENZ**

6pm: Quddiesa, repożizzjoni tar-Relikwija, bews tar-Relikwija, Innu San Lawrenz.

Armar ġdid u restawr għall-festa 2019

CHRISTIAN RAGGIO | *Maniġer Logistika u Armar - Kunitat tal-Festa*

Wasalna għal festa oħra. Tiskanta kif taret sena, aktar u aktar meta tagħmel sena għaddej bla nifs taħdem għal din il-ġimgħa li nkunu il-na sena nistennew! Aktar ma tkun involut, aktar taraha għaddejja malajr is-sena u nista' ngħid li din ma kinetx nieqsa mix-xogħol.

Konna għadna lanqas biss żarmajna kollo wara l-festa tas-sena l-oħra li ma bediex dieħel ix-xogħol hekk imsejjah 'tal-kuntratti'. Lejn l-aħħar xhur tas-sena 2018 kellna diversi palkijiet, arbli, bnadar u xogħol ieħor li minnu jkollna dħul tajjeb għall-festa. Minn hawn nixtieq nirringrazza lil dawk kollha li wrew fiduċja fina u tawna xogħol bħal dan biex sena wara oħra nkomplu nsostnu l-qagħda finanzjarja tal-Kunitat tal-Festa. Ma nistax

ma nirringrazzjax lil dawk il-volontiera kollha li xi darba jew oħra gew jagħtuna daqqa t'id. Tajjeb li kulħadd japprezzza dan ix-xogħol li jsir mill-volontiera matul is-sena, xi drabi anki f'hinijiet bikrija, weekends, festi, lokalitajiet 'il bogħod, ecc. Faċċi tikkritika matul il-jiem tal-festa fuq ħaġa jew oħra, imma mhux kulħadd lest li jmidd idejh u jagħti l-ghajnejha. Kulħadd għandu potenzjal u jista' jagħti l-kontribut tiegħu biex b'hekk il-piż jinqasam fuq aktar nies u ntaffu x-xogħol fuq il-membri

Nixtieq ukoll nirringrazza lill-volontiera kollha li matul is-sena jinżlu fl-imħażen tagħna jew fi djarhom stess, jaġħmlu xogħol għall-festa. Kulħadd għandu potenzjal u jista' jagħti l-kontribut tiegħu biex b'hekk il-piż jinqasam fuq aktar nies u ntaffu x-xogħol fuq il-membri

WORLD'S No. 1 AIR-CONDITIONING COMPANY FROM **JAPAN**

€585
excluding installation

12,000 BTU/hr

A++/
(cooling)
A+++
(heating)

5 YEARS Guarantee

MAA Services Ltd., Valletta Road, Qormi QRM 3619
2385 0400 E-mail: info@maa.com.mt

www.daikin.com.mt

RESIDENTIAL

COMMERCIAL

INDUSTRIAL

tal-Kumitat. Jalla li dik il-ħegġa li tinħass fil-jiem tal-festa, tibqa' tbaqbaq matul is-sena kollha. Instant dan hu rendikont ta' dak li sar matul din is-sena.

Statwi

Wara li s-sena l-oħra sar xogħol fuq l-aħħar statwi li kellhom jiġu restawrati, din is-sena ma sar ebda restawr hekk kif issa l-istawti kollha li jinħramaw fit-toroq huma lesti. Grazzi lil dawk kollha li tul l-aħħar snin taw is-sehem tagħhom biex ġħalaqna dawn ix-xogħlijet, fosthom l-artist iben il-Birgu Andrew Bugeja, Noel Casha, Lawrence Sciberras u Luca Vassallo.

Kolонни

- Restawr ta' 2 kolonni ta' Triq il-Mina l-Kbira
- Irħamar u skultura tal-kolonna l-ġidida tal-Papa Ljun XIII
- Hadid tal-kolonna tal-Pjazza

Din is-sena komplejna bil-progett ta' restawr tal-kolonne ta' Triq il-Mina l-Kbira. Čhal din is-sena ġew restawrati żewġ kolonni biex b'hekk ġħandna nofs triq lesta. Nittamaw li s-sena d-dieħla naslu fil-qrib li dan ix-xogħol ta' restawr ikun lest u jibqa' biss ix-xogħol tal-iskultura l-ġidida li qed issir ftit minħabba l-ispiżha kbira li tirrikjedi skultura fl-injam. Nirringazzja lil Noel Casha, Victor Borg u John Montesin tax-xogħol ta' restawr li għamlu fuq il-kolonna, lil Sandro Schembri tal-irħamar, Andrew Bugeja għaż-żeġbha u xogħol fuq l-iskultura u Luca Vassallo tal-induratura bid-deheb. Dan ix-xogħol sar kollu b'mod volontarju. Čhal dawn il-kolonna saru wkoll sett ta' turġien ġoddha.

Sena wara li saret ġidida, il-kolonna tal-Papa Ljun XIII, fuq disinn tal-mibki Renzo Gauci u li qed tinħramma f'tarf ta' Triq il-Kardinal, ġiet

Dettal ta' waħda mill-kolonna ta' Triq il-Mina l-Kbira

irħamata kollha minn Sandro Schembri filwaqt li Luca Vassallo ha ħsieb l-induratura. Čhal din il-kolonna, sejkollna lesta wkoll partijiet mill-iskultura li qed tinħad dem fl-injam.

Finalment sejkollna lesti wkoll l-aħħar settijiet ta' hadid li jinħramma mal-kolonna tal-qaddisin fil-Pjazza. Ix-xogħol fuq il-hadid qed isir kollu b'xejn minn Arthur Demarco, filwaqt li l-ispejjeż tal-materjal kollu qed jithallas mill-Kumitat tal-Festa. Grazzi lil Fredu Mizzi tax-xogħol taż-żeġbha fuq dan il-hadid u fuq diversi affarijiet oħra.

Bandolori, pavaljuni, pitturi

- 7 pavaljuni ġoddha għal Triq il-Palazz l-Antik tal-Gvernatur

SALE
NOW ON!

JB
STORES

HOUSEHOLD GOODS
HOME DECOR
HOME TEXTILES
FASHION TEXTILES
CURTAIN FABRICS
CARPETS
SOFAS

IKLIN - FGURA - ST.PAUL'S BAY - HAMRUN - SAN GWANN
WWW.JBSTORES.COM E: INFO@JBSTORES.COM T:23314301/3

- Sfumar ta' bandalori u pavaljuni
- 2 Pitturi għas-Suq tal-ħut (Triq il-Foss)
- Sopraporta ġidha għall-pavaljun tal-pittura tal-Pjazza
- Sfumar tas-sopraporti Triq il-Foss

Fuq disinn ta' Silvio Pace, li l-Kumitat tal-Festa digħi kelli f'idejh, inbeda x-xogħol fuq sett ta' seba' pavaljuni ġodda għal Triq il-Palazz l-Antik tal-Gvernatur, biex b'hekk jieħdu post dawk antiki. Il-materjal kollu ta' dawn il-pavaljuni thallas kompletament mill-Kumitat tal-Festa, filwaqt li x-xogħol tagħhom qed isir minn Joseph Schembri, ħjata ta' Ruth Zammit u qtugħi tad-disinn f'idejn Ivan Zammit.

Nirringrazzjaw lil dawn il-volontiera tax-xogħol tagħihom għaliex xogħol bħal dan jirrikjedi ħafna ħin. Grazzi wkoll lil Rita Vella, Cameroon Cachia u Daniel Bezzina li ġħenu fit-tixlil.

Din is-sena l-Kumitat ħaseb ukoll biex kemm jista' jkun jingħalaq ħafna xogħol ġdid li ried

jīġi sfumat. Għaldaqstant kienu sfumati b'xejn il-pavaljuni ta' Triq De Operis minn Joseph Schembri, il-bandalori ta' Triq La Vallete minn Darren Darmanin, il-pavaljuni ta' Triq l-Arcisqof Gonzi u Triq il-Kwartier minn Redrian Micallef. L-ispejjeż ta' dawn tal-aħħar thallsu mill-Kumitat tal-Festa.

Intant, din is-sena tpittru minn Andrew Bugeja l-aħħar żewġ pitturi tal-bandalori tas-Suq tal-ħut. L-ispejjeż ta' dawn il-pitturi thallsu mill-ġbir li jsir minn Joseph u Glenn Schembri.

Din is-sena nħadmet ukoll sopraporta ġidha għall-pavaljun il-kbir tal-pittura li jin trama fil-bidu ta' Triq La Vallete. Ix-xogħol sar b'mod volontarju minn Stephen Calleja. Anthony Farrugia ha ħsieb ukoll biex sfuma s-sopraporti li kien baqa' ta' Triq il-Foss, filwaqt li għamel xi xogħol ieħor għall-festa li jkun hemm bżonn matul is-sena. Insomma, dejjem bix-xogħol għaddej biex nieħdu ħsieb l-ħarr tagħna.

BOV CARDS

YOUR CARD YOUR EXPERIENCES

Travel with your BOV Contactless Cards and make the most out of your experience. Just tap and go – fast and easy payments for all your purchases.

More information is available from www.bov.com or contact **2131 2020**.

Issued by Bank of Valletta p.l.c., 58, Triq San Ċakkirja, Il-Belt Valletta VLT 1130

Bank of Valletta p.l.c. is a public limited company regulated by the MFSA and is licensed to carry out the business of banking in terms of the Banking Act (Cap. 371 of the Laws of Malta).

BOV

Bank of Valletta

Il-ġmiel tal-Pjazza tagħna, fl-isfond Triq Desain

Bnadar

- 3 bnadar ġodda bil-pittura
- Bandiera ġdida tar-reliġjon u Ġerusalem
- 2 bnadar ġodda ta' Spanja
- 2 bnadar ġodda bis-salib tal-Kavallieri
Chal sen'oħra, ħdimna aktar bnadar ġodda, kemm ghall-jiem tal-festa, kif ukoll bnadar sekondarji. Qabel xejn, bi preparazzjoni għall-bicentinarju tal-200 sena Kolleġġjata li se niċċelebraw is-sena d-dieħla, saru żewġ bnadar bl-armi tal-Kolleġġjata, waħda għal fuq l-arblu tal-Awla Kapitulari u oħra akbar għal wieħed mill-arbli ż-żgħar ta' taħt l-arblu l-kbir. Din tal-aħħar tinkludi wkoll l-arma tal-Isqof Mattei, li kien Isqof ta' Malta meta fl-1820 il-parroċċa tal-Birgu saret Kolleġġjata u l-arma tal-Prepostu Dun Lawrenz Lanzon, li bis-saħħha tiegħu, nġib dan it-titlu ta' Kolleġġjata u ġie ffurmat il-Kapitlu. Magħhom, iħadmet bandiera Spanjola kbira għall-arblu tas-Sala Parrokkjali u fuqha ser ikun hemm l-arma ta' Huesca, il-belt li fiha twieled il-patrun tagħna San Lawrenz. Barra minn hekk, iħadmu wkoll bandiera tar-reliġjon u Ġerusalem, żewġ

bnadar Spanjoli u żewġ bnadar ħomor bis-salib tal-Ordni tal-Kavallieri.

Irrid nirringrazza lil Salvu Attard tat-tfassil u l-moħħ wara dawn il-bnadur kollha u bla dubju lil Tessie Scicluna tax-xogħol tal-ħjata kollha.

Kruċċetti, pumi u ġmiemen

- 6 kruċċetti ġodda għal Triq it-Torri ta' San Ģwann
 - Restawr tal-kruċċetti ta' Triq San Lawrenz
 - Restawr ta' 23 pum tal-arbli
 - Pumi u ġmiemen ġodda
 - Covers ġodda
- Tkomplu x-xogħol fuq il-kruċċetti ta' Triq it-Torri ta' San Ģwann. Chal din is-sena nittamaw li jkollna lesti bejn sitta jew għaxar slaleb oħra u l-ornamenti tagħihom maħduma fl-istainless steel li se jikkumplimentaw ukoll il-ġmiemen u l-pumi li tkomplew din is-sena wkoll. Ix-xogħol fl-istainless steel qed jingħabar minn Joseph Schembri, filwaqt li l-Kumitat tal-Festa ħallas l-ispejjeż relatati mal-ġmiemen u l-pumi l-ġodda li nħadmu fl-injam.

WE'VE GOT WHAT YOU'RE LOOKING FOR!

MATERIAL FOR FLAGS, BANNERS AND ALL RELATED ACCESSORIES

WOOL, COTTON, POPLIN, TREVIRA, CRYPLENE, NYLON TAPE, SWIVELS,
ROPES, GEORGE CROSSES AND LOTS MORE

YOU'LL FIND IT ALL AND MORE AT BIBAS,
HOMPESCH ROAD, FGURA.
Tel: 2169 1269 E-mail: bibas@go.net.mt

5%
DISCOUNT
ON PRESENTATION OF
THIS ADVERT
THIS VOUCHER IS REDEEMABLE
ONCE AND DOES NOT FORM PART
OF ANY OTHER OFFER

**Ghal xogħol preċiż f'minjatura ta' bradelli,
brazzi tal-ferro battuto, interzjar u mudelli ta' knejjes
Irrikorru għand Manwel Vassallo
Mob : 9947 5003**

Din is-sena ġew finalizzati xi affarijiet żgħar fuq il-kruċċetti l-ġodda ta' Triq il-Mina l-Kbira. Ix-xogħol fuqhom u fuq ir-restawr tal-kruċċetti ta' Triq San Lawrenz sar kollu minn Kristian Brincat, bl-ġħajjnuna ta' Maurice Cini.

Wara li s-sena l-oħra tlestaw il-pumi tal-arbli ta' Triq La Vallete, din is-sena sar ir-restawr u l-induratura mill-ġdid tal-pumi ta' Triq San Filippu, Xatt ir-Risq u s-Suq tal-ħut. Grazzi lil Charles Gellel u Geatano Agius tal-ġħajjnuna tagħhom fejn tidħol żebgħa u restawr ta' pumi. Ix-xogħol tal-induratura sar minn Roderick Busuttil u l-ispejjeż kollha thall-su mill-Kumitat tal-Festa.

Sabiex jitharsu aktar l-affarijiet li qed nirrestawraw, Kris Brincat ħiet għadd ta' *covers* għall-kruċċetti ta' Triq il-Mina l-Kbira, il-pumi kollha tal-arbli li ġew indurati u għaxar *covers* kbar għall-kolonna tal-qaddisin tal-Pjazza.

Bozoz u fustumi

- Bozoz ġodda tal-pilandri
- Restawr u tiswija ta' aktar festuni tas-swar Ċhal sen'oħra, grazzi għal Henry Mifsud, inħadmu xi festuni ġodda għal fuq is-swar, filwaqt li kompla wkoll bit-tiswija fuq diversi festuni oħra li kultant żmien ikollhom bżonn manutenzjoni. L-ispejjeż kollha relatati kienu koperti mill-Kumitat tal-Festa. Barra minn hekk, il-Kumitat tal-Festa xtara aktar minn 200 bozza ġidha LED għall-pilandri l-kbar ta' Triq Nestu Laiviera u Santa Skolastika, kif ukoll għall-pilandri tal-angli tal-Pjazza u dawk ta' mal-knisja.

Arbli, ventijiet u ħbula

- 2 arbli ġodda tat-Torri ta' San Ģwann
- Żebgħa ta' arbli tat-toroq
- Ħbula ġodda għal diversi arbli tat-toroq u pavaljuni tat-toroq iż-żgħar Kif forsi wieħed seta' jinnota, it-Torri ta' San Ģwann dam xi ftit b'żewġ arbli biss wieqfa qabel l-Ewwel Erbgħa. Wara li s-sena l-oħra skoprejna li arblu minnhom kien spiċċa

għal kollo, kien deċiż li jinbidel u jsir ġdid. Biss, il-Kumitat ha pass 'il quddiem u nieda proġett biex jinbidlu l-erba' arbli li huma u hekk ikunu pariġġ. Filfatt, għall-Ewwel Erbgħha żanżanna tnejn minn dawn l-erbgħa arbli, bit-tnejn l-oħra se jaslu wara l-festa biex imbagħad jitgħadew fil-festi specjalji li se jsiru fl-okkażjoni tal-200 sena biċċentinarju mit-twaqqif tal-Kolleġġjata ta' San Lawrenz. Min jixtieq jidħol fl-iskema ta' donazzjonijiet fix-xahar għal dawn l-arbli, jiġi jaġiċċi lil Roderick Privitelli. Għal dawn l-arbli saru wkoll ventijiet u cimi ġodda.

Sena wara oħra, il-manutenzjoni fuq l-arbli ma tieqaf qatt. Infatti din is-sena reġgħu nżeġġi għad-ding kbir ta' arbli tat-toroq u tas-swar. Grazzi lill-volontiera kollha li b'xi mod jew ieħor taw l-ġħajjnuna tagħhom. Ma nixtieq insemmi ismijiet, għax żgur ninsa lil xi ħadd, imma sinċerament nirringazzja lil dawk kollha li għiñu f'dan ix-xogħol. Din is-sena saret ukoll manutenzjoni fuq diversi arbli tal-ħadid. Bħalma jsir kull sena, inxraw ukoll għadd ta' ħbula ġodda għall-arbli u l-pavaljuni filwaqt li nbidlu diversi ventijiet li kienu spiċċaw.

Liedna

- Liedna ġidha; il-Pjazza, Triq San Lawrenz, Lvant, Kunvent u Bettina
- Din is-sena tkompliet tinħad dem aktar liedna għal Triq San Lawrenz biswit il-knisja, kif ukoll saret liedna ġidha għall-Pjazza. Dan ix-xogħol ha ħsieb li jikkoordinah kollu Alessandro Montesin u l-ispejjeż relatati thall-su mill-Kumitat tal-Festa. Saret ukoll liedna ġidha għal diversi toroq żgħar, fosthom Triq Lvant, Kunvent u Bettina. B'hekk issa, il-liedna kollha li tintrama fil-festa, hija kollha ġidha.

Rock the Fort u Natale al Colacchio

Wara s-suċċess tal-kunċert tas-sena l-oħra, irrid nirringazzja lil dawk kollha li kienu l-moħħ wara l-kunċert *Rock The Fort* ta' din is-sena. Ix-xogħol u l-organizzazzjoni li sar mill-grupp taħt l-isem *TENO8* kien wieħed

ANTONIO BANDERAS
FRAGRANCES

Her Secret
DESIRE

The new feminine fragrance

With Olga Kurylenko
www.antoniobanderasperfumes.com

eccezzjoni. Il-kunċert innifsu kien xhieda ta' dan. Il-preparamenti bdew minn wara l-festa tas-sena l-oħra u nista' ngħid li dan il-grupp ġadim bla heda biex kellna kunċert ieħor succcess b'attendenza li qabżet is-6,000 ruħ! Kienet lejla memorabbli għal dawk kollha li kienu prezenti. Minn hawn nirringazzja lill-volontiera kollha li taw l-ghajjnuna tagħhom qabel, waqt u wara l-kunċert. Żgur li issa mhux bil-festa biss ġadna l-isem, iżda wkoll permezz ta' dan il-kunċert ukoll. Tassew li aħna l-Palmiżi kapaċi norganizzaw!

Tajjeb li nsemmi wkoll l-attività tal-Milied 'Natale al Colacchio', li saret b'kollaborazzjoni mal-Kunsill Lokali tal-Birgu. Il-lokalità tagħna reġgħet ġadet il-ħajja li kienet tilfet fil-jiem tal-Milied. Minkejja l-kesha ta' Dicembru, in-nies xorta attendew u nistgħu nghidu li għall-ewwel darba, din l-attività kienet succcess ukoll. Tajjeb jingħad li permezz ta' dawn l-attività jiet mhux biss qed niġġeneraw dħul għall-festa, iżda qed ngħinu wkoll NGOs, bħalma huma Marigold Foundation u ALS Malta.

Festi Specjali 2019

Sakemm qed nikeb dan l-artiklu, dawn il-festi specjali kienu biss bieb u għatba 'l bogħod. Nirringazzja lil dawk kollha li b'xi mod jew ieħor kienu nvoluti fl-organizzazzjoni ta' dawn il-festi, li jekk kollox imur kif ippjanat, ikunu festi oħrajn kbar li jfakkru l-75 sena mill-miġja tal-vara titulari ta' San Lawrenz mill-Imdina u f'pellegriنا mill-Kolleġġjata ta' Bormla għall-Birgu. Grazzi wkoll lill-għaqdiet kollha Bormliżi li ħadmu id f'id magħna biex stajna nippjanaw u nwettqu dawn il-festi specjali.

Ringrazzjamenti

Qabel xejn nirringazzja lil shabi kollha tal-Kumitat għas-sehem u s-sagħrifċċju tagħħom biex il-Kumitat jibqa' attiv tul is-sena kollha. Mhux huma biss jagħmlu dan is-sagħrifċċju, iżda l-membri tal-familja wkoll, li jieħdu tant paċenzja bina u għaldaqstant nirringazzjahom tas-sostenn tagħħom.

Natale al Colacchio ... inizjattiva li kienet apprezzata

Grazzi lill-Arcipriet, il-Kan Dun Karm Busuttil, li jaħdem id f'id magħna u tassew japprezzza x-xogħol li jsir minna u mill-ġħadd kbir ta' volontiera fil-parroċċa. Grazzi tassew, għax hu bniedem li qed jaħdem għall-parroċċa tagħna u li mingħandu qed insibu appoġġ kontinwu. Bla dubju, grazzi lil Fr John Avellino, li mhux biss hu s-Segretarju tal-Kumitat, iżda ħafna aktar minn hekk. Ix-xogħol li jaġħmel, kemm għall-festa, kif ukoll magħna ż-żgħażaq, huwa imprezzabbli u ta' dan nirringazzjajw. Fr John hu ż-żejt fil-magna tagħna, li mingħajru ma naħdmux.

L-Arcisqof stess waqt il-Viżta Pastorali kien kuntent ħafna, kemm biż-żgħażaq tagħna, kif ukoll bix-xogħol li jitwettaq kemm minn Fr John u mill-Arcipriet. Wieħed ma jistax ma jirringazzjax lil Fr John tax-xogħol kbir ta' rinnovazzjoni li wettaq fil-Youth Centre, li issa qed jitgwadha minn kulħadd, kemm għall-attivitajiet spiritwali, kif ukoll soċċjali. Irrid ukoll nirringazzja lis-sacerdoti tal-Kapitlu tal-Kolleġġjata, li wħud minnhom spiss ikunu prezenti magħna, anki waqt xi attivitā li norganizzaw.

Waste Management Solutions

Skip Services
Waste Management
Dealers in Scrap Metals

Transport & Lifting Services

Haulage
Contract Lifting

Industrial Dismantling & Machinery Removals

Removal of Asbestos

**DDE Attard Ltd.
Scrap lane,
Valletta Road,
Luqa LQA 1764 - Malta**

telephone: 2166 7639, 2166 7857
mobile: 9949 3592
Office Mobile: 7966 7857
Email: info@ddeattard.com
website: www.ddeattard.com

Għalkemm forsi mhux dejjem naqblu, imma ma nistax ma nirringrazzjax lill-membri tas-Sejjjoni Żgħażaq-Palmiżi li jagħtu għajjnuna kontinwa fix-xogħol tal-festa. Din hija Sejjjoni li minn dejjem kienet prezenti tassisti lill-Kumitat tal-Festa. Ċhalhekk iñħajjar aktar żgħażaq-Palmiż biex ikunu huma wkoll parti minn din is-Sejjjoni tas-suċċess! Nirringrazzja wkoll lill-għaqdiet l-oħra fi ħdan il-festa tagħna, li lkoll flimkien matul is-sena naħdmu id f'id biex il-festa tagħna tkun suċċess sena wara oħra.

Ma nistax ma nirringrazzjax lil Frà John Edward Critien tal-appoġġ kontinwu tiegħu sena wara oħra, minkejja l-impenji li jkollu fi ħdan l-Ordni. Filwaqt li nirringrazzja lis-Sindku u lill-Kunsilliera tal-Kunsill Lokali tal-leġislatura li għaddiet, nifraħ lill-Kunsilliera eletti fl-aħħar elezzjoni tal-Kunsill Lokali tal-Birgu. Jalla nkomplu naħdmu aktar flimkien għall-ġid tal-Birgu.

Nirringrazzja lil dawk kollha li għalkemm ma jagħmlux parti mill-Kumitat tal-Festa, xorta waħda jkunu minn tal-ewwel biex jagħtu l-għajjnuna tagħhom f'kull qasam tal-festa.

Grazzi lil dawk il-volontiera li jgħinu lil Doreen Raggio biex fil-ħdud u festi ssir it-tombla fil-*Youth Centre* u l-*coffee mornings*, kif ukoll lil dawk kollha li jiġi r-reklami, jieħdu ħsieb il-permessi, flokkijiet, id-drinks tal-baned, souvenirs tal-festa, għajjnuna fl-aktivitajiet u lil Tony Raggio talli sena wara oħra jiġibor l-arbular tal-festa. Grazzi lil Noel Gauci, Noel Castillo, Pawlu Micallef u

Čuži Zammit tal-ghajjnuna tagħħom f'diversi affarijiet tal-Kumitat. Grazzi wkoll lil Sandro Agius u Marco Zammit tal-ghajjnuna tagħħom waqt xi attivit, specjalment fejn jidħol l-ikel. Minn hawn nirringrazzja lill-volontiera kollha li jkunu ta' spalla ma' Roderick Privitelli fil-preparazzjoni tal-ikel waqt xi ikla organizzata mill-Kumitat tal-Festa. Grazzi mill-qalb lill-kumpanija u l-familja Attard, magħrufa aħjar bħala tad-Diżma, li ta' kull sena jisilfuna l-lifter u t-trakk tal-kumpanija għal waqt l-ħarrar u ż-żarmar tat-tizżejjen tal-festa. Grazzi wkoll lill-kumpanija MJK talli huma wkoll kull sena jisilfuna l-lifter tal-kumpanija, li jgħinna mhux fit fix-xogħol tal-ħarrar. Grazzi lil dawk il-kuntratturi, ġaddiema jew professjonisti li sibna l-appoġġ tagħhom.

Minn hawn insellem lil dawk li ħallewna aktar kmieni din is-sena, benefatturi tal-festa u devoti ta' San Lawrenz.

Nipprova ma ninsa lil ħadd meta nikteb dan l-artiklu, imma wieħed japprezza, tant hemm ismijiet li mhux l-ewwel darba li qabiżli xi ħadd. Ċhaldaqstant, nixtieq nisku ża ruhi jekk ma semmejtx lil xi ħadd, filwaqt li nirringrazzja lill-volontiera u benefatturi kollha tal-festa tagħna.

Bħalma dejjem ngħid, il-bieb miftuħ għall-kulħadd u xi biċċa xogħol insibulek żgur! Grazzi lil kulħadd tal-ghajjnuna u Viva San Lawrenz, li tant inħobbu. Jalla jkollna festa tajba, li tant ħdimna għaliha matul is-sena kollha!

Nifirħu lil Dun Pawl, Fr Claudio OP, Fr Tony, Sr Lorenza u l-Badessa

Il-Kumitat Festi Esterni San Lawrenz jingħaqad mal-entitajiet l-oħra tal-festa biex f'isem il-parroċċa ta' San Lawrenz jifraħ lil Mons Pawl Raggio, eks Arcipriest tal-parroċċa tagħna, li din is-sena qed jiċċelebra l-50 sena tal-Ordinazzjoni sacerdotali tiegħu. Nifirħu wkoll lil Patri Claudio Borg OP, li din is-sena wkoll qed irodd ħajr lil Alla ta' 25 sena ta' sacerdozju u lil Fr Tony Mercieca MC li wkoll qed jiċċelebra 40 sena ta' sacerdozju.

Ningħaqdu wkoll ma' Swor Lorenza Buhagiar, Franġiskana, li din is-sena qed trodd ħajr lil Alla ta' 50 sena ta' ħajja reliġjuża u ma' Swor Maria Tiralongo, Badessa tal-Monasteru ta' Santa Skolastika, li din is-sena qed tiċċelebra l-50 sena minn meta kienet eletta Badessa tal-Monasteru.

Bħala komunità nitolbu għalihom biex il-Mulej ikompli jżomm idejh fuqhom u jagħnihom bil-barka tiegħu. Tajjeb li nitolbu għal aktar vokazzjonijiet fil-parroċċa tagħna. 'Ad multos annos'.

STEPIN

HOME APPLIANCES

30 Misraħ ir-Rebħa, Birgu
(Aġenti lokali għal Ventura General Gas Ltd)

Fejn issibu Airconditioners, Fridges, Cookers,
Washing Machines u kull xorta ta' home appliances

Rumanzi

€5

l-wieħed

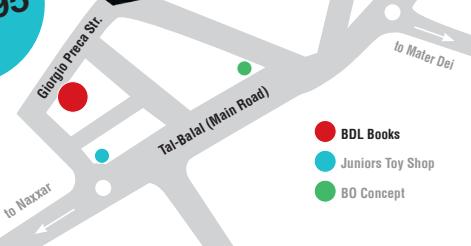
RUMANZI GODDA

€14.95

13, Giorgio Preca Street, San ġwann
t. 2138 0351
www.bdlbooks.com

- BDL Books
- Juniors Toy Shop
- BO Concept

SCIC
Cucine d'Italia

SATARIANO

122, Valley Road, B'Kara
satariano.com

Chill café and bistro

Caraffa Vaults III & IV
Vittoriosa Waterfront
Birgu BRG 1721

Phone: 2166 4168

BACINO
café - pizza - pasta - grill

Birgu Waterfront
Triq L-Assedju L-Kbir 1565
Vittoriosa
Email: ilbacinorestaurant@gmail.com
(near Bormla Regatta)

*Get a 15% Discount on presentation of this advert.
Open daily from 11.00am-10.00pm
For Reservations call on Tel: 21802229*

L-orgni tal-Kolleġġjata tal-Birgu

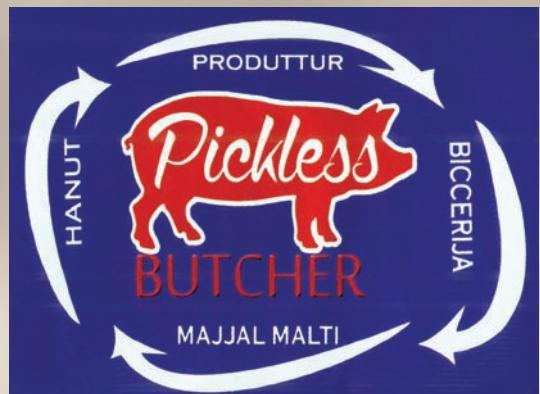
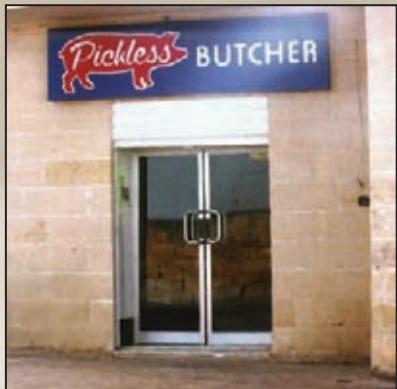
FABIAN MANGION BA, STh Lic

"It-tradizzjoni mužikali tal-Knisja universarli ħolqot teżor ta' siwi bla qies li hu aqwa minn kull espressjoni oħra tal-arti, l-aktar għaliex il-kant sagru marbut mal-kliem, hu parti meħtiega u shiha tal-liturgija sollenni."

Meta wieħed iqalleb il-paġni tal-kotba tar-Rabta l-Qadima, malajr jintebħa li fost

il-poplu l-magħżul ta' Iżrael, fuq ordni ta' Jahweh, il-mužika kienet element ewljeni tar-ri tħaċ-ċelebrazzjoni fit-tempju tal-Mulej. Biżżejjed hawn iñħarsu lejn il-profeta David li ha ħsieb isebbaħ il-funzjonijiet b'innijiet sagħi u bid-daqq tal-strumenti mužikali. Fost l-ohrajn, is-Salm 150 – l-aħħar innu fil-ktieb tas-Salmi – jiġbor fi sentimenti ta' foħrija u

Hinijiet tal-Ftuh
Mit-Tlieta sal-Ġimġha
Mit-8:00 sa 12:00 u mit-15:00 sas-18:00
Is-Sibt mit-8:00 sa 12:00

Pickless Butcher
St Rokku Street
Kalkara
Tel: 2180 7698

radd il-ħajr. Tabilħaqq, dan is-salm huwa fih innifsu innu ta' ġieħ lill-mużika reliġjuża.²

Dawn is-sentimenti mužikali nilmħuhom ukoll fir-Rabta l-Čdida. L-Appostlu Missierna San Pawl, fl-Ittra tiegħu lill-Efesin, iħeġġeg lill-Insara ta' żmienu u jgħidilhom: "Kantaw flimkien salmi, innijiet u għana spiritwali; kantaw u għannu minn qalbkom lill-Mulej."³

F'dan l-isfond, wieħed jifhem allura għaliex il-Knisja Kattolika minn dejjem għolliet fil-ġieħ u għarfet il-qawwa spiritwali marbuta mal-mužika sagra. San Filippu Neri, il-Qaddis tal-Ferħ, fl-aħħar quddiesa tiegħu kien ħass li, bħala espressjoni tal-intensità tad-djalogu tiegħu mal-ħallieq, ikanta t-talb liturgiku. Miegħu jingħaqdu tant qaddisin u missirijiet tal-Knisja, bħal Sant'Ambrōġ, Sant'Atanasju, San Ġilormu u San Cirgor, li lkoll taw sehem kbir fl-iżvilupp tal-kant liturgiku.

Mal-medda tas-snин, u sabiex jinżamm bla mittiefes l-għan u l-oħla għamlu ta' qima liturgika, bdew jinħolqu regoli. F'dan il-kuntest, jissemmha ħafna l-Motu *Proprio* maħruġ fit-22 ta' Novembru 1903 minn San Piju X, Papa. Fi żmien aktar qrib tagħna, il-Katekiżmu tal-Knisja Kattolika, ippubblikat minn San Ģwann Pawl II, Papa, fil-11 ta' Ottubru 1992, kompli jisħaq fuq is-sehem ewljeni tal-mužika fil-ħajja tal-Knisja.⁴

L-Orgni

Iżda, "fil-Knisja Latina, l-orgni bit-tubi għandu jinżamm f'qima kbira bħala strument tradizzjonali tal-mužika li l-leħen tiegħu jagħni bi sbuhija tal-ġhaġeb iċ-ċerimonji tal-Knisja u jgħolli b'qawwa l-ħsieb lejn Alla u l-ħwejjeg tas-sema."⁵

L-orgni ilu stabbilit bħala l-strument mužikali ewljeni fil-Knisja tal-inqas mis-seklu tnax. Hawn ukoll min hu tal-fehma li kien il-Papa Vitiljan (657–672) li daħħal l-użu tiegħu fil-knisja fis-seklu sebgħa.

Fost dawk magħrufa fil-bini tal-orgni matul is-snin, jissemmha Georgius, qassis minn Venezja u saħansitra l-Papa Silvestru II (999 – 1003). Matul il-mogħidja tas-snin, din l-arti u t-teknika fil-bini ta' dan l-strument, qabdet sew f'pajjiżi bħal Čermanja, l-Ingilterra, Franzia, l-Italja u l-Istati Uniti.

L-iżvilupp qatigħ fil-mekkanika u l-varjetà u l-kwalitā tal-ħoss iġġenerat, irrenda l-orgni strument mužikali mill-aktar kbir u kumpless. Mux ta' b'xejn li dan "ir-re tal-strumenti kollha," kif sejjah lu l-kompożitur Wolfgang Amadeus Mozart fl-1777, stabbilixxa ruħu sew fost popli ta' kulturi, kontinenti u epoki differenti.

Fis-sena 1494, jissemmha l-ħatra ta' Fratri Joannes de Rapis bħala organista fil-Katidral tal-Imdina. Čħaldaqstant, jista' jingħad li l-istorja tal-orgnijiet f'Malta teħodna lura sas-seklu ħmistax fejn nitqaqgħu ma' din il-ħatra u allura mal-eżistenza ta' orgni fil-Katidral Metropolitan.⁶

Fil-bidu tas-seklu sbatax, inbena orgni mgħammar b'għaxar reġistri, ta' origini Naplitana għall-istess Knisja Katidrali. Tifkira ta' dan l-orgni Naplitan hija l-għall-knisja tal-istess orgni li tinsab esebita fil-mużew tal-Katidral stess.⁷ Fl-1548, inbena orgni għall-knisja ta' Santa Marija ta' Ċesù fir-Rabat,⁸ filwaqt li l-istess patrijiet xtraw strument ieħor għall-knisja tagħhom fil-Belt Valletta. Jidher li dan kien l-ewwel orgni fil-Belt il-ġdidha mibnija mill-Kavallieri tal-Ordni Ċerosolmitan ta' San Ģwann.

L-ewwel li l-orgni daħħal fil-Birgu kien fil-knisja tal-Lunzjata, fl-1608. Kien orgni mibni mill-organario Gabriel di Messina minn Sirakuża.⁹ Aktar tard, fl-1728, Giuseppe Turiglio, iben Gaetano minn Messina, bena orgni għall-knisja ta' San Lawrenz.¹⁰ Illum, dawn l-orgnijiet kollha nitlfu jew kienu mibdula.

Cutting edge event technologies delivered by dedicated professionals.

A: MRA 48A, Marsa Industrial Estate Marsa, MRS 3000, Malta
T: 21800144, E: info@nexoslighting.com, W: nexoslighting.com

Mal-medda tas-snин, l-orgni, aktarx mibni minn mgħallmin Taljani jew Sqallin, kiseb postu fil-kunventi, kappelli u knejjes imxerrdin mal-gżejjer tagħna. Fost dawn l-imgħallmin, jissemmew Gaetano Turiglio, minn Messina, Pietro Santucci, minn Sirakuża, Domenico Antonio Rossi u Tommaso De Martino, minn Napli. Żewġ mgħallmin Maltin li, b'entużjażmu u b'sengħa kbira, taw sehem fit-tkattir ta' dan il-patrimonju kienu Giovanni Felter, mill-Ħamrun, u s-saċċerdot Mosti Dun Paolino Mifsud.¹¹

Is-sekli dsatax u għoxrin kienu dominati minn xogħliji organistiċi mill-Italja tat-tramuntana. Jispikkaw fost l-oħrajn Morelli, Inzoli, Tamburini u Mascioni.

Id-Ditta Tamburini

Il-manifattura tal-orgnijiet fl-Italja baqgħet fidila għat-tradizzjoni ħafna iż-żejed minn f'pajjiżi oħra Ewropej u kien biss lejn tmiem is-seklu dsatax li bdew jinhassu l-ewwel sintomi ta' tendenza li tieħu lil dan l-strument 'l hemm mill-karatteristiċi oriġinali tiegħu.

Lejn l-1880, bennej tal-orgni Ingliż bl-isem ta' Trice, li għex f'Genova, hadem orgni kbir bi trasmissjonijiet elettriċi. Barra minn hekk, madwar l-1884 Trice ingħaqad ma' Anelli biex twellex laboratorju għall-orgni f'Codogno. Fost l-impiegati tagħhom, kien hemm Giovanni Tamburini, li beda l-apprendistat tiegħu.

Wara xi żmien Tamburini mar fi Crema u ġie mpjegat minn Pacifico Inzoli, il-bennej tal-orgnijiet f'Lombardo. Aktar tard, fl-1893, fetaħ il-fabbrika tiegħu stess li ma damitx ma ġiet iddikkarata bħala l-ewwel fil-kostruzzjoni tal-orgnijiet mekkaniċi u wkoll b'sistemi elettriċi. Fl-1960 id-Ditta ta' Tamburini kienet timpjega aktar minn 90 impiegat u pproduċiet orgnijiet bit-trasmissjoni elettrika, mibnija sew u milquġha tajjeb.

Il-kumpanija kienet attiva fil-kostruzzjoni u r-restawr ta' orgnijiet tal-kanan. Il-karatteristika ewlenija tal-kumpanija Tamburini kienet l-awtosuffiċjenza sħiħa, jiġifieri l-abilità tagħha li tibni l-orgni fit-totalità tiegħu, jiġifieri li tibda mill-materjali tal-bidu: injam, landa, comb, ġilda sa kull ħaġa oħra meħtieġa għall-kostruzzjoni.

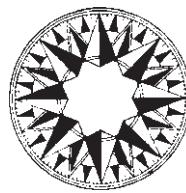
Fil-Bażilika ta' San Pietru fil-Vatikan hemm sitt orgnijiet. Tnejn jinsabu fil-Cappella del Coro, ieħor fil-Cappella del Santissimo Sacramento (li hu l-aktar antik), tnejn oħra li huma indipendenti, mgħammra b'żewġ consoles imma fl-istess waqt, magħuda flimkien, u jiffurmaw il-Grande Organo tal-Bażilika fuq iż-żewġ naħħat tal-Altare della Cattedra, u l-aktar wieħed reċenti mogħti lill-Papa Ċwanni Pawlu II minn Helmut Schmidt, Kanċillier tar-Repubblika Federali Ġermaniża. Dan huwa orgni portabbi li jintuża l-aktar fil-funzjonijiet Papali li jiseħħu fi Pjazza San Pietru.

L-strument li huwa l-aktar użat waqt servizzi reliġjuži li jsiru fil-Bażilika huwa bla dubju ta' xejn, il-Grande Organo. Dan l-orgni, biż-żewġ taqsimiet tiegħu, ġie mibni bejn l-1954 u l-1962 mid-Ditta Tamburini ta' Crema, fuq disiñn ta' Fernando Germani, li kien organista fl-istess Bażilika Vatikana. Iż-żewġ taqsimiet tiegħu jinsabu madwar 33 pied bogħod minn xulxin imma magħquda flimkien permezz ta' cables għadejjin minn taħt l-art.

Kull taqsima hija indipendenti u għandha console għaliha: l-orgni fuq in-naħha tal-lemin tal-arta għandu erba' tastieri filwaqt li dak fuq in-naħha tax-xellug għandu tnejn. Dawn jingħaqdu flimkien permezz ta' console kbir li jinsab fuq il-lemin.¹²

F'Malta insibu tmien orgnijiet manifatturati mid-Ditta Tamburini. Dawn jinsabu: fil-Kolleġġjata Bażilika ta' Sant'Elena, Birkirkara (1928); fil-Knisja Arċiprietal ta'

ARTHUR NAPIER

M.O.T. QUALIFIED COMPASS ADJUSTER
COMPASS REPAIRS & ADJUSTMENTS

Sayonara, Triq is-Sienja, Kalkara Malta
Mob: 7949 8260 Tel: 2169 0326

SECOM LIMITED

Security & Communications

Mario Micallef

84, S. Zerafa Street, Marsa MRS 2256

email: secom@onvol.net

Tel: 2124 1318 - 2724 1318

Mob: 7924 1318

Santa Katerina, iż-Żurrieq (1948); fil-Knisja Arċipretali ta' Stella Maris, Tas-Sliema (1949); fil-Knisja Parrokkjali San Girgor, Tas-Sliema; fil-Knisja Arċiprietal ta-Madonna tal-Crazzja, Haż-Żabbar (1949); fil-Knisja Parrokkjali ta' Santa Marija, Mqabba (c. 1950); fil-Knisja Arċipretali ta' Santa Katerina, iż-Żejtun (1952); u fil-Knisja Kolleġġjata ta' San Lawrenz, il-Birgu.¹³

L-orgni fil-Kolleġġjata tal-Birgu

Mibni fl-1952, l-orgni li għandna fil-Kolleġġjata ta' San Lawrenz, fil-Birgu, huwa xogħol tad-Ditta *Giovanni Tamburini* ta' Crema, l-Italja. Dan l-strument ha post l-orgni tal-kanen aktar antik li kien mibni fl-istess gallarija u ambient dekorattiv li naraw illum. Dan l-orgni antik sofra ħsarat irreparabqli fl-aħħar gwerra u għalhekk inħasset il-ħtieġa li dan jinbidel.

L-orgni ta' Tamburini fil-Birgu jikkonsisti minn żewġ tastieri ta' 61 nota-l waħda u pedaliera bi 32 nota. Huwa magħmul ukoll minn 1,110 kanna, ta' qisien differenti, fuq 16-il registry u sett ta' qniepen tubulari. F'dawn l-aħħar sittin sena, għaddha minn bosta restawri f'diversi partijiet tiegħu. Dan ifisser li qatt ma għaddha minn restawr professjonal fit-totalità tiegħu. Dan wassal biex illum, dan l-orgni jinsab fi stat ta' attenzjoni serja u urġenti biex il-ħsara ma tkomplix tiggrava. Fil-fatt, hu kalkulat li 25% biss minnu jista' jiffunzjona b'mod tajjeb.

Għaldaqstant, saret konsultazzjoni ma' Noel Gallo u Michael Farley, organarji professjonal, li għamlu spezzjoni teknika

tal-orgni u ġejjew rapport dettaljat tal-ħsarat li jeżistu u ta' interventi li għandhom isiru. Meta saru l-ispezzjonijiet meħtieġa, ġie nnutat li l-istruttura ġenerali hija bażikament f'kundizzjoni medja, apparti minn infestazzjoni ta'susa u trab. Hemm iżda problemi maġġuri fis-sistema tat-trasmissjoni. Fost il-problemi li ġew innutati, kien hemm dawn:

- Fis-sistema interna tal-kanen, hemm xi kanen tal-metall li għandhom ħsarat. Xi wħud minnhom għandhom daqqiet. Il-pajpijet tal-injam huma kompluti iżda bi qsim, b'xi traċċi ta' dud tal-injam u ħsarat minn immaniġġjar ħażin.
- Il-kanen fuq barra huma magħmulu miż-żingu u huma mikṣija b'diversi saffi ta' żebgħa, li mmodifikat kemm id-dehra originali, kif wkoll it-ton tagħhom. Originarjament dawn il-pajpijet kienu b'kisja waħda biss. Ħaġa mhux tas-soltu li giet innutata hi li dawn il-pajpijet huma mqiegħda ħażin.
- Il-windchest li fuqhom ipoġġu s-safar għandha akkumulazzjoni konsiderevoli ta' trab. Dawn fihom ħafna valvoli. Jekk dawn il-valvoli ma jaħdmux tajjeb is-suffara ma tistax idoqq sew. Ħafna molol u partijiet oħra tal-metall huma imsadda. Bosta muturi jeħtieġu għilda ġidida. Il-pistons u l-wajers jeħtieġu attenzjoni minħabba li wħud minnhom huma kkunsmati ħafna. Il-kalamiti huma kompluti, iżda kollha msadda u xi wħud mhux f'kundizzjoni li jiffunzjonaw sewwa u dawk li jaħdmu huma storbjużi ħafna.
- It-tliet imniefah li jinsabu gewwa l-orgni għandhom ukoll xi ħsarat. Bi ftit tiswijsa, huma jkunu jistgħu jagħtu ftit aktar snin ta' servizz, iżda, eventwalment, ikollhom bżonn ta' restawr sħiħ mill-ġdid. Il-minfaħ huwa storbjuż ħafna, imma għadu jaħdem. Il-problema hi li jinsab f'kamra fejn fis-sajf hija sħuna ħafna u tiġbed fl-arja sħuna lejn

Il-bank tiegħek fil-qalb tal-komunità

L-HSBC huwa l-bank li jinsab fil-qalba tal-komunità tiegħek. B'għarfien internazzjoni u esperjenza lokali, aħna nistgħu ngħinuk tieħu ħsieb aħjar il-finanzi tiegħek. Il-fergħat tagħna huma miftuhin kuljum f'diversi lokalitajiet madwar Malta u Għawdex, b'xi wħud mill-fergħat joffru wkoll servizz ta' filgħaxija.

Għalhekk ejja żurna u flimkien niddiskutu l-bżonnijiet bankarji tiegħek. L-impiegati tagħna, kollha mħarrġa fil-customer service u mmexxija minn branch manager b'esperjenza kbira fil-qasam bankarju jinsabu ġerqana biex ikunu ta' servizz għalik.

ČEMPEL 2380 2380
ŻUR hsbc.com.mt
MUR fl-eqreb fergħha

Nirnexxu flimkien

is-sistema tal-orgni li tista' tagħmel īxsara lill-bosta partijiet tal-orgni bħall-istruttura tal-ġilda u l-kanan.

- Hemm diversi problemi maġġuri peress li ħafna mis-sistema fiha kuntatti maqsuma u msadda. Diversi aċċessorji ma jiffunzjonawx sewwa. Sistema bħal din ikollha bżonn tiġi cċekkjata ħafna biex tiddetermina jekk huwiex tajjeb li terġa' tiġi kif kienet jew le għax jista'jkollha ħajja qasira u biż-żmien jista'jkun diffiċli ħafna li jinstabu *spare parts*.
- Il-passaġġi interni huma perikoluži biex wieħed jimxi fuqhom u għalhekk, jeħtieg li jsir titjib biex tigħix indirizzata l-kwistjoni tas-saħħha u s-sigurtà.

Quddiem dan kollu, fir-rapport gie ssuġġerit li:

- Il-qniepen jiġu żarmati, imnaddfa u trattati. L-imriet ikunu msewwija skont il-ħtieġa biex jiffunzjonaw bl-aħjar mod possibbli.
- Il-windcheſts jitnaddaf, esternament u internament, mit-trab li akkumula maž-żmien, jiġi trattat u tiġi mibdula l-ġilda skont kif meħtieġ. Jiġi trattat ukoll l-injam b'soluzzjoni kontra s-susa u ssir protezzjoni lill-partijiet tal-metall u jsir bdil ta' viti msaddin. Jinbidlu wkoll il-valvi, l-pistuni u wajers. Jiġi cċekkjati wkoll il-kalamiti, ittrattati, imsewwija u ssettjati.
- Jinbidel il-minfaħ għal wieħed li jagħmel inqas ħoss u mqiegħeda f'kabinett apposta ħdejn l-orgni.
- Għandhom jiġu msaħħha l-aċċess u l-passaġġi bil-possibbiltà li jsir poġġaman biex ikun hemm iktar sigurtà ġewwa l-orgni.

L-ispija totali għal dan l-intervent estensiv ta' konservazzjoni u restawr hu stmat li se tammonha ġħal madwar €95,000 (minbarra l-VAT). Dan il-proġett qed isir bil-ġhan li jitreggħa lura l-ħoss

originali ta' dan l-orgni b'risq ċelebrazzjonijiet liturġici aktar xierqa u b'kontribut siewi lid-din ja mužikali.

Wieħed jemmen ukoll li restawr metikoluz u delikat bħal dan, ikun ta' beneficiċju għall-kultura Maltija u t-turiżmu b'mod ġenerali. Dan għaliex orgni bħal dan jista' jqiegħed lil Malta u lill-Birgu fuq skala internazzjonali għal kuncerti fuq l-orgni ta' livell għoli, li tant huma apprezzati minn dawk li jħobbu l-mužika serja. Ċhaldaqstant, kull donazzjoni b'risq dan il-proġett, hija mixtieqa u daqstant ieħor apprezzata.

Referenzi:

- 1 Koncilju Vatikan II, Kostituzzjoni *Sacrosanctum concilium* (1963), 112.
- 2 "Faħħruh bid-daqq tat-tromba, / Faħħruh bl-arpa u c-ċetra! / Faħħruh bit-tnar u biż-żfin, / Faħħruh bid-daqq tal-kordi u tas-safar!" (Salm 150, 3-4)
- 3 Efesin 5,19.
- 4 *Katekizmu tal-Knisja Kattolika*, 1156-1158.
- 5 Koncilju Vatikan II, Kostituzzjoni *Sacrosanctum concilium* (1963), 120.
- 6 Azzopardi, J., "The Organs of the Cathedral Church at Mdina and St. John's Conventual Church in Valletta," f'Agius Muscat, H u Buono, L (ed.), *Old Organs in Malta and Gozo*, Malta, 1998, p. 189.
- 7 *Ibid.*
- 8 Fiorini, S, *The Mandati Documents at the Archives of the Mdina Cathedral*, Malta 1473-1539, Malta 1992, p. LIV.
- 9 Buono, L, "L'Organaria nelle Isole Maltesi dei Secoli XVII-XIX," f'Agius Muscat, H u Buono, L (ed.), *Old Organs in Malta and Gozo*, Malta, 1998, p. 247.
- 10 *Ibid.*, p. 249.
- 11 Aquilina, G, "Organs and Organ-Builders in 17th to 19th Century Malta," f'Agius Muscat, H u Buono, L (ed.), *Old Organs in Malta and Gozo*, Malta, 1998, p. 137-141.
- 12 Colino, P, *Maestro di Cappella della Basilica di San Pietro in Vaticano*, f'librett mogħi flimkien ma' reġistrazzjoni ta' siltiet mužikali esegwiti fuq dan l-orgni.
- 13 Agius Muscat, H u Buono, L (ed.), *Old Organs in Malta and Gozo*, Malta, 1998, p. 263-265.

Smart Transport Ltd

Airconditioned Coaches,
10 - 18 seater Mini Buses, Low Floor Buses,
Vintage Buses, Wheelchair Lift Mini Buses,
Chauffeur Driven Cars

Tel: 2167 4945

Mob: 9947 0398

RESTORATION works, material
& **SCAFFOLDING** service

m. 7973 4414 www.vaults.com.mt

OWEN ZAHRA

Haxix u frott frisk tal-aqwa kwalità bl-aħjar prezzi jet

It-Tnejn – Triq Desain

It-Tlieta, il-Ħamis, il-Ğimgħa u s-Sibt - Triq Santa Skolastika

Mobile: 9988 8350

degabriele
gift shop ltd.

Rustic, Modern &
Classic Chandeliers,
Furniture & Giftware

68/96, Zabbar Road,
Paola PLA 1013, Malta
Tel: (356) 2169 69 45
Mob: 9947 1202, 9942 1681
email: dgf@go.net.mt
www.degabrielelightsandhome.com

Find us on

San Lawrenz maħbub ukoll fi żmien il-gwerra

GEORGE AGIUS

Meta wieħed jitkellem dwar il-Birgu kważi huwa inevitabbli li ma jissemmiex miegħu San Lawrenz. Meta jissemma' dan il-qaddis martri tal-ewwel żminijiet tal-Kristjaneżmu huwa diffiċċi ferm li miegħu ma nassocjawx il-Birgu. Naħseb ma nkunx qed niżbalja jekk nasal biex ngħid li fejn hemm il-Birgu hemm San Lawrenz u fejn hemm San Lawrenz hemm il-Birgu. Din ir-rabta bejn il-Belt Rebbieħa u l-patrun tagħha tnisslet u kibret mal-medda tas-snин. Kienu missirijietna li matul is-sekli rabtu b'għoqda ta' mħabba din il-Belt marittima ma' dan il-martri ta' Kristu San Lawrenz. Rabta ta' mħabba li għaddiet minn ġenerazzjoni għall-oħra sakemm waslet għandna bla mittiefsa. Imħabba li għadna nħossuha tbaqbaq f'demmna u tiġi mal-vini tagħna matulek ja sena, imma certament li tilhaq il-qofol tagħha meta joqrob ix-xahar ta' Awwissu, b'mod speċjali l-jum għażiż tal-10 ta' Awwissu, il-festa tal-Levita Lorenzu. Dan huwa jum ta' festa ghall-Vittoriosani, ulied u devoti ta' San Lawrenz, li jkunu fejn ikunu u huma x'inhuma ċ-ċirkustanzi ta' ħajjithom, iħossuhom b'mod naturali fid-dmir li ma jħallux din il-ġurnata qaddisa tgħaddi mingħajr ma qalbhom tithenna.

Iffestegġjat ukoll fi żmien ta' gwerra

Kienet din l-imħabba kbira li missirijietna kellhom lejn San Lawrenz li xprunathom biex anke fl-eqqel żmien tat-Tieni Gwerra Dinjija ma tgħaddix sena waħda li l-jum speċjali tal-10 ta' Awwissu ma jkunx iffestegġjat bl-aħjar mod possibbli f'xi post jew f'ieħor. Ma kienx faċċi li tagħmel dan meta wieħed jiftakar li l-Birgu

kien sar ħerba waħda, bi wliedu mxerrda f'diversi rħula madwar Malta u Ġħawdex, għajr għall-ftit mijiet li għal xi raġuni jew oħra għażlu li jibqgħu fil-Birgu li tant ġabbew.

Iż-żmien jgħaddi u kulma jmur il-Vittoriosani li għexu dawn iż-żminijiet koroh tal-gwerra qeqħdin jitnaqqru. Kien għalhekk li hassejt il-ħtieġa biex il-ħafna tagħrif li nkiteb matul is-snīn, flimkien ma' dokumenti u ġurnal ta' dawk iż-żminijiet, imsaħħin minn esperjenzi li qassmu miegħi diversi anzjani li daqu l-morr tal-gwerra, nipprova ndommhom flimkien biex, mill-aħjar li nista' nagħti stampa čara u awtentika ta' dawk il-ġrajjiż.

Gwerra oħra kienet fil-qrib

Matul is-sena 1939 sħab iswed u tal-biża' kien qed jingema' fuq id-dinja. Is-sitwazzjoni internazzjonali, b'mod speċjali dik Ewropea, xejn ma kienet sabiha u kien jinhass sentiment qawwi li gwerra oħra kienet fil-qrib. Il-Maltin bdew jiġu ppreparati biex fl-eventwalitā li Malta tiġi attakkata, ikun hemm xi forma ta' preparazzjoni. Minkejja l-incidentza u l-biża' li kienet qed jgħixu missirijietna, huma għamlu kull sforz possibbli biex kemm jista' jkun jibqgħu għaddejjin b'ħajjithom.¹

Minkejja kollo huma ħabirku u ħadmu kemm felħu biex il-festa ta' San Lawrenz tas-sena 1939 tkun waħda li tixraq lill-qaddis maħbub ta' qalbhom. Hasbu minn kmieni biex jarmaw it-toroq u l-wesgħat ta' belthom bl-armar artistiku li bih kienet tant kburin. M'għandniex xi ngħidu, il-knisja Kollegġjata u Matriċi ta' San

F.E. SULLIVAN & Co Ltd

Travelling by sea!
Dont' leave Malta without doing your
Duty Free Shopping!

*We offer bargain prices on a wide
selection of spirits, cigarettes
and perfumes. You may order
same day or a few days before
departure*

Tel: 2124 8320 / 2123 3016
Fax: 2124 4370

DON'T MISS OUT

1933: San Lawrenz fuq il-bankun u l-bradella magħmula fl-1903. Jidhru wkoll il-lineftal-kristall tal-Bohimja, li ntramaw l-aħħar darba għall-festa tal-1939 għax dawn intilfu meta ġġarfet is-sagrestija f'Jannar 1941.

Lawrenz ġiet armata sa snienha għall-festa titulari, bil-bosta rikkezzi li kienet tippossiedi u li akkumulat matul il-milja tas-snин.² B'dispja ċir ikollna ngħidu li għal uħud minn dawn it-teżorji kellha tkun l-aħħar darba li jżejnu din il-knisja għax inquerdu darba għal dejjem fl-attakki li saru matul il-gwerra.³ Bħas-snin ta' qabel, għall-festa ta' dik is-sena, fil-knisja nżammu funżjonijiet sbieħ u mħejjija sewwa sal-inqas dettall. Jekk il-festa interna saret b'tant pompa matul is-sena 1939, b'wiċċa minn quddiem ikollna nistqarru li l-festa esterna ta' dik is-sena ma kinitx tagħmlilha għajjb. Meta għaddiet dik il-festa min kellu jgħidilhom lin-nies tal-Birgu, li għal erba' festi konsekuttivi, jiġifieri mill-1940 sal-1943, l-istatwa titulari mhux se żżomm l-appuntament annwali li fl-10 ta' Awwissu tixref mill-bieb ewljeni tal-knisja biex iddur u tbierek it-triqat tal-Belt Rebbieħa?

Tfaqqa' l-gwerra

Il-festa tal-1939 għaddiet b'wiċċi il-ġid u l-ħajja reġgħet qabdet ir-ritmu tagħha ta' kuljum. Izda fit-3 ta' Settembru 1939 kien għadu lanqas għaddha xahar komplut mill-festa, meta ma leħhiex bħal berqa l-aħħar li l-Ingilterra u Franzia daħlu fi gwerra kontra l-Germanja Nażista.⁴ Kolloxbi beda juri li f'hin jew iehor dan il-maltemp kien se jilhaq xtutna wkoll. Il-bxara mistennija imma mhux mixtieqa, li pajjiżna se jsib ruhu fil-gwerra waslet nhar it-Tnejn 10 ta' Ġunju 1940, meta wara s-6pm Benito Mussolini ddikjara li kien ingħaqad ma' Adolf Hitler fil-gwerra kontra l-alleati, waqt li kien ikellem il-folla mill-gallerija ta' Palazzo Venezia f'Ruma.⁵ Mal-aħħar, il-Pjazza tal-Birgu mtliet bin-nies biex jisimghu x'kien se jgħid il-Gvernatur Sir William Dobbie, minn fuq ir-Rediffusion permezz ta' loudspeaker li kien hemm imwaħħal fl-istess Pjazza. Il-Gvernatur heġġeg lill-Maltin biex jitolbu l-Alla jgħinhom halli jiddefendu l-pajjiż mill-ġħadu li issa kien tant viċin.⁶ Din l-aħħar ħolqot ħafna nkiet lil missirijietna. Kellhom għażla iebsa quddiemhom; jew jitilqgħu bħala refugjati f'postijiet aktar sikuri, iżda b'ħafna nuqqasijiet, jew jibqgħu l-Birgu, bil-periklu kollu li deciżjoni bħal din kienet iġġib magħha. Dakinhar stess filgħaxxija xi nies ħallew il-Birgu u l-ġħada, fil-11 ta' Ġunju, kmieni filgħodu, xi wħud bakkru biex jibdew il-vjaġġ tagħhom mgħobbija b'soror bil-ħwejjeġ u kulma setgħu jgorru magħhom lejn irħula li fihom kienu se jsibu refugju.⁷

L-ewwel attakk

L-ewwel bumbardament wasal dakinhar stess, ffit minuti qabel ma l-arloġġ tal-Pjazza daqq is-7am. Kienu waslu l-ewwel ajruplani Taljani.⁸ Mal-krib tas-sireni li ħabbru l-ewwel attakk mill-ajru xi wħud stkennew fi djarhom, f'xi post li ġasbu li seta' joffrilhom protezzjoni xierqa. Oħrajn ħarġu minn djarhom biex isibu post ta' kenn fil-knejjes jew fil-mina tal-foss iż-żgħir li nfetħet biex tintuża bħala xelter.⁹ L-ġħada, l-Erbgħa 12 ta' Ġunju 1940, Mons Arċisqof Mawru Caruana ħass il-ħtieġa li jżu

OLD TOMMY'S BAR

Blk. 4, Shop 1, Victory Sqr., Vittoriosa

Mobile: 9939 2224

Prop: Edwin Camilleri

*Agħejt għal kull xorta ta' pastizzi,
pasti, ġelati, ħobż, ecc.*

Jaċċetta ordnijiet għal parties, tigħejiet u magħmudijiet, engagements ecc.

The advertisement features a decorative border at the top and bottom. The main text "THE TEMPLE" is in large, bold, serif capital letters. Below it, "Café & Restaurant" is written in a smaller, bold, sans-serif font. To the right, there's a circular graphic with "FREE WiFi ZONE" and a list of bullet points.

THE TEMPLE
Café & Restaurant

Level +3, Main Street Complex,
Antoine de Paule Square, Paola

FREE WiFi ZONE

- NEWLY REFURBISHED
- OPEN DAILY
8am-11pm
- LIVE FOOTBALL
- LARGE TERRACE

HIGHLIGHT STATIONERY

51, MAIN GATE STREET, VITTORIOSA

**Fejn issibu toys, kotba, cassettes,
magazines, toiletries and haberdashery**

personalment il-Birgu biex jaġħmel il-qalb lil missirijietna u lil dawk ir-ragħajja spiritwali li b'kuraġġ għażlu li jibqgħu jservu l-poplu t'Alla f'Beltnejha, f'dan iż-żmien ta' gwaj. Tnikket mhux ftit meta ra f'liema biża' u tbatija kienu jinsabu l-Vittoriosani.¹⁰

Ragħaj ġdid

Fl-ewwel xahar tal-gwerra, il-parroċċa tal-Birgu sfat ukoll mingħajr Arċipriet. Dan għaliex il-Kan Ġużepp Maria Farrugia, bniedem anzjan, fl-ċeċċa ta' 66 sena, kien wasal fi tmiem il-ħidma pastorali tiegħu bħala Arċipriet ta' din il-Belt.¹¹ L-awtoritajiet ekkleżjastiċi ma xtaquxx li l-parroċċa tal-Birgu tibqa' mingħajr ragħaj spiritwali, speċjalment f'dak iż-żmien imwiegħher, għalhekk avviċinaw wieħed mill-viċċijiet tal-parroċċa, il-Kan Pawl Galea u staqsewh jaċċettax li jsir vigarju kurat. Huwa wieġeb fl-affermattiv u fl-4 ta' Ottubru 1940 ha t-tmexxija tal-parroċċa f'iddej b'mod ufficjali.¹² Fl-ewwel xhur tal-ħatra tiegħu sab lill-Viċi Dun Anton Caruana, kif ukoll lil-patrijiet Dumnikani jgħinuh fil-ħidma pastorali.¹³

Il-festa tal-1940: folol kbar jinżlu l-Birgu

Kienu digħi għaddew xahrejn minn meta l-gwerra laħqed 'il għixitna. Minkejja dan, il-Kan Pawl Galea ma qatax qalbu u ħaseb li f'dik is-sena l-festa xorta waħda tigħi cċelebrata. Sar appell fil-ġurnali biex in-nies tal-Birgu u devoti li kien qed jgħixu fi rħula oħra jiġu jieħdu sehem fil-funzjonijiet tal-festa li kienu sejsi jsiru fil-knisja parrokkjali tal-Birgu.¹⁴ Dakinhar l-istatwa titulari għejt armata fin-nava quddiem l-ħatal tal-Kurċifiss bi kwantità ta' xemgħa u fjuri. Festi ta' barra ma saru xejn u f'jum il-festa għall-ewwel darba ma saritx il-purċissjoni. Hafna kienu dawk li ġew u ħadu sehem f'dawn il-funzjonijiet.¹⁵ Fatt interessanti li ġara dakinhar huwa li meta ntemm is-sinjal tal-*All Clear*, il-qniepen tal-Kolleġġjata semmghu leħinhom b'mota kbira minkejja restrizzonijiet li kien hemm fuq id-daqq tal-qniepen.¹⁶ Dan sar biex iwasslu l-ħabar li l-attakk mill-ajru għaddha, imma čertament l-aktar biex jingħata

1940: *L-istatwa titulari, bl-ilbies ta' kuljum, armata fin-nava ta' quddiem l-ħatal tal-Kurċifiss. Il-pedestall u l-gradilja mhumiex dawk li soltu jintużaw għall-festa.*

messaġġ li dakinar kien il-jum għažiż tal-10 ta' Awwissu.¹⁷

L-attakk fuq l-HMS Illustrious

Meta għaddew l-ewwel xhur tal-gwerra, in-nies tal-Birgu kienet għaddit ilhom il-ħasda tal-bidu; il-bombardamenti kienu ndraw, tant li ma baqgħux ibeżżeġ għuhom daqs qabel. Dan wassal biex bosta ħadu l-kunfidenza. Čhaldaqstant hafna mill-evakwati Vittoriosani ddeċidew li jerġgħu jiġu lura l-Birgu, uħud fi djarhom u oħrajn fix-xelters imħaffra fil-blat f'Coronation Garden, jew il-Foss il-Kbir, kif na fu aħna.¹⁸ Kien il-ħamis, 16 ta' Jannar 1941, għall-ħabta tas-1.50pm meta il-Gżejjer

FORTINI KIOSK

Kull xorta ta' ħelu, xorb, ġelati, pasti, ħobż biż-żejt
u ħafna affarijiet oħra...

Ice Cubes

Ice Flakes

Gem Stones *The Beauty of Nature in Minerals and Gems*

Sterling Silver Gemstone Jewellery

Sterling Silver Items

Maltese Handcrafted Items

A Selection of Semi Precious Stones and Fossils

We repair any type of jewellery and we also do customised
jewellery

Very Competitive Prices

Come and see for yourself!

Opening Hours :

Mon-Sat 10.30 a.m. to

9.00 p.m.

Sun 10.30a.m. to

1.00p.m.

37, Main Gate Str.

Vittoriosa

Tel: 27822592 /

79021701

FRANCIS MALLIA

Għal kull xogħol ta' tikħil,

tibjid, tqegħid ta' katusi,

ftuħ u xogħol

f'katusi tad-drenaġġi

Tel: 21 637 108, Mob: 9949 8207

Maltin gew attakkati għall-ewwel darba mill-qawwiet Ġermaniżi. Fil-mira kien hemm l-HMS *Illustrious*, l-HMS *Perth* u l-SS *Breconshire* li kien sorġut fil-Port il-Kbir.¹⁹ Kien attakk tal-biża', li l-Maltin qatt ma kienu esperjenzaw bħalu sa dakinar. Wara intervall qasir, mewgħa oħra ta' ajruplani nħasset riesqa biex tkompli fejn kienu ħallew ta' qabilhom.²⁰ Mad-daqq tas-sirena n-nies ġriet biex tidħol għall-kenn fl-eqreb post possibbli. Uħud għażlu li jsibu kenn ġos-sagristija ta' San Lawrenz, magħiġhom żidiedu dawk li waslu ix-xatt bil-lanċa ftit tal-ħin qabel. Dun Pawl Galea, flimkien ma' oħrajn, iddeċidew li minflok fis-sagristija, jidħlu għall-kenn ġol-kampnar. Dun Pawl, meta mistoqsi jaqsam l-esperjenza tiegħu dwar dan l-attakk jistqarr li, minn ġol-kampnar instemgħet splużjoni kbira. Meta ngħata s-sinjal li l-attakk kien intemm, ħarġu mill-kampnar u jaraw quddiemhom is-sagristija u l-Awla Kapitulari, borg ġebel.²¹

Mirduma taħt it-tifrik

Min-naħa tal-kor beda jinstema' l-krib tan-nies mirduma, jitkolu għall-ġħajjut. Dun Pawl ħass li kellu jaġhti l-assoluzzjoni lil dawk l-imsejkna u flimkien ma' oħrajn ipprova jagħmel xi haġa biex isalva lill-midruba. Ftit kellhom suċċess, iżda tal-inqas kellhom is-sodisfazzjon joħorġu ħajja lit-tarbija Maria Attard minn qalb it-terripien.²² Kienu bosta l-patrijiet Dumnikani li għat-talba ta' Dun Pawl ħaffew u niżlu jagħtu l-ġħajjnuna tagħhom lill-midruba. Fost dawn jissemmew Patri Gerard Minuti, Patri Tumas Xerri u Patri Angelik Attard. Il-ħidma mwettqa f'dik is-siegħha ta' tħtieġa kienet ġest nobbli li wieħed ma jistax ma jfaħħarx. Dawn il-ministri ta' Alla magħquda flimkien, ħadmu għall-ġid spiritwali u temporali tal-erwieħ.²³ L-awtoritatijiet konċernati kienu konxji li taħt it-tiġrif kien hemm mirduma numru ta' nies ħajjin jokorbu għall-ġħajjnuna. Hasbu biex jikkordinaw ħidma

Is-sagristija u l-Awla Kapitulari mjarrfin wara l-attakk fuq l-HMS *Illustrious* fis-16 ta' Jannar 1941. Barra l-ġħadd kbir ta' mejta, intilfu hafna dokumenti storiċi mill-Arkivju tal-Kolleġġjata, armar tal-festa ta' barra u hafna teżori tal-arti imprezzabbi (Kolleżzjoni Heritage Malta).

ta' salvataġġ, kien għalhekk li waslu membri tal-ARP, suldati u pulizija biex inehħu l-ġebel u jippruvaw isalvaw lil dawk mirduma. Ma kellhomx ħidma faċli. Kien hemm wisq irdim u biex tkompli tagħmilieħhom iebsa, l-attakki ma waqfu xejn.²⁴ Sal-ġħada l-Ċimġħa, il-krib baqa' persistenti u sfortunatament it-temp ukoll ma għenx fis-sitwazzjoni. Ĝhamlet ix-xita u minħabba f'hakk wasal biex ċeda aktar ġebel u għamilha iżżejjed diffiċċli li jinstabu nies ħajjin.²⁵

Aktar minn 30 ruħ mejta

Diffiċċli wieħed jgħid kemm kien eżatt in-numru tal-vittmi. Dawk li kitbu dwar din it-tragedja, mhux dejjem jaqblu, iżda certament li kienu

Power Age Disco

PA SYSTEM, WEDDINGS, PARTIES

AND SOCIAL OCCASIONS

25 YEARS EXPERIENCE

LAWRENCE POWELL

15a Desain Street, Vittoriosa

Tel: 2099 1063

Mob: 9939 8333 7763 1751

FRANKA LIRA

Prop. Carol Ellul

*Fejn issib toys, detergents, stationery
u ħafna affarijiet oħra kwaži kollox bil-prezz ta' €2*

Issa b'ħanut u stock akbar fil-Pjazza tal-Birgu

VICTORY SQUARE, VITTORIOSA

Tel: 2180 7544 Mob: 7942 9165

CARISSIMA

HAIR - NAILS - BEAUTY

STYLING FOR MEN & WOMEN

Triq il-Palazz l-Antik tal-Gvernatur, Birgu - Malta
T: +356 2169 7932 M: +356 7749 3236
www.carissimabirgu.com

Mondays : Closed
Tuesdays: 9:00am - 4:00pm
Wed - Sat: 9:00am - 6:00pm

aktar minn tletin dawk li mietu hemm. Dun Pawl Galea, imbikkem u mwerwer bdak li ghadda minnu, fuq stedina tal-istess patrijiet Dumnikani, mar joqghod magħhom fil-kunvent, fejn ghadda lejl.²⁶ Baqa' hemm sal-ħadd fil-ġħodu, 19 ta' Jannar. Dakinhar waqt il-quddiesa tat-8am iċċelebrata fil-knisja tal-Lunzjata, kif spicċa l-Evanġelju, huwa xandar it-tnedijiet taż-żwieg, kif is-soltu kien isir fil-knisja parrokkjali. M'għaddiex wiśq ħin li ma reggħitx instemgħet il-karba tas-sirena, b'xita ta' bombi nieżla wara fit.²⁷

Kien attakk ieħor qawwi, li reġa' ħalla ġherba. Din id-darba ntlaqtu l-kunvent u l-knisja tal-Lunzjata. Il-Vigarju Kurat Dun Pawl ġhal darboħra spicċa mingħajr knisja u bla dar. Ċhalhekk mar l-Imdina għand l-Arcisqof Caruana biex jinfurmah bdak li ġara, kif kien ġħamel xi jiem qabel, meta ntlaqtet is-sagristija. Monsinjur Arcisqof żammu miegħu fil-palazz ġħal xi jumejn biex jistrieh. Meta għaddew stiednu biex jerġa' lura lejn il-Birgu u qallu biex bħal kaptan ma jitlaqx il-bastiment meta jkun f'diffikultajiet. Hekk għamel u billi ma kellux fejn joqgħod, b'arrangament mal-awtoritajiet, beda joqgħod fl-Ċħassha tal-pulizija li kienet f'Couvre Porte. Fl-Ċħassha kien hemm kappella li fiha beda jqaddes u jamministra s-sagamenti. Il-ħaddiema tal-gvern kien bnewlu wkoll gabbana fil-foss fejn xi drabi kien iqaddes u jqarar.²⁸ Dan is-säċċerdot jistħoqqlu kull tifħir għad-dedikazzjoni tiegħu b'risq il-parruccani, f'dak iż-żmien imwiegħer.

Salvati ogħġetti prezjuži

Fl-attakk tas-16 ta' Jannar 1941 mhux is-sagristija u l-madwar biss ġarrbu īsar, iżda anke l-istess knisja jidher li ġasset xi ftit.²⁹ Il-koppla, għalkemm theżżejt u xxaqqet, ma waqgħetx dakħar - donnha riedet tagħti ftit taż-żmien ieħor biex jilħqu jitwarrbu diversi ogħġetti għejżeż u prezjuži mill-knisja, fosthom l-istatwa titulari ta' San Lawrenz, biex jittieħdu f'postijiet meqjusa aktar siguri fi bliest u rħula oħrajn.³⁰

L-istatwa ta' San Lawrenz fin-niċċa l-qadima. Il-bradella u l-pedistall kienu jintrefgħu fis-sagristija. Kien ġħalhekk li dawn intlaqtu u l-istatwa ma ġralha xejn, ħliefli nkisret il-ħgieja tan-niċċa.

B'xorti tajba permezz ta' Frans Gatt, tal-Induratur, wieħed minn dawk li kienu involuti biex tinhareg l-istatwa mill-knisja, għandna bil-miktub dak li ġara dakħar. Huwa jikteb hekk: "Jien kont stazzjonat il-Belt u rajt b'għajnejja l-attakk feroċi fuq l-HMS *Illustrious*. Dan kien għall-ħabta tas-1.45pm. Kif il-ħbit waqaf, rajt kif għamilt u rkibt malajr fuq dgħajsa mix-Xatt tal-Belt għall-Birgu. Xhin wasalt ix-Xatt tal-Birgu dħalt niġri l-knisja ta' San Lawrenz u sibt li kienu ntlaqtu l-koppla, is-sagristija, il-mahżen tal-armar, sett linel il-ġmiel tagħhom, il-bradella u l-pedistall ta' San Lawrenz – iżda l-istatwa tal-patrun ma ntlaqtix! Kif kont imbikkem quddiem din id-dehra, sejjah lil Geraldu Barbara – Alla jaħfirlu – u ħriġna l-istatwa min-niċċa l-qadima u qiegħdniha fuq l-arta tal-Kurċifiss. Sakemm jiena u Geraldu konna qiegħdin niftieħmu fejn se nieħdu l-istatwa... jiena u Geraldu ddeċċidejnejha li nieħdu l-istatwa fid-dar

S

Starline Autoparts

T: 2144 5090

M: 9986 8411

E: info@starline.com.mt

91 Mdina Road Qormi QRM9019

IBJ MARINE

We have 250 boats on our brokerage
list and are agents for SeaRay,
Cranchi and Greenline the Hybrid

mob. +356 9999 9356

e-mail: sales@bjmarine.net

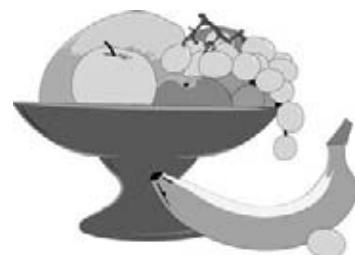
www.bjmarine.net

RITA TAL-HAXIX

fil-Pjazza tal-Birgu

*Fejn issib haxix, frott frisk, halib,
affarijiet tal-friža, hobż frisk
ta' kuljum u hafna affarijiet ohra*

FREE DELIVERIES

Tel: 2780 3058 / 2703 7868

ta' missieri – 43, Triq il-Kwartier. Hemmhekk kellna ħnejja mastizza li setgħet xi ffit tħares lill-istatwa. Kienet xena ta' qsim il-qalb hekk kif ħriġna bl-istatwa ta' San Lawrenz għal dar missieri, b'ħafna nies iwaqqfuna biex jitkolbu quddiem San Lawrenz minħabba t-tiġrib tal-gwerra. Missieri Wenzu l-induratur, devout kbir ta' San Lawrenz, baqa' mibluu xħin ra li l-istatwa li tant kien jgħożż, kienet se tinżamm taħt is-saqaf ta' daru. Armajnieha kif stajna u sahansitra kien gegħelna nixegħlulha x-xemgħat quddiemha. Minħabba l-biża' ta' xi ġibit ieħor, bl-approvazzjoni tal-Arcipriet il-Kan Dun Pawl Galea, iddeċidejnejha li nieħdu l-istatwa ta' San Lawrenz ġol-kunvent tas-sorijiet tal-klawsura ta' San Benedittu fl-Imdina. Missieri, jien u Ġużeppi Dalmas għabbejnejha l-istatwa ta' San Lawrenz fuq trakk u ḥadnieha għall-Imdina.³¹ Din it-testimonjanza hija imprezzabbli, għaliex waslet għandna direttament minn persuna li kellha sehem importanti biex l-istatwa tiġi salvata.

Il-kappella tal-Ġħassa tal-Pulizija f'Couvre Porte, fejn Dun Pawl Galea kien iqaddes. Kien hawn li fl-1941 kienet iċċelebrata l-festa ta' San Lawrenz. Jidher kwadru żgħir tal-martirju ta' San Lawrenz li kien ittieħed mill-Oratorju ta' San Ġużepp

Dejjem fl-festa 1941, naraw armata l-istatwa magħrufa bħala 'San Lawrenz tal-Erwieħ'. Din l-istatwa għadha tiġi armata fuq kolonna fi Triq Hilda Tabone.

Fil-Monasteru ta' San Pietru fl-Imdina

L-istatwa damet ġimġha fid-dar ta' missier Frans. Dan nafuh għaliex fil-ġurnal Leħen is-Sewwa tal-Čimgħa, 24 ta' Jannar 1941, insibu li din twasslet l-Imdina l-ġurnata ta' qabel, għall-ħabta tas-2:30pm. Biex ġiet deskritta din ix-xena kommoventi, fil-gazzetta nsibu dawn il-kelmiet: "Għalkemm il-ħin kien l-aktar stramb u ħadd ma kien avżat, madankollu ma damux ir-refugjati tal-Birgu fir-Rabat u l-Imdina, li ma ndunawx bil-wasla tal-maħbub tagħhom u lkoll bid-dmugħi f'għajnejhom resqu biex jistampaw fuq din ix-xbieha l-bewsa tal-imħabba tagħhom."³² Barra l-Kapitlu, is-sorijiet tal-klawsura tal-Birgu wkoll taw sehemhom fl-għażla tal-post fejn kellhom jinżammu l-istatwa ta' San Lawrenz flimkien ma' oġġetti prezjużi li kienu qed jinħarġu minn taħbi it-terrapien. Aħbar ta' ferħ kienet is-sejba qalb it-tiġrif tal-Ostensorju bir-relikwiji ta' San Lawrenz, flimkien mal-isfera tas-sagħram bla ma ġralhom xejn.³³

KENDA LTD
SOLVES THE PROBLEM

EXPERTS IN WATERPROOFING MEMBRANE

WE SPECIALISE IN

Waterproofing Membrane (Different Colours)
Maintenance & Repair on Old Waterproofing Membrane
Special Liquid Membrane (Rubberised Paint)
Cool Roofing System
Damp Proofing (Appogg)
Self Adhesive Membrane
Anti Rooting Membrane
Aluminium Foil Membrane
Aluminium Paint
Expansion Joints
Thermal Roof Insulation With Waterproofing System
Waterproofing Accessorise for Drain Outlets

**FOR A FREE QUOTATION
CALL 79729967**

Email : kwaterproofing@melita.com

Web : www.kendawaterproofing.com

www.facebook.com/kendawaterproofing

Il-knisja ta' San Pawl tar-Rabat armata għall-okkażjoni tal-festa ta' San Lawrenz tal-1942. L-istatwa tidher armata fuq il-presbiterju, San Lawrenz jidher bl-ilbies tal-festa u mqiegħed fuq il-pedistall tal-Kuncizzjoni meqjuma fl-istess knisja.

Il-festa ċċelebrata fi snin tal-gwerra

Il-festa tal-1941 ġiet iċċelebrata f'żewġ postijiet: fil-Birgu ġiet iċċelebrata fil-kappella fl-Ġħassa tal-Pulizija f'Couvre Porte u fl-Imdina fil-knisja tas-sorijiet fejn kienet qed tinżamm l-istatwa titulari. Fis-sena 1942 il-festa ġiet iċċelebrata fil-knisja ta' San Pawl tar-Rabat. L-istatwa ta' San Lawrenz ittieħdet hemm u ġiet armata fuq il-presbiterju. Fl-1943 l-attakki kienu naqsu ħafna, għalhekk kien deċiż li l-festa ssir fil-Birgu. Iċ-ċelebrazzjonijiet saru fil-knisja ta' San Lawrenz minkejja li din kellha ħafna ħsarat. F'dik is-sena saret mill-ġdid għall-ewwel darba fis-snin tal-gwerra, il-purċissjoni. Din ma saritx bil-vara titulari, iżda bl-istatwa ta' San Lawrenz taċ-ċorma għaliex dik titulari kienet għadha l-Imdina. Anqas minn xahar wara, l-Italja ċediet u għalhekk nistgħu ngħidu li f'Malta l-gwerra spicċat.³⁴

Issa li l-gwerra f'Malta kienet spicċat il-ħajja bil-mod bdiet ġejja lura għan-normal. Wara waqfa ta' f'tit aktar minn erba' snin il-Kapitlu

tal-Birgu reġa' beda jiltaqa' mill-ġdid. L-ewwel laqgħa saret fit-23 ta' Frar 1944 fid-9am fl-Istitut ta' San Ġużepp, il-Ħamrun.³⁵ Tliet xhur wara, jiġifieri l-Erbgħa 24 ta' Mejju, fid-9am reġa' tlaqqha mill-ġdid il-Kapitlu, din id-darba fil-kunvent tal-Agostinjan tar-Rabat. Fost il-punti li kien hemm fuq l-aġenda, ġiet diskussa ċ-ċelebrazzjoni tal-festa ta' San Lawrenz għal dik is-sena. Čhal dan il-ġhan ġie maħtur kumitat organizzattiv bi tliet membri kapitulari bħala delegati tal-istess Kapitlu; dawn kienu l-Arcipriet Galea, il-Kan Lawrenz Micallef u l-Kan Lorenzo Zammit. Dwar il-mužika tal-festa ġie deċiż li tindaqq dik tal-Kanonku Alwig Fenech, taħt id-direzzjoni tal-Kanonku Rafel Mazzelli, bħala *Maestro di Cappella*. Kien hemm qbil li jingħata salib pettorali bħala rigal lill-Monsinjur Conzi fl-okkażjoni tal-ħatra tiegħu bħala Arcisqof ta' Malta. L-ahħar punt fuq l-aġenda kien jittratta ċ-ċelebrazzjoni tal-festa ta' *Corpus Domini*. Huma kienu tal-fehma li jekk ikun possibbli din tiġi ċċelebrata fil-knisja parrokkjali.³⁶

More Convenience & Security Everyday

HÖRMANN
Garage doors for home and industry

+50% super fast door opening

Top EU Quality
& Safety Standards

- Sectional Garage Doors
- Operators
- Industrial Doors
- Hinged Doors
- Door Frames
- Metal or timber finish in many colours
- Your front door can match your garage door
- Conform with Maltese and EU Regulations

**Sheffield
Imports**

www.sheffieldimports.com

178/180, Main Str, Siggiewi

+356 21 464693 | +356 99442805

info@sheffieldimports.com

CILIA BROTHERS LTD

BUILDING CONTRACTORS, PLANT FOR HIRE
• Cranes • Bobcats • Tower Ladders
• Mini Skips • Concrete mixer with High Up

Mob: 9949 9623 | Email: paul.ciliabros@gmail.com

Fl-1943 l-attakki
kienu naqsu ħafna,
għalhekk kien
deċiż li l-festa ssir
fil-Birgu. Fdik is-sena
saret mill-ġdid
għall-ewwel darba
fis-snin tal-gwerra
l-purċijsjoni. Din
ma saritx bil-vara
titulari, iżda
bl-istatwa ta' San
Lawrenz taċ-Ċorma,
għaliex dik titulari
kienet għadha
l-Imdina.

Minħabba f'hekk saru xi tiswijiet temporanji fil-knisja biex mill-festa ta' *Corpus* tal-1944 din setgħet terġa' tinfetaħ mill-ġdid.³⁷

Xewqa li jgħibuh lura

Il-Kapitlu reġa' Itaqqa' fit-2 ta' Lulju fl-Oratorju ta' San Ġużepp, din kienet l-ewwel laqgħa kapitulari li saret fil-Birgu minn meta ntemmet il-gwerra. Issa li l-knisja reġgħet bdiet tintuża,

in-nuqqas tal-istatwa titulari kien qed jinħass ġmielu. Fis-16 ta' Lulju ssejħet laqgħa oħra tal-Kapitlu, li għal darb-oħra saret fl-Oratorju ta' San Ġużepp. F'din il-laqgħa l-Arcipriet hareġ bil-proposta li l-istatwa titulari ta' San Lawrenz tingieb lura fil-Birgu. Fid-diskussjoni ġie ssuġġerit li l-istatwa mill-Imdina titwassal b'mod privat sal-kolleġġjata ta' Bormla. Hemm tagħmel tlett ijiem esposta għall-qima

SIMONS

**FASHION STORES
REGENCY HOUSE**

COSPICUA: 2182 0021 – 2789 8307

VALLETTA: 2122 2931

HAMRUN: 2723 1821 – 2724 0849

B'KARA: 2744 8992

Fejn issibu
varjetà
ta' qomos,
žraben, ilbies
u ġafna affarijiet
oħra għas-sajf

CHETWYN CONFECTIONERY

**14, MAIN GATE STREET, VITTORIOSA
MARIO MIZZI**

**ĦOBŻ – PASTIZZI – ĦELU
XORB – ĞELATI – MINERALI**

IL-FESTA T-TAJBA LIL KULHAADD

MOTOR WINDING

Alfred Camenzuli

**16, "Romantica"
Triq il-Venerabbi Nazju Falzon,
Birkirkara**

Tel: 21491077 Mob: 79264909

tal-pubbliku u l-Hadd 30 ta' Lulju ssir it-tranžlazzjoni tagħha lejn il-Birgu permezz ta' pellegrinaġġ devot. Unanimament huma qablu li jiffurmaw delegazzjoni magħmula mill-Arcipriet Galea, flimkien mal-kanonci Lawrenz Micallef u Lorenzo Zammit biex imorru jitkellmu mal-kapitlu ta' Bormla dwar dan il-ħsieb.³⁸

Il-kapitlu Bormliż aċċetta bil-qalb li San Lawrenz jittieħed fil-kolleġġjata tal-Immakulata u għalhekk bdew it-thejjijiet.³⁹ Fit-23 ta' Lulju, il-kapitlu Vittoriosan iltaqa' mill-ġdid fejn ġie aġġornat bl-aħħar żviluppi rigward it-tranžlazzjoni tal-istatwa. Fl-atti kapitulari nsibu miktub li l-Arcipriet ta' Bormla, f'isem il-Kapitlu ta l-kunsens biex l-istatwa tittieħed fis-santwarju tal-Immakulata u minn hemm il-Hadd 30 ta' Lulju din tinħareg f'pellegrinaġġ. Fl-atti kapitulari nsibu l-programm kollu li kella jsir dakħar tat-tranžlazzjoni tal-istatwa minn Bormla, kif ukoll il-programm tal-festa għal dik is-sena.⁴⁰

L-istatwa F'Bormla

L-istatwa twasslet Bormla xi jiem qabel u malli waslet idaħħlet fis-sagristija. Hemm sabet il-Kanonku Penitenzier Dun Ġużepp Cassar, membru tal-kapitlu Bormliż, jilqaghha b'ferħ kbir. Huwa wera xewqa li jkun hu li jlibbes l-istatwa bil-ilbies tal-festa. Xewqtu ġiet maqtugħha u San Lawrenz ġie mlibbes minnu.⁴¹ Minħabba li l-pedistall tal-fidda ta' San Lawrenz kien ġarrab ħsarat kbar u ma setax jintuża, l-istatwa tqiegħdet fuq il-pedistall ta' San Ġużepp ta' Bormla u tpoġġiet fin-nava li ġiet imżejna bid-damask, fjuri u xemgħat.⁴² Biex il-gradilja setgħet toqgħod f'posta saru xi modifikazzjonijiet minn xi rgiel tas-sengħha biex din setgħet isserraħ fuq in-nar li ġie marbut mal-bradella ta' San Ġużepp tal-Birgu.⁴³ Il-pedistall u l-bradella tqiegħdu fuq il-bankun tal-istatwa tad-Duluri ta' Bormla u ntuzaw il-vażuni bil-furetti ta' San Ġużepp ta' Bormla⁴⁴.

L-istatwa ta' San Lawrenz armata fin-nava tal-Kolleġġjata ta' Bormla fuq il-pedistall ta' San Ġużepp u l-bankun tad-Duluri. Jidher ukoll id-damask li ġie armat għall-okkażjoni.

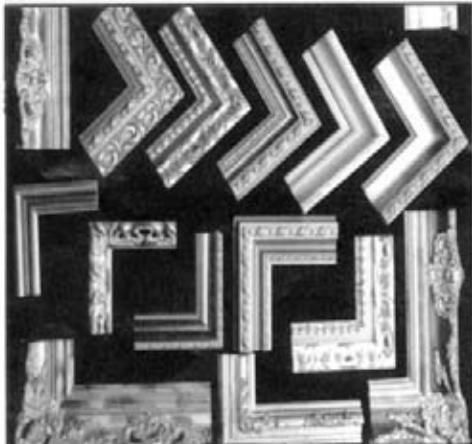
Lura fostna

Sar appell biex in-nies jattendu u n-nies ġew bil-folol minn kull rokna tal-gżira. Fil-5:30pm il-Kapitlu u l-poplu Vittoriosan telqu għalenija mill-Kolleġġjata tal-Birgu lejn dik ta' Bormla⁴⁵. Biex ikollna idea aħjar tal-atmosfera li kien hemm flimkien ma' dak li sar dakħar, se nġib xi siltiet li sibt irrappurtati fil-ġurnali ta' dak iż-żmien: "It-tempju kien imżejjen kif jixraq għal din l-okkażjoni... miġemgħa kbira ta' nies minn kull naħha tal-gżira...⁴⁶

Hekk kif it-tokki tal-qniepen ħabbru l-ħarġa

GEMELLI LTD

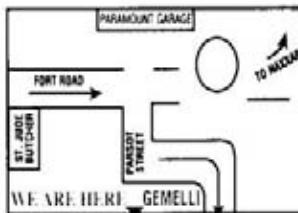
Gemelli Ltd has been established as the island's leading frame-makers for the past 11 years.

We stock a large amount of prints, canvas, etc. Custom made mirrors are also our speciality.

Ganatell frames also available.

For your framing requirements please contact Ray or Marianne. on Tel: 21 412124, 9949 5263 tel/fax: 21 437103 or E-mail: gemelli@malta.net N/S in Parsott Street, Mosta.

Right Deal
BORMLA

Large Variety
of brands
& models
under one roof

ALL PRODUCTS CARRY
AN ENERGY
SAVER CERTIFICATE !!

AUGUST
**PART-EXCHANGE
OFFER**
Up to 5 YEARS GUARANTEE
ISSA TINGHATA SA €150
TAL-OGGETT IL-QADIM TIEGHEK META
TIBDLU M'IEHOR GDID.

GAVINO GULIA SQUARE, COSPICUA (Near BOV Branch)
E-mail: rightdealcosp@onvol.net | 2180 0638 - 2780 0638

PETS ARE
WELCOME

Il-pellegrinajj meta wasal qrib il-knisja ta' Santa Tereža f'Bormla. Tidher il-folla mmensa li attendiet.

trijunfali ta' dan il-kbir qaddis imdawwar mill-kapitlu u l-kleru tal-Belt Rebbieħa, il-qalb ta' kulħadd imtliet b'ferħ liema bħalu.⁴⁷ Il-pellegrinajg bl-istatwa ta' San Lawrenz ġareġ mill-knisja ta' Bormla, mexa lejn Triq Santa Tereža u minn hemm kompla l-mixja tiegħu lejn il-Birgu. L-istatwa ddaħħlet mill-Mina tal-Armirall u minn hemm għaddiet mit-telgħha tal-imġarraf biex ġiet fi Triq il-Mina l-Kbira. Twasslet il-Pjazza u l-pellegrinajg bl-istatwa baqa' sejjjer lejn il-knisja.⁴⁸

Dan il-pellegrinajg kien ikkaratterizzat minn folol kbar ta' nies, tant li fir-rappurtagg tagħhom il-ġurnal kitbu hekk: Minn Bormla sal-Birgu t-triqat kienu fgati bin-nies. Dak li kellu jkun pellegrinajg tbiddel f'dimostrazzjoni ġejja tassew mill-qalb... L-applaws iken bla heda u ma' dawn komplew iżidu l-hena, il-qniepen sbieħ ta' Bormla, tal-Isla, tal-Lunzjata u tal-Birgu. Kienet dehra tassew ta' min jaraha. Stupenda.⁴⁹

Malli l-istatwa għażiża tfaċċat fil-bieb tal-knisja l-poplu bid-dmugħ f'għajnejh, f'delirju ta' ferħ beda jcapċap u jgħajjat minn qalbu 'Viva San Lawrenz'. Xena verament

kommoventi, iċ-ċapċip ma setax jieqaf. Kienet l-ewwel darba li sar iċ-ċapċip fid-dħul tal-vara fil-knisja. Dan baqa' jsir ta' kull sena sa żminijietna b'tifkira ta' din il-ġraja memorabbli.⁵⁰

Wara din id-dāħla trijunfali tal-istatwa titulari ma setax jonqos li l-Arċipriet ikellem il-poplu miġbur fit-tempju. Fil-ġurnal *Il-Berqa* nsibu dawn il-kelmiet: Fid-diskors serju li għamel l-Arċipriet intqal li d-ħaħla fil-Birgu ta' dan il-qaddis Levita ġiet imxebbha mad-ħaħla ta' Kristu f' Ċerusalem...⁵¹

Dan l-avveniment straordinarju ntemm kif inhu xieraq bil-kant tat-*Te Deum* bħala radd il-ħajr lil Alla l-Imbierek, flimkien mal-barka sagħrali.⁵² Dik is-sena, minkejja l-herba kbira li kienet tinsab fiha Beltna, saru festi kbar, festi ġejjin mill-qalb tal-Vittoriosani, li anke fl-eqqel snin tal-gwerra ma waqfu qatt iħobbu lill-qaddis patrun tagħhom. Illum, 75 sena wara li l-istatwa ta' San Lawrenz ġiet lura fostna, importanti ħafna li aħna wlied din il-Belt ma ninsew qatt dak li għaddew minnu ta' qabilna, filwaqt li nieħdu l-eżempju tagħhom u nimitawhom fl-imħabba tagħna

***Tliet flats arjuži u penthouse
fi triq prinċipali f'Raħal ġdid
ġebel u saqaf jew lesti minn kollo
Żewġ kmamar tas-sodda, kċina, dining u living room***

PREZZIJIET KOMPETITIVI

Mobile: 7925 1188

A black and white photograph of a woman with long, dark, wavy hair, looking over her shoulder. To the right of the image, the text "Taglio D'Arte" is written in a large, elegant script. Below it, the tagline "Leave it in our hands" is followed by the name "Abigail Mirabile Psaila" and the title "Hairdresser". At the bottom, contact information is provided: "Tel: 2721 9999", "Mob: 7791 4277", and the address "244 Triq is-Santwarju Haż-Żabbar".

Taglio D'Arte

Leave it in our hands

Abigail Mirabile Psaila

Hairdresser

Tel: 2721 9999
Mob: 7791 4277
244 Triq is-Santwarju Haż-Żabbar

L-istatwa ta' San Lawrenz toqrob lejn il-Birgu qalb il-folla tan-nies.

lejn il-Kbir Alla, Ommna Marija Santissima u l-qaddis maħbub tagħna San Lawrenz.

Referenzi:

1. Ġorġ Cilia, 'Wiċċ imb wiċċ', f'*Leħen is-Socjetà Mužikali San Lawrenz Belt Vittoriosa AD 1883*, Ħarġa Nr 82. Lulju – Awwissu 2014.
2. Joseph Attard, *The Battle of Malta*, Progress Press, 1988, p.14.
3. Lorenzo Zahra, 'Hamsin sena mill-akbar ħerba', fi *Programm tal-Festa San Lawrenz*, Belt Vittoriosa, 1991, p.92.
4. Joseph Attard, *The Battle of Malta*, Progress Press, 1988, p.22-23.
5. Laurence Mizzi, *Dħahen tal-Gwerra*, Klabb Kotba Maltin, 1976, p.12.
6. Joseph Attard, 'Il-Birgu fl-ahħar Gwerra', fi *Programm tal-Festa San Lawrenz*, Belt Vittoriosa, 1991, p.101.
7. *Ibid.*
8. Mikiel Fsadni, *Id-Dumnikani Maltin fi Żmien il-Gwerra*, Progress Press, 1977, p.48.
9. Joseph Attard, 'Il-Birgu fl-ahħar Gwerra', *Programm tal-Festa San Lawrenz*, Belt Vittoriosa, 1991, p.103.
10. Mikiel Fsadni, *Id-Dumnikani Maltin fi Żmien il-Gwerra*, Progress Press, 1977, p.50-51.
11. Anton Zammit Gabarretta, *L-Insinji Kollegġjata u l-Kapitolu tal-Belt Vittoriosa*, Veritas Press, p.18.
12. Laurence Mizzi, *Maltin fil-Gwerra Ċrajjet il-Poplu*, PEG, 1992, p.161.
13. Mikiel Fsadni, *Id-Dumnikani Maltin fi Żmien il-Gwerra*, Progress Press, 1977, p.94.
14. *Il-Berqa*, 8 ta' Awwissu 1940 u *Times of Malta*, 7 ta' Awwissu 1940.
15. Laurence Mizzi, *Il-Knisja u Malta fil-Gwerra 1939-1945*, PEG, 2005, p. 53.
16. Laurence Mizzi, *Dizzjunarju ta' Malta fil-Gwerra*, Klabb Kotba Matin, 2013, p. 28.
17. Lorenzo Zahra, 'Festa ta' San Lawrenz fi żmien il-Gwerra', fi *Il-Berqa*, 4 ta' Awwissu 1967, p.3
18. Lorenzo Zahra, 'L-Attakk fuq l-Illustrious', fi *In-Tagħiex*, 19 ta' Jannar 1981, p.12
19. Laurence Mizzi, *Dħahen tal-Gwerra*, Klabb Kotba Maltin, 1976, p.70-71.
20. Lorenzo Zahra, 'L-Attakk fuq l-Illustrious', fi *In-Tagħiex*, 19 ta' Jannar 1981, p.12
21. Laurence Mizzi, *Maltin fil-Gwerra Ċrajjet il-Poplu*, PEG, 1992, p.162-163.
22. Herbert Canado, *Rajt Malta Tinbidel*, Vol 2. 1974, p.285-286
23. Mikiel Fsadni, *Id-Dumnikani Maltin fi Żmien il-Gwerra*, Progress Press, 1977, p.94.

KALKARA Garage

Prop. Lino Gellel
44 Archbishop Gonzi Square, Kalkara
Tel: 2180 7710 - 2180 7719
Mobile: 9947 0272 - 9989 8993

- Taxi Service
- Smart uniformed drivers
- Mini Bus Service
- Weddings (Photography & Video Recording)
- Cars for Hire
- Baptisms
- Cars with two-way radio
- Funeral & Other Occasions
- Open day & night
- At very moderate charges

L-istatwa ta' San Lawrenz f'nofs il-Pjazza tal-Belt Rebbieħha wara snin miżimuma fl-Imdina

24. Norris Spiteri, 'Tifkiriet tal-Gwerra', fi *Leħen Farsons*, Vol.2, No.8. 1985, p.19.
25. Joseph Attard, *The Battle of Malta*, Progress Press, 1988, p.70.
26. Laurence Mizzi, *Maltin fil-Gwerra Ċrajjet il-Poplu*, PEG, 1992, p.145.
27. Mikel Fsadni, *Id-Dumnikani Maltin fi Żmien il-Gwerra*, Progress Press, 1977, p.95-96.
28. Laurence Mizzi, *Maltin fil-Gwerra Ċrajjet il-Poplu*, PEG, 1992, p.164.
29. *Leħen is-Sewwa*, 19 ta' Jannar 1941.
30. Joseph Attard, 'Il-Birgu fl-ahħar Gwerra', fi *Programm tal-Festa San Lawrenz*, Belt Vittoriosa, 1991, p.105-106.
31. Frans L Gatt, *Kifsalvajna l-istatwa ta' San Lawrenz*, Programm tal-Festa San Lawrenz, Belt Vittoriosa, 1988, p.55.
32. *Leħen is-Sewwa*, 24 ta' Jannar 1941.
33. *Ibid.*
34. George Agius, 'Lejn ġurnata storika għall-parroċċi tal-Kottonera', fi *Kullhadd*, 7 ta' Lulju 2019, p. 21.
35. Lawrence Bonnici, 'Hamsin sena ilu...' fi *Programm tal-Festa San Lawrenz*, Belt Vittoriosa, 1994, p.71.
36. Arkivju Kolleġġjata Vittoriosa, Atti Kapitulari, 1944.
37. Anton Zammit Gabarretta, *L-Insinji Kolleġġjata u l-Kapitolu tal-Belt Vittoriosa*, Veritas Press, p.19.
38. Arkivju Kolleġġjata Vittoriosa, Atti Kapitulari, 1944.
39. Joseph Bonello, 'Cinkwantinarju (1944-1994)', fi *Programm tal-Festa San Lawrenz*, Belt Vittoriosa, 1994, p.67.
40. Lawrence Bonnici, 'Hamsin sena ilu...', fi *Programm tal-Festa San Lawrenz*, Belt Vittoriosa, 1994, p.73.
41. Informazzjoni mogħtija lill-awtur minn George Cilia.
42. Joseph Bonello, 'Cinkwantinarju (1944-1994)', fi *Programm tal-Festa San Lawrenz*, Belt Vittoriosa, 1994, p.67.
43. Informazzjoni mogħtija lill-awtur minn George Cilia.
44. Guži Aquilina, 'San Lawrenz f'Bormla', f'*Leħen il-Banda San Ċorġ Bormla*, 1990, p.82.
45. *Leħen is-Sewwa*, 29 ta' Lulju 1944.
46. Il-Berqa, 9 ta' Awwissu 1944.
47. *Ibid.*
48. Informazzjoni mogħtija lill-awtur minn George Cilia.
49. Il-Berqa, 2 ta' Awwissu 1944.
50. Informazzjoni mogħtija lill-awtur minn George Cilia.
51. Il-Berqa, 9 ta' Awwissu 1944.
52. *Times of Malta*, 28 ta' Lulju 1944. ◀

MR AMERICAN Meals

EMAIL:mramericaneats@gmail.com
Find us on [mr.american meals](https://www.facebook.com/mr.american.meals)

MOB: 9947 5849

il-Kuqin

PAVIA

Hardware Stores

COSPICUA

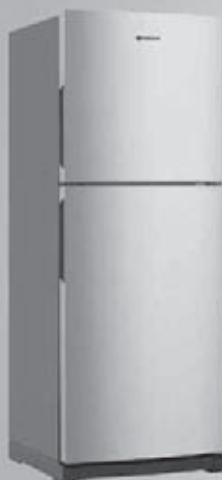
Dealers in CLARKE and SEDEF Power Tools
Tel: 2182 1174 - Mob: 7782 1174

PLUMBERS, ELECTRICAL

GOODS DEALERS

SPECIAL DISCOUNTS ON WATER
HEATERS (GEYSERS)

4, Blk 12,
Trik ir-Regatta
Bormla

A. Darmanin

FRIDGE / FREEZER TECHNICIAN

Specialising in Repair on all Models
On Site Repairs & Prompt Service

Please phone any time on
9947 3093 or 2165 0150

25 YEARS OF EXPERIENCE

KEEPING
FOOD SAFE

Lourdes Service Station

Hompesch Arch Street - Zabbar ■ Tel: 2182 9767 – 2167 7836 ■ Fax: 2166 4532

V.R.T. SERVICE

KYB **KAYABA**
Ultimate performance on the road

Dun Mikielang Camilleri: minn qassis ħawtiel il-Birgu għal missjunarju Protestant ferventi

ANTON ATTARD | President Soċjetà Storiku Kulturali Vittoriosa

Insibu diversi saacerdoti minn fost il-kleru ta' din il-parroċċa li, min b'mod u min b'ieħor, bħal fl-oratorija, fil-mužika, fl-istorja u xi wħud oħra f'diversi oqsma oħra, għamlu isem u baqgħu jissemmew. Fost dawn, għalkemm b'mod differenti, hemm Dun Mikielang Camilleri, li għażel li jasal għall-Mulej minn triq differenti minn dik li kien għażel fil-bidu.

Dan il-qassis, wild Stefano u Skolastica xebba Azzopardi, għex il-Birgu mal-ġenituri tiegħu fi Triq in-Nofsinhar. Xi drabi fid-dar numru 1, drabi oħra f'dik numru 3 u żmien qasir fid-dar kbira, li għadha tolqot il-ghajnej sallum, li ġġib in-Nru 6. Kien ġie ordnat saacerdot fil-Konkatedral ta' San Ċwann mill-Isqof Mauro Caruana fl-24 ta' Settembru 1836. Sentejn wara l-ordinazzjoni, kien iggradwa bħala Duttur fid-Divinità. Wara l-ordinazzjoni, m'għamilx wisq il-Birgu, għax għażel li jmur missjunarju l-Algerija, fejn iñħatar wieħed mill-Vigarji tal-Isqof ta' Algeri. Mhux magħruf kemm dam hemm, iżda sa l-1841, wisq probabbli, kien ga reġa' lura lejn il-Birgu.

Skola prestiġjuża

Fil-bidu ta' Jannar tal-1842, flimkien ma' xi qassisin żgħażagħ mill-Birgu, beda inizjattiva, f'dawk is-snin ġidida għal din il-Belt, billi fetaħ skola fid-dar kbira li ġġib in-numru 6, fi Triq In-Nofsinhar. Kienet skola innovattiva għax kienet tilqa' kemm tfal subien u kemm bniet. Billi dik il-ħabta it-taħlit bejn sessi differenti kienet xi haġa li jħarsu lejha bl-ikreħ, Dun Mikielang sab rimedju. Dan għamlu billi l-lezzjonijiet għas-subsidi kien jsiru filgħodu

kmieni u dawk tal-bniet kien jsiru tliet darbiet fil-ġimgħa, f'hinijiet aktar tard, meta jkunu spiċċaw dawk tas-subien.

Dik il-ħabta, it-tagħlim kien riservat għal nies ta' certa klassi u allura kien isir bit-Taljan. Iżda f'dik li fetaħ Dun Mikielang, it-tagħlim kien isir bil-Malti. Mhux biss, iżda fost is-suġġetti li kellhom jiġu mgħallima kien hemm l-ortografija tal-Malti. Dan ġie mfaħħar ħafna mill-ġurnal *Il Portafoglio Maltese*. Kien inkiteb li dak li qed isir f'din l-iskola ta' min ifaħħru għall-aħħar u dak li sar fil-Birgu għandhom jagħmlu l-istess bħalu nħawi oħra.

Erba' xħur wara, l-iskola kompliet tespanġi billi żdiedu klassijiet ta' livell ogħla għaż-żgħażaq. Skond l-istess ġurnal, dawn kien jsiru kmieni filgħaxxija, biex dawk li kienu jaħdmu jkunu jistgħu jattendu wkoll. Id-diskors tal-inawġurazzjoni kien sar mis-saacerdot Dr G Zammit li fost oħrajn, ippreżenta l-kumplament tal-ġħalliema; erbgħa minnhom saacerdoti żgħażaq. Dawn kien Dun Mikielang Camilleri, Dun Luiġi Busuttil, Dun Frangisk Farrugia u Dun Frangisk Caruana. Magħhom kien hemm Francesco Madiona u John Mc Keon. Habbar ukoll is-suġġetti li kien se jiġi mgħallima. Dawn kien l-Latin, it-Taljan, il-Franċiż, il-Grieg, il-Geografija, l-Istorja, u l-Matematika. Din l-iskola kisbet succcess mill-bidu u l-ġħadd ta' studenti kien imdaqqas. Billi l-ġurnal *Il Portafoglio Maltese* kien faħħar din l-inizjattiva u appella biex haddieħor jagħmel l-istess, hu probabbli li l-ewwel klassijiet ta' filgħaxxja f'Malta - illum

C & M BORG

COMPANY LIMITED

importers and specialists in
international coffee blending

a superior tasting
coffee Blend

Email: cmborg@maltanet.net

SHOP:

105, ST. JOSEPH HIGH ROAD, HAMRUN

2123 1029

FACTORY:

MRIEHEL IND. ESTATE, MRIEHEL

2148 7954

Malaya Store

*Triq il-Mina l-Kbira
Vittoriosa*

Niftah mit-Tnejn sal-Gimgħha

6:00am - 12:00pm

4:30pm - 7:00pm

L-Erbgħha u s-Sibt

6:00am - 12:00pm

Prop: Charlotte Portelli

Tel: 27820550 Mob: 79707562

L-iskola li fetah Dun Mikielang Camilleri fil-Birgu, fi Triq Nofsinhar

magħrufin bħala *evening classes*, kienu dawn ta' din l-iskola fil Birgu.

L-ghalliema kellhom jgħallmu dawn is-suġġetti: Dun Luigi Busuttil kelli l-Latin, il-Grieg u l-Istorja u Dun Frangisk Farrugia t-Taljan u l-Geografija. Dun Frangisk Caruana kelli taħt idejh il-klassi taż-żgħar u magħha t-tagħlim tal-Matematika. Dun Anton Busuttil kien l-ghalliem tal-Ingliz. Il-Letteratura Ingliza kienet f'idejn John McKeon, waqt li Francesco Madiona kien l-ghalliem tad-Disinn u Kalligrafija.

Minn Jum il-Premjazzjoni, li kien sar fil-1 ta' Mejju tal-1843 u li għaliex kienu attendew personalitajiet prominenti bħalma kienu l-Baruni De Piro u l-Ammiral Baineavis, insiru nafu li xi wħud mill-istudenti li kienu jattendu fl-iskola ta' Dun Mikielang, 'il quddiem għamlu isem f'oqsma differenti. L-ewwel fil-Latin,

il-Matematika u l-Istorja kien ġie Salvatore Gaffiero, li ta' 15-il sena kien ga kanonku tal-Kolleġġjata tal-Isla u f'Jannar tal-1899 ġie kkonsagrat Isqof u Awżejjarju tad-Djocesi. Fost persunaġġi magħrufa oħra ppremjati, kien hemm ukoll Giorgio Flamingo, bil-premju ghall-Geografija, li aktar tard sar mužċista/kompożiżtur u surmast direttur ta' diversi baned Maltin. Studenti oħra ppremjati kienu Vincenzo Despott fil-Latin, Matematika u Disinn, Giuseppe Mallia fit-Taljan u l-kjeriku Paolo Brincat fl-Ingliz. Il-premju ghall-Kaligrafija kien ingħata lil Francesco Dimech.

Qassis Protestant miżżewwieg

Dun Mikielang ma damx wisq kap tal-iskola li waqqaf, għax ffit wara l-premjazzjoni msemmija, irriżenja u minflok kien sar Dun Luigi Fernandez, kappillan ta' Haż-Żabbar. Ir-raġuni għala Dun Mikielang kien għamel

Il-Pjazzetta Self-Service Birgu

For all your daily needs, including fresh fruit and vegetables

OPENING HOURS:

Monday, Tuesday, Thursday, Friday
6am to 12pm & 4.30pm to 7pm

Wednesday
6am to 12pm

Saturday
6am to 1pm

Tel: 7926 5210 - 2766 0151

FULLY AIRCONDITIONED & DISCOUNT PRICES ON ALL ITEMS

FREE DELIVERIES & BONUS CARDS

Discount Card
Tel: 27660151
Mob: 79265210
GET €15 FREE
WHEN CARD IS FULL
FREE DELIVERY

Paulson

Home & HiFi Centre

Bir id-Deheb Road.
Zejtun

Tel: 2166 3329 / 2766 3328 / 9946 4534

L-Isqof George Tomlinson ta' Ģibiltà

dan ma dametx ma saret magħrufa. Kien iltaqa' ma' Emanuela xebba Pepe, armla tat-tabib Publio Fleri, u flimkien maż-żewġ uliedha Luigi u Carmela telqu lejn Ģibiltà. Hemm l-Isqof George Tomlinson, jiem wara, approvah bħala qassis Protestant u xahar wara, ippresieda fiċ-ċeremonja taż-żwieġ tiegħi ma' Manuela. Il-koppja Camilleri gew lura Malta f'Ottubru tal-istess sena u marru joqogħdu fid-dar numru 83 *Strada Ponente*, il-Belt Valletta.

Fin-nuqqas ta' tolleranza ta' dak iż-żmien partikulari, meta l-Protestanti kien qed jagħmlu minn kollox biex isaħħu l-preżenza tagħhom hawn, dak li għamel Dun Mikielang xejn ma ntlaqa' tajjeb u hu u martu kellhom jgħaddu minn sitwazzjonijiet diffiċli. Kien hemm waqt meta ġew mgħajrin, ibbuwjiati, insultati u ssuttati. Dan seħħi fi Strada Rjali minn miġemgħa, li nġabret quddiem il-Qorti, wara li Emanuel, b'sentenza tal-Qorti Ċivil, u konfermata fl-Appell, tilfet il-kustodja taż-żewġ uliedha. Il-Qorti ordnat li t-tfal kellhom jgħaddu taħt il-kustodja ta' omm missierhom Evangelista. Dan seħħi għar-raġuni

li, kif sostniet Evangelista fil-kawża li hi stess kienet fethet, billi ommhom kienet qalbet għal Protestanta, kellha titqies li qiegħda f'konkubinaġġ, għax iż-żwieġ tagħha ma' Mikielang ma sarx skond ir-Rit Kattoliku Ruman.

Il-Qorti sostniet li, biex dawn jitrabbew fir-religjon li twieldu fiha, it-trobbija tagħhom kellha tgħaddi għand nannithom. Jidher li dak li seħħi fi Strada Rjali xejn ma għoġġ lill-Amministrazzjoni, fil-biċċa l-kbira magħmulha minn Protestant u wisq probabbli li saret pressjoni biex il-pulizija taġixxi. Kienu arrestati xi nies u wħud minnhom weħlu xi jaġi priguniera.

Din l-istorja ma spċċatx hawn. Meta l-Marixxall Carmelo Spiteri u l-assistent tiegħi marru biex jesegwixxu s-sentenza tal-Qorti u jieħdu lit-tfal għand nannithom, ir-Rev Mikielang u martu Manuela rreżistew bl-ikreħ. Dun Mikielang qabad ħatar u ttanta južah fuqhom. Wara li dawn irnexxielhom jiħdu minn idejh, martu tat-lis-seftur arma tan-nar, li tteħditlu bil-forza wara rezistenza ħarxa. Minħabba dan ir-react, Dun Mikielang ittellha l-Qorti u weħel zo jum priguniera. Din il-piena għal qassis Protestant xejn ma niżlet tajjeb mal-Protestanti ta' Malta u bl-intervent tal-Isqof Protestant ta' Ģibiltà, l-Amministrazzjoni bidlet il-priguniera f'multa ta' 200 tari.

Il-ħelsien mill-priguniera xejn ma ntlaqa' tajjeb. Il-ġurnal *Il Portafoglio Maltese* kien ipprotesta bl-ikreħ. Fost oħrajn, kien inkiteb li l-Isqof Protestant m'għandux jindha u juža pressjoni fuq istituzzjonijiet li fuqhom tiddependi l-istabbiltà tal-Maltin. Il-ġurnal saħaq li dan il-każ kontra l-ġustizzja m'għandux jithalla qisu ma ġara xejn. Bħala qassis protestant, Mikielang kien prominenti u attiv ħafna hawn Malta. Lejn l-1844 kien ingħata l-inkarigu mill-Chaqda *Protestants Society for Promoting Christian*

PROFESSIONAL
SOUND SYSTEM HIRING

99 453 361 - 99 428 368 - 79 707 257

Count On Us To Give You
The Professional Sound Needed
For Your Event.

We supply & install complete sound systems for:
parties - schools - churches - conference rooms
bars - restaurants - hotels etc

SOUND *Solutions*
YOUR SATISFACTION OUR PRIORITY

DYNACORD X3 SYSTEMS

Hiring From The Smallest Function To The Largest Event!
E-mail: soundsolutions@onvol.net
Website: www.soundsolutions.com.mt

48, Triq Indri Micallef, Luqa LQA 1273
T: 21 895 959 F: 21 895 959

Olde City Pub is the Best

RESTAURANT – TAKE AWAY
U PIZZERIA

Prop. Michael Darmanin
99, St Lawrence Street,
Vittoriosa
Tel: 21 663614

Il-Ktieb tat-Talb bil-lingwa Maltija

Knowledge biex jaqleb għall-Malti *The Book of Common Prayer*, li kien jintuża waqt il-funzjonijiet Protestant, b'diversi estratti mill-Bibbja, fosthom is-Salmi. Dan għamlu fi żmien qasir u ġie ppubblikat fl-1845. Ittraduċa wkoll xi testi mill-Bibbja u rreveda t-Testment il-Ġdid, li kien qaleb għall-Malti żmien qabel Mikiel Anton Vassalli. Wara li dan ġie ppubblikat, sar l-ewwel Testament il-Ġdid shiħ

b'il-sienna. Traduzzjonijiet oħra għall-Malti li għamel kienu l-ktejjeb *Il-Chaqda l-ġidida ta' Sidna Ġesu Kristu u magħhom il-Pater Noster* Anglikan. Bejn l-1870 – 1872, ġie inkarigat mill-British and Foreign Bible Society biex qaleb għall-Malti l-Evangelji ta' San Mattew u San Ĝwann, flimkien mal-Atti tal-Appostli.

Ma' Emanuela, Mikielang dam miżżewweg madwar sentejn biss, għax mietet fil-25 ta' Lulju tal-1845. Bħala Protestanta, indifnet fiċ-ċimiterju, illum magħruf bħala *The Garden of Rest*, fil-konfini tal-Furjana. Wara l-mewt ta' martu ddecieda li jmur l-Ingilterra u f'Settembru tal-1848 iżżewweg lil Anne Parsley Clarke.

Missjunarju fl-Afrika t'Isfel u fl-Italja

Il-ħeġġa li jixerred l-Anglikaniżmu li hu kien haddan kienet qawwija fi. F'Jannar tal-1849, mar f'Cape Town, l-Afrika t'Isfel, biex ixerred l-Anglikaniżmu fost il-Musulmani ta' dik il-belt. Ipprova jilhaq l-għan tiegħu billi, bħal ma kien għamel snin qabel fil-Birgu, jiftaħ skola hemm ukoll. Fi żmien sentejn, irnexxielu jwaqqaf xi parroċċi u pprepara għall-magħmudija għadd ġmielu ta' konvertiti.

Camilleri kien issieħeb fl-Anglo Continental Society, li l-iskop tagħha kien li xixerred

MULTIPLE FINANCIAL SOLUTIONS

International & Domestic Services

- Trading in Major Currencies & Commodities
- Buying & Selling of Gold Coins & Items
- Inward & Outward International Money Transfers (SWIFT)
- Bureau de Change
- 10 Minute MoneyGram International Transfer
- Payment of Arms Ltd Water/Electricity Bills

W&J COPPINI & CO
FINANCIAL SERVICES

MoneyGram
International Money Transfer

Head Office: 144, Tower Road, Sliema SLM 1604. Tel: 00356 21345412 Fax: 00356 21344972

Branches: Valletta Tel: 00356 21244634, St. Julians Tel: 00356 21383902.

Bugibba Tel: 00356 21579064.

e-mail: info@wjcoppin.com www.wjcoppini.com

Investment Opportunities

- Income Funds
- Growth Funds
- Capital Guaranteed Funds

Investment Trading

- Malta Stock Exchange
- International Stock Markets

BIRGI CONFECTIONERY

97, Triq San Lawrenz, Birgu

SELEZZJONI TA' NBID, BIRRA U SOFT DRINKS

HOT SNACKS

PASTI

HELU TA' KULL TIP

KANNOLI SIČILJANI

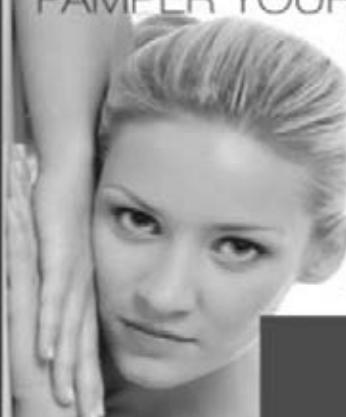

PAMPER YOURSELF AT SATIN SKIN

Satin Skin
Beauty Salon by Lisa

85,
Trik il-Palazz L-Antik Tal-Gvernatur,
Birgu BRG 1366

T: 21 667 985 M: 99 892 069

GUINOT
INSTITUT • PARIS
ANESI
stage
LINES
PROFESSIONAL MAKE UP

Facials
Waxing
Manicures & Pedicures
Massages
Eyebrow Shaping / Tinting
Body Treatments
Electrolysis
Make-Up For All Occasions
Gift Vouchers also available

I-Anglikanizmu fil-Kontinent Ewropew. Čhalhekk fl-1860 din I-Għaqda nkariġat lil Camilleri biex imur l-Italja, li tqieset art fertili f'dak iż-żmien partikulari tar-Risorgiment Taljan. Dak iż-żmien, din I-Għaqda sabet ix-xoqqa f'moxtha biex tisfrutta l-ferment li kien infirex sewwa kontra l-Papa, billi f'ħafna mir-reğjuni tal-Italja l-Papa kien meqjus li bl-attegħġajament tiegħu kien qed ixekkel l-għaqda tal-Istati Taljani f'nazzjon wieħed.

Lura fl-Ingilterra

Mhux magħruf jekk dik iż-żjara ta' Mikielang fl-Italja ħallietx il-frott mixtieq. Li hu żgur hu li r-rimunerazzjoni għal xogħlu, probabbilment, kienet imdaqqsa, għax meta reġa' lura l-Ingilterra qrib l-1858, fit-testment li għamel, deher li l-qagħda finanzjarja tiegħu kienet aħjar minn dik fi snin imghoddija. Dan għax kien hemm żmien meta kien fil-bżonn. Kien waqaf miegħu ħuh, it-tabib Giovanni, li għal xi snin, ir-residenza tiegħu fil-Birgu kienet fid-dar numru 2 Triq In-Nofsinhar.

Fl-Italja, Dun Mikielang kien ħad dem ħafna biex iwaqqaf għaqda bejn il-Kattolici u l-Protestanti, li l-ghan kien li l-Kattolici Rumani jibqgħu jżommu t-twemmin tagħhom, iżda obbligati li jiċħdu s-setgħa tal-Papa. Biex isāħħah dan il-ħsieb, fl-1867 ippubblika trattat li sejjaha l'*'Unità della Chiesa*. Mhux magħruf jekk din l-għaqda li ħad dem għaliha kellhiex is-suċċess mixtieq.

Lura l-Ingilterra, Camilleri ngħata diversi karigi prestiġju; bħal dik ta' Kurat jew Vigarju ta'

diversi parroċċi importanti, fosthom dik ta' St Deny's in the Vale, go Farringdon u f'dik ta' St Mary the Virgin, f'Lyford, Oxfordshire. Fl-1897 saħħtu bdiet sejra lura. Irtira mill-karigi li kellu u mar joqgħod f'dar, li semmieha Melitaville, f'Weymouth, Dorset. Hemm kiteb ghadd ta' rakkonti qosra iż-żda dettaljati dwar ħajtu, kemm bħala saċċerdot Kattoliku u kemm bħala Ministru Anglikan. Fosthom spjega kif, wara li qara kotba ta' talb taċ-Church of England, intebah kemm il-Protestantiżmu jħaddan dak li hu sejjaha, 'principji ta' valur għoli', u li kien huma li wassluu biex minn Kattoliku Ruman jaqleb għal Protestant. Wara sitt snin li kien ilu rtirat f'Weymouth, miet nhar l-10 ta' April tal-1903, ta' 89 sena.

Dan il-persunaġġ Vittoriosan jidher li kien konvint li t-triq li għażel kienet dik it-tajba. Barra minn hekk, l-iskejjel li waqqaf, kemm fil-Birgu, kif ukoll f'Cape Town jixhdu l-herqa li kellu li jeħles lit-tfal u liż-żgħażaqgħ mill-injuranza, li kienet qed ixxekkel lill-fqar milli jqumu fuq rigħejhom u jaslu fejn setgħu jaslu dawk tat-tajjeb.

Referenzi

1. Bonnici Joseph, *The Sunday Times of Malta*, May 7, 2000
2. *Il Portafoglio Maltese* – 24/1/1842, 23/5/1842, 8/5/1843, 5/6/1843.
3. Dandria David, *The Sunday Times of Malta*, October 11, 2015
4. Calleja Joe Fr, *Ordinazzjonijiet Saċċerdotali 1800-2000*, Veritas Press, 2001.
5. Rev Carm Sant, *Journal of Maltese Studies*, Hargħa 11 (1977) pp 118-144 u Hargħa 13 (1979) pp 80-120.

Nuru s-sogħba tagħna ma' dawn il-familji

Il-membri tal-Kumitat tal-Festa jixtiequ juru s-sogħba tagħhom u jagħtu l-kondoljanzi lil dawn il-familji li din is-sena tilfu lil xi ħadd għażiż għalihom: il-familji Avellino u Raggio għat-telfa ta' **Maria Anna Avellino** - 22 ta' Ottubru 2018; il-familji Ciantar u Pellicano għat-telfa ta' **Anthony Ciantar** - 29 ta' Novembru 2018; il-familji Attard u Callus għat-telfa ta' **Doris Callus** - 26 ta' Diċembru 2018; il-familja Demajo għat-telfa ta' **Joseph Demajo** - 7 ta' Frar 2019; il-familja Micallef għat-telfa ta' **Carmena Micallef** - 11 ta' April 2019; il-familja Agius għat-telfa ta' **Maria Agius** - 3 ta' Ċunju 2019; il-familji Pellicano u Zammit għat-telfa ta' **Pauline Pellicano** - 7 ta' Lulju 2019; il-familja Magro għat-telfa ta' **Salvu Magro** - 14 ta' Lulju 2019; il-familji Agius u Attard għat-telfa ta' **Antoine Agius** - 22 ta' Lulju 2019.

The Sound Systems Co Ltd. Triq il-Karozzin,
Msida MSD09, Malta Tel: 2125 5500/ 2125 5079
• Fax: 2123 8834 <http://www.soundsystem.com.mt>
E-mail: info@soundsystem.com.mt

Hire, Supply & Installations of top quality sound & visual equipment

*We stock a vast range of loudspeakers amplifiers,
mixers & control electronics
plus Hantarex video monitors
& the new Plasma Display Panel (Flat Screen)
for bars, restaurants, hotels, schools,
conference halls churches...
anywhere...*

HOT ROD

Mob: 9922 2666

24 HR TOWING SERVICE

Auto Parts

New & Second Hand Spare Parts For all Models
Clarence Street, Msida Msd 1290
Tel: 2123 5672 • Email: hotrodparts@onvol.net

Repairs

Towing Service, Panel Beater, Spray Painting Auto Dealer
62, Quarries Square, Msida MSD 1106
Tel: 2122 2169 Mob: 9949 7033
Email: hotrodrepairs@onvol.net
www.hotrodmalta.com

Ċeraldu Levanzin OFM Com: Patri Franġiskan imwieleed il-Birgu

FR HERMANN DUNCAN O CARM

Fost il-ħafna persuni magħrufa li twieldu l-Birgu u li ffit xejn nafu dwarhom insibu lill-Patri Ċeraldu Levanzin OFM Conv. Twieled fl-10 ta' Mejju 1889 u ġie mgħammed fl-istess parroċċa. Meta kiber ħass is-sejħa li jsir patri Franġiskan Konventwali. Għalhekk, fl-1904 daħal patri ma' din l-Ordni u wara sena novizzjat, għamel il-professjoni semplice fit-30 ta' Settembru 1905. Tlett snin wara, jiġifieri fit-2 ta' Jannar 1908, għamel il-professjoni solenni u beda l-istudji tiegħu tal-Filosofija u t-Teologija fil-Kullegg San Teodoro, f'Ruma, flimkien ma' San Massamiljanu Kolbe, fejn kiseb il-Licenzjat fit-Teologija. Aktar tard ġie ordnat saċerdot fl-10 ta' Settembru 1913.

Fost il-ministeri li qeda fil-Provinċja Franġiskana Konventwali ta' Malta, insibuh bħala Segretarju Provinċjali, kif ukoll Surmast tal-probandi u n-novizzi li l-istess patrijet għandhom fit-Triq ir-Repubblika, il-Belt. Kien ukoll kappillan f'San Pawl il-Baħar u għal xi żmien kien ukoll gwardjan f'wieħed mill-kunventi li l-Franġiskani għandhom f'Għawdex. Barra dawn l-uffiċċi, hu kien ukoll ekonomu tas-Sacro Convento f'Assisi, fl-Italja.

Patri Levanzi għaddha għall-ħajja ta' dejjem fid-9 ta' Ġunju 1963, fl-età ta' 73 sena u hu midfun fil-kripta tal-patrijet Franġiskani Konventwali li għandhom fir-Rabat, Malta. ◀

Triq il-Pitkali - H'Attard

Tel: 2141 5656 - 2741 5656 - 7742 5197

**DAILY NEEDS, HOUSEHOLD GOODS, WHITE GOODS
& NOW ALSO LOOSE FURNITURE**

Opening hours:

Monday - Saturday: 7.30am - 7.30pm

Sunday: 8am - 1pm

OLD TREASURY BUILDING
VITTORIOSA MARINA
BIRGU BRG 1721 MALTA
TELEPHONE: 21 808 990

JL Colacchio
at Vittoriosa Stars F.C.

Teżori artističi tas-seklu 16: il-Kurċifiss ta' Polidoro Caldara

VINCENT ZAMMIT

Meta wieħed jibda jagħti kas ta' diversi dettalji li nsibu madwarna, nibdew nirrealizzaw kemm ikun hemm stejjer li forsi ftit inkunu nafu bihom sew. Fost dawn id-dettalji nsibu li jkun hemm teżori artističi li jkunu f'post u mal-medda taż-żmien jingarru għal x'imkien ieħor.

Hekk kif fis-sena 1530 Malta għaddiet għal taħt idejn il-Kavallieri tal-Ordni ta' San Ġwann, dawn mill-ewwel hasbu biex jaraw kif kien sejrin jakkomodaw il-bżonnijiet tagħhom. Fost dawn il-bżonnijiet kien hemm dik ta' knisja konventwali. Ma jidħirx li l-Kavallieri riedu jibnu knisja gdida fil-Birgu u għalhekk għamlu talba biex il-knisja principali u parrokkjali tal-Birgu, dik ta' San Lawrenz, tgħaddi f'idejhom. B'hekk ikunu jistgħu jagħmlu użu minnha bħala l-knisja konventwali tal-istess Ordni.

Il-knisja ta' San Lawrenz tieħu n-nar
Wieħed jista' jimmaġina wkoll li hekk kif il-Kavallieri ħadu l-pussess tal-knisja ta' San Lawrenz, dawn mill-ewwel hasbu biex iż-żejjuha bir-rikkezzi artističi, li kien salvaw meta telqu minn Rodi, tmien snin qabel. Iżda, bħalma hu magħruf, fis-sena 1532 grat diżgrazzja. Kien it-Tnejn ta' wara Ħadd il-Ġhid, meta is-sagristan nesa jitfi x-xema' l-kbira u din qabdet diversi oġġetti li kienu fil-knisja. Minn hemm, in-nar infirex sew u prattikament il-knisja kollha iġġarrfet, appartu s-sagristija. Hafna kien l-oġġetti sagri u artističi li ntilfu f'dak in-nar. Ma setax jonqos li l-Kavallieri mill-ewwel hasbu biex jerġgħu jibnu l-knisja mill-ġdid u jibdew iż-żejjuha bil-bżonnijiet kollha.

Polidoro Caldara

Kien hemm diversi opri artističi li saru għal din il-knisja, iżda llum m'għadhomx jidħru hawnhekk. Uħud minn dawn jinsabu fil-Kon-Katidral ta' San Ġwann tal-Belt Valletta, minħabba li dan it-tempju sar il-knisja konventwali tal-istess Ordni ta' San Ġwann, wara li bnew il-Belt Valletta u ttrasferew il-kwartieri tagħhom lejn din il-belt il-ġdida.

Wieħed minn dawn it-teżori artističi huwa kurċifiss, xogħol tal-artist Polidoro Caldara, magħruf bħala *Polidoro da Caravaggio*. Dan il-kurċifiss hu partikulari. Apparti li naraw il-figura ta' Kristu msallab fuq is-salib, il-kwadru huwa fl-istess hin forma ta' salib. X'inhi l-konnessjoni tiegħu mal-knisja ta' San Lawrenz? It-teorija hi li wara l-i l-knisja nħarqet u tilfet hafna mit-teżori u d-dekorazzjonijiet li kellha,

IL-ĠIRBI

Bar u restaurant

fil-Pjazza tal-Birgu

Prop: Rudolph Cricchiola

2/3/4 Triq La Valette - Birgu

Tel: 2180 8938

Miftuħ kuljum mis-6am sal-11pm

AZURE

Souvenir Shop

ATM - 24hrs

**Ray's
Jewellery**
...since 1982

384 ZABBAR ROAD FGURA
info@raysjewellerymalta.com
www.jewellerymalta.com
2180 2130

OPENING HOURS

MONDAY - FRIDAY 09:00 TO 13:00 - 16:00 TO 19:00

SATURDAY 09:00 TO 13:00

**WEFI
IRONMONGERY**

9, St. Theresa Street, Cospicua

Expert Frame Maker

Tel: 27828254

We cut a large
variety of keys
and car keys

Mob: 77450907

il-kavallieri ħasbu biex jieħdu ħsieb li jerġgħu jibdew jżejnuha bl-aħjar mod possibbli. Fil-kwadru naraw lil Gesù Kristu msallab, bid-dettalji anatomici murija ferm tajjeb. Is-salib għandu dekorazzjonijiet ukoll – naraw li fi tlett itru f'minnhom hemm bħal warda, maħduma fl-injam u mqabbża 'l barra' mill-istess pittura. L-istess salib mhuwiex wieħed sempliċi, għax anke l-istess għamla tiegħu hija magħmula b'ċertu dekorazzjonijiet, fejn naraw li l-erba' truf jispiċċaw f'forma ta' stilla. Fuq ras Gesù hemm is-solitu ittri I.N.R.I. Taħt saqajn Ģesù hemm kranju.

Tifsira tas-simboli

Nistgħu naraw żewġ simboli importanti f'din il-pittura. Fl-arti, ġafna mid-dettalji u t-tiżżejjen ma jkunux hemm biex jimlew l-ispazju, iżda jkunu hemm biex jgħaddu messaġġ, messaġġ li fl-antik kien aktar miftiehem minn nies ta' dak iż-żmien. Illum il-ġurnata sfortunatament tlifna hafna minn dan l-gherf biex naqraw x'hemm wara dawn is-simboli.

eF2S rheavendors group ◊ N&W

Full service vending, one stop shop for all your vending and office coffee needs

**Over 20 years
of experience**

**VERTEX VENDING
SERVICES LTD.**

For more information on our products visit our website on www.vertexvending.com or contact us on:
11, Triq il-Mastrudaxxa, Qormi QRM 3572
Tel: 2166 7059, 7949 5326

Fava Woodworks Co. Ltd.

**KW 17B, CORRADINO INDUSTRIAL ESTATE
PAOLA**

MANUFACTURERS OF ALL TYPES OF WOODEN MOULDINGS

*Showrooms
At the Factory*

**SPECIAL PRICES FOR
FURNISHED FLATS
OWNERS**

**tel: 2182 7650 / 9983 5390
e-mail: fava@maltanet.net**

Tal-Familja

Restaurant

**FRESH FISH & SHELL FISH
MALTESE DISHES**

**FAMILY RUN
OPEN FOR LUNCH & DINNER
MONDAY CLOSED**

Triq il-Gardiel, Marsascala

Tel/Fax: 2163 2161

Mob: 9947 3081

L-ewwel eżempju huma l-ittri li hemm fuq ras Ĝesù u li nsibuhom kwaži f'kull immaġini ta' Kristu fuq is-salib. Dawn l-ittri jgħidu: 'Dan hu Ĝesù, ir-Re tal-Lhud'¹. Niġu issa għas-simbolu l-ieħor, jiġifieri il-warda.

Il-warda hija simbolu antik ħafna. Skont il-mitoloġija Griega, il-warda hi marbuta ma' Adonis, il-maħbub ta' Afrodite, li mid-demm tiegħu ħargu l-ewwel ward. B'hekk il-warda saret simbolu tal-imħabba li tissupera l-mewt, u fl-istess hin tfisser it-twelid mill-ġdid. Dan kollu jinrabat sew mat-tisliba ta' Ĝesù Kristu, li bil-mewt tiegħu, mhux biss wera imħabbu, iżda ukoll wera li b'dan is-sagħrifċċu jkun hemm it-twelid mill-ġdid. Skont tradizzjoni Nisranija, il-warda hi wkoll simbolu tad-demm li xerred Ĝesù minn fuq is-salib u allura simbolu tal-imħabba tiegħu.

Is-simbolu l-ieħor, li narawħ f'ħafna mill-pitturi Insara, kif ukoll taħt is-salib fejn ikun hemm Kristu imsallab, huwa l-kranju. Dan is-simbolu huwa ferm importanti. Bħalma nafu Kristu ġie imsallab fuq l-għolja tal-Golgota, li hija l-kelma Ebrajka li tfisser kranju², minħabba l-forma tagħha. Barra minn hekk, tradizzjoni antika li tissemmu minn Origen, tgħid li fuq din l-għolja kien indien Adam. Allura l-istess kranju qed jirrapreżenta l-kranju ta' Adam. Dan ikompli jalludi għall-fatt li minħabba d-dnub ta' Adam u Eva, Kristu miet ħalli jpatti għaliex u għalhekk bid-demmin ta' Kristu jinżel fuq il-kranju ta' Adam, il-bniedem tnaddaf.

Min kien Polidoro Caldara?

Kif digħà għedna, il-kwadru hu xogħol ta' Polidoro Caldara, imwieled fil-belt ta' Caravaggio u minħabba f'hekk huwa ukoll magħruf bhala *Polidoro da Caravaggio*. Twieled fl-1492 u miet fis-sena 1543. Jingħad li huwa kien jaħdem fil-Vatikan, waqt il-bini tal-istess strutturi li kienu telgħiñ hemm. Kien f'dan iż-żmien li huwa għamel ħbieb ma' diversi artisti, fejn spicċa beda jaħdem bħala wieħed mill-assistenti ta' Raffaello, li kien qed jaħdem fuq it-tisbiż-

tas-swali tal-Vatikan. Jingħad li dan Polidoro spicċa jaħdem billi jpitter diversi faċċati ta' palazzi f'Ruma, flimkien ma' artist ieħor, Maturino da Firenze. Wara li Ruma spicċat attakkata mis-suldati ta' l-Imperatur Karlu V fl-1527, huwa telaq minn hemm u mar Napli, fejn introċu l-istil Mannerist f'dawn l-inħaw. Sfornatament Polidoro spicċa ħażin u ddecieda li kellu jirritorna lura lejn Ruma. Imma jingħad li meta wieħed mill-assistenti tiegħu nduna li l-imgħallem kellu l-flus kollha fuqu, qatlu u seraqlu kollox.

Konklużjoni

Chalkemm il-kwadru li juri lil Kristu msallab m'għadux fil-knisja Kollegġjata ta' San Lawrenz, fil-Birgu, xorta waħda għadna nistgħu ingawdu u napprezzaw din il-biċċa arti tal-bidu tas-seklu sittax. Fl-istess hin tajjeb napprezzaw li dawn it-teżori, barra li huma oġġetti artistiċi, kienu jsiru bi ħsieb wieħed biss, jiġifieri dak li jgħinu lil dawk li jixtiequ jitkolli quddiemhom.

Referenzi:

1. Matthew 27:37. Tajjeb li ngħidu hawnhekk li fil-verità dawn l-herba' ittri ma nsibuhomx fit-Testment il-Ġdid u dan minħabba l-fatt li l-Bibbja ma nkitbitx bil-Latin, iżda bl-Ebrajk. Biss, wara li l-Bibbja nqalbet għal Latin, allura l-ittri "I.N.R.I" kienu joqogħidu.
2. Fil-fatt fil-vanġeli ta' Mattew u Mark tingħata din it-tifsira għal l-Cholja tal-Golgota.

Bibliografija:

Anon, nd *Calvary* [online]. Available at: <https://en.wikipedia.org/wiki/Calvary> [Accessed 19 July 2019].

Biedermann, H, *Encyclopedia dei Simboli*, 2nd ed, Garzanti, Gernusco, Italia, 2001.

Bosio, G, *Historia della Sacra Religione et Illustrissima Militia di S Giovanni Gerosolimitano*, 1st ed, Venice, 1695.

Bugeja, Lino, Buhagiar, Mario & Fiorini Stanley, *Birgu - A Maltese Maritime City*, 1st ed, Malta University Press, Msida, 1993.

Ganado A., & Espinosa Rodriguez, A., *An encyclopedia of Artists with a Maltese Connection*, 1st ed, Fondazzjoni Patrimonju Malti, Valletta, 2018.

TAL-BARKLOR

**Restaurant & Take Away
Pizzeria**

Waterfront, Senglea

Opening Hours

(Summer) Mon - Sun: 6.00pm till 11.00pm Tel: 77690496

(Winter) Tue - Sun: 6.00pm till 11.00pm 79707295

Sunday Lunch: 12.00pm till 3.00pm 21801678

FRIZOLL

REFRIGERATION

Manufacturers of Commercial Refrigeration

Paola Hill, Paola PLA08

Tel/Fax: 2182 4388, 2180 6866, 2780 6866

We offer Computer and Mobile Repairs with very reasonable prices. Many mobiles and accessories in stock. On presentation of this voucher a special discount will be given.

Princess Margaret Street
Msida MSD1331
Tel: 2131 0590
sales@mdt.com.mt

Suor Maria Tiralongo: 50 sena Badessa

Kien fil-11 ta' Ċunju 1950 meta l-bibien tal-Monasteru ta' Santa Skolastika tal-Birgu nfethu biex jilqgħu lil Rosetta Tiralongo mill-Marsa, tfajla ta' 21 sena, bint Sylvia Ciscaldi u Ottavio Tiralongo ta' nisel Sqalli. Din it-tfajla ta' qalb kbira u kollha mħabba daħlet fil-Monasteru biex fis-silenzju tħobb u sservi lil Alla fit-talb u l-ħidma taħt ir-Regola ta' San Benedittu.

Wara sena li daħlet, waqt funzjoni fil-knisja, giet imlibbsa l-abitu Benedittin u mogħtija l-isem ta' Suor Maria. Il-ħidma tagħha

wettqietha ma' ħatha s-sorijiet u f'dak kollu li l-ubbidjenza kienet titlob minnha. Xogħol ieħor li kien ħafna għal qalbha kien ix-xogħol ta' tibjid u żebgħa 'l hawn u 'l hemm fil-Monasteru.

Fis-6 ta' Awwissu 1969, kif dejjem isir, ġie l-Arcisqof ta' dak iż-żmien fil-Monasteru, Mons Mikiel Gonzi, biex jippresiedi l-elezzjoni tal-Badessa. Sr Maria kienet bħas-soltu tbajjad. Għalhekk kollha ħeffa niżlet mis-sellun u lestiet biex tmur ma' sħabha fil-kor biex hemm kollha flimkien jivvutaw għall-badessa l-ġdidha.

Suor Maria qatt ma għaddiela minn rasha li dik kienet l-aħħar darba li telgħet u niżlet sellun għax wara l-elezzjoni kellha titla fuq is-sigġu tal-Badessa u fuqu tibqa' għal 50 sena sħaħ, isservi lil ħatha s-sorijiet l-oħra u l-għadd kbir ta' nies li jiġu jarawha.

Matul dawn li-50 sena għarfet timxi ma' ħatha s-sorijiet b'qalb ta' omm li thobb lil uliedha u għamlet minn kollox biex tarahom dejjem mexjin 'il quddiem fil-qdusija.

Din il-qalb ta' omm tal-Badessa nfirxet ukoll barra l-Monasteru fuq ħafna u ħafna nies, li tul is-snini saru jaħfuha u saru ħbieb sinċieri tagħha. Hi dejjem laqgħethom b'imħabba kbira, dejjem semgħethom b'attenżjoni sħiħa u tathom il-pariri tagħha. Fuq kollox dejjem talbet u baqgħet titlob għalihom. Nitolbu lkoll għaliha biex il-Mulej jagħtiha l-perseveranza sal-aħħar. ■

Wine Bar & Food

Thomas Mobile: 7734 7136

Triq Papa Alessandru VII 24 - Birgu

www.osteriave.com

Follow us on

ST. PHILIP'S SELF-SERVICE GROCERY STORE

Prop: Jason Borg

Pjazzetta San Filippu Vittoriosa

Frozen Foods - cheese counter - food stuffs

FREE DELIVERY

Mobile : 99827318

Il-Ġirbin refuġjati fil-Munxar

MARIO FENECH

Iż-żmien ikrah tat-Tieni Gwerra Dinjija kien ġab miegħu tbatijiet kbar lill-poplu Malti. Kien żmien li matulu kien hawn nuqqas kbir ta' ikel, tigrif ta' knejjes, fosthom parti mill-Kolleġġjata ta' San Lawrenz u l-knisja tal-Lunzjata tal-Birgu, djar tan-nies u binjet importanti oħrajn.

It-Tlett iblet tal-Kottonera kienu viċin il-Port il-Kbir, kif ukoll viċin il-baċċiri tat-Tarzna. Ĝhaldaqstant kienu spiss jiġu bbumbardjati mill-ġħadu waqt l-attakki kontinwi li kienu jsiru. Dan wassal biex bosta nies iħallu d-djar tagħhom, jew ahjar dak li kien ikun baqa' mid-djar tagħhom u jmorru lejn lokalitajiet

oħrajn li kienu jkunu ferm aktar għall-kenn mill-bombi tal-ġħadu minn dawk tal-Kottonera. Ĝħadd kbir ta' Ġirbin ġarrew il-ftit hwejjeg li kellhom lejn ir-Rabat u l-inħawi tal-madwar. Oħrajn saħansitra rħewlha lejn Ċawdex, fejn ingabru fi gruppi żgħar f'irħula differenti.

Numru minn dawn ir-refuġjati sabu kenn fir-raħal čkejken tal-Munxar. Kien għen hafna biex dawn jiġu integrati mal-kumplament tal-abitanti certu Salvu Debrincat, magħruf bħala 'Tal-Fenek' jew bil-laqam 'Tal-Foff'. Qabel ma faqqgħet il-gwerra huwa kien iwassal lejn it-Tlett iblet tal-Kottonera bajd frisk u

TERENCE BUTCHER

fresh & frozen meat

8 Pope Alexander Street Vittoriosa
M: 7723 2764

Arrangamenti ta' fjuri tal-ganutell, girlandi
u furetti għal statwi żgħar u xogħol fil-bozza

Isir ukoll xogħol ta' headresses
u bukketti għal kull okkażjoni

Mary Grace Scicluna
'Carmer', 19, Triq Hilda Tabone, Vittoriosa, CSP 08
Tel: 2166 5747

FREDDIE'S SALOON

Open Monday to Saturday
8.00am till noon and from 2.00pm to 3.00pm
Wednesday closed
Saturdays till 3.00pm

6, Main Gate Street Vittoriosa
Tel: 2180 5681

tjur. Waqt li kien ikun il-Birgu huwa Itaq'a' ma' waħda xebba jisimha Orsola li mbagħad kellha tkun il-mara tiegħu. Uħud minn dawk li telqu mill-Birgu lejn il-Munxar kienu familjari tagħha jew ħbieb tal-familja.

Naturalment dawn il-Ġirbin ġabu magħhom id-devozzjonijiet li kellhom lejn il-qaddis protettur tagħhom. Dan il-fatt narawħ fil-kwadru li llum jinsab fis-sagristija tal-knisja parrokkjali ta' San Pawl fil-Munxar. Il-kwadru huwa wieħed sabiħ fejn lil San Lawrenz narawħ bil-wieqfa jħaddan il-gradilja tal-martirju, filwaqt li qiegħed iżomm il-palma tal-martirju f'idejh il-leminija. Kienet ħallset għal dan il-kwadru Pawla Balzan, li waqqfet ukoll il-Fondazzjoni ta' dan il-qaddis fil-knisja tal-Munxar.

Kien hemm ukoll min kien ġab miegħu d-devozzjoni lejn San Ķużepp, li fil-Birgu minn dejjem kienet waħda qawwija bil-ħidma tal-Fratellanza ta' dan il-qaddis. Katarina Aquilina, ukoll mill-Birgu, kienet waqqfet

Il-kwadru ta' San Lawrenz li jinsab fis-sagrestija tal-knisja parrokkjali tal-Munxar, li juri r-rabta li għandu r-raħal mal-Belt tal-Birgu

I-Fondazzjoni ta' San Ķużepp, meta din kienet refugjata fir-raħal tal-Munxar.

Kien hemm uħud minn dawn ir-refugjati li meta spiċċat il-gwerra baqgħu jżommu kuntatt ma' dawk in-nies li kienet tawhom kenn fid-djar tagħhom meta dawn kienet fil-bżonn. Nieħu din l-okkażjoni biex nawgura l-festa t-tajba lil kulħadd. ■

Patrick furniture

For BEDROOMS, KITCHENS, DOORS, UNITS/SINK UNITS etc.

PATRICK, Plot 309, Qasam Industrijali, Luqa

Mob: 9988 3805

AMABILE GALEA & SONS

CONTRACTORS

FOR

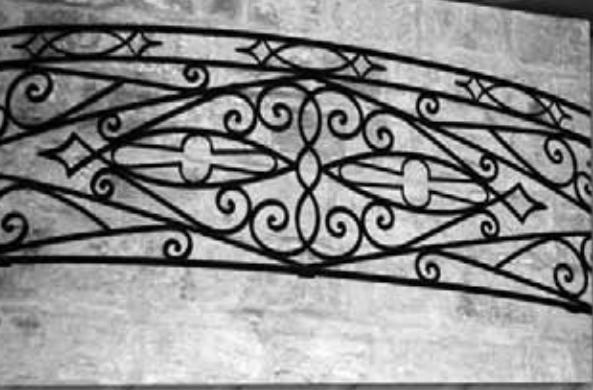
ALUMINIUM,
STEEL WORKS &
CRANE HIRE

TEL:+356 21824287

FAX:+35621695968

VITTORIOSA

Il-Kumitat tal-Festa jsellem lil Renzo Gauci

FR JOHN AVELLINO

Nhar il-Ħamis, 30 ta' Awwissu 2018, il-Mulej għoġbu jiġib fi ħdanu lill-iskultur Renzo Gauci, li tant hadem għall-parroċċa u l-festa tagħha. Qed nipproduċi l-ittra li l-Kumitat tal-Festa kien bagħha lill-mara tiegħu Anna biex jaġħiha l-kondoljanzi u t-twejġiba tagħha

Għażiż Anna

Qabel xejn, f'isem il-Kumitat tal-Festa tiegħi, nixtieq għal darboħra nagħtik il-kondoljanzi tiegħi. Naħseb taqbel miegħi li l-preżenza attiva ta' tant nies għall-funeral tiegħu kienet espressjoni sinċiera tar-rispett kbir li kien igawdi Renzo minn min kien jafu u minn dawk li tul is-snin ħadmu miegħu. Nassigurak li anki aħna hassejna ħafna t-telfa tiegħu. Bejnietna kien hemm rispett reċiproku. Kien jieħu gost jaħdem magħħna għax fiziż-żgħażaq tagħha kien jara qalb kbira u interess ġenwin lejn dak li jseddaq il-festa Maltija. Imma għal Renzo mhux biss il-festa ta' San Lawrenz kienet għal qalbu. Kif inti taf, Renzo xi snin ilu daħla għal biċċa xogħol kbira biex wettaq restawr importanti u tant meħtieg fuq l-istatwi tal-Čimġha l-Kbira tagħha. Ix-xogħol li għamel fuqhom, b'tant ħila artistika u mħabba, jibqa tifkira ħajja ta' artist ta' veru.

Xtaqna bħala Kumitat ngħidulek grazzi ta' dak kollu li Renzo għamel għalina tul tant snin ta' ħidma. Id-disin ta' ħafna mill-armar sabiħ tagħha jgħib il-firma tiegħu u hu monument ħaj tal-ħidma artistika fejjieda tiegħu li wettaq għall-festa ta' Beltna. Ċert li missier San Lawrenz - Orenzo, li hu jgħib ismu u l-patrun tagħha San Lawrenz, digħiha hadnu magħħom fis-sema, flimkien ma' ommna Marija, patruna tal-parroċċa ta' Hal Tarxien, li Renzo kien tant iħobb.

Għażiż Fr John

L-ewwelnett irrid ngħid li Renzo kellu għal qalbu l-Belt tal-Birgu, għax kellu parantela min-naħha tal-mama tiegħu, li kienet mill-Birgu. Kunjom xubitha hu Saliba u kienet tgħidli li kellha xi ziji min-naħha tal-papà tagħha u wieħed minnhom kien skultur. Jidhirli kien jismu Salvu.

Barra minn hekk Renzo kien joxgħha jterraq fit-toroq ta' din il-Belt u japprezzza l-arkitettura tagħha. Kien jgħidli li, anki l-istatwi tal-Birgu huma ta' certu kalibru u uniċi. Meta kien ikollu xi statwa tal-Birgu għar-restawr, allura kien jagħmilha b'tant imħabba, kifjistgħu jistqarru l-Čirbin li kienu jittawwlu biex jaraw kif sejjjer bix-xogħol. Saħansitra hemm min kien ħabib tal-qalb tiegħu wkoll.

Ma jistax jonqos li kien joqgħod jgħidli kemm huma devoti dawn l-istatwi, speċjalment tal-Čimġha l-Kbira. Kien jgħidli li l-anatomija tagħhom hi tajba ħafna ... qisek qed tara bniedem ta' veru; muskolatura f'posta u enfasizzata kemm hemm bżonn. Il-fatturi jgħaddu messaġġ profond u l-ħarsa ta' wiċċhom tgħid ħafna. Kolloxa ma kollo, għalkemm huma vari li juru t-tbatja ta' Ċesù, fl-istess waqt għandhom certu kalma li ggiegħlekk titlob quddiemhom. Quddiemhom thoss certa serenità, li taf li din l-istatwa tal-injam qed tgħinek tifhem li hemm Alla li jħobbna.

Renzo għallimni napprezza l-arti sagra u l-għan ta' kull biċċa xogħol li kienet tgħaddi minn taħt idejh. Irrid ngħid li Renzo tul ħajtu nissel fiha sens ta' qima lejn dawn l-istatwi stupendi, b'mod li dawn l-opri tal-arti nistgħu nimmeditaw quddiemhom u nitolbu. ↗

**'Efficiency,
consistency
and experience'**

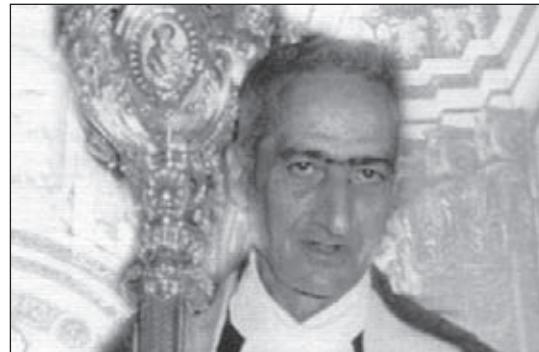
**Real value
in YOUR interest.'**

A3 Towers, Level 0,Triq L-arkata, Paola

T: 2559 8000 | E: insurance@untours.com.mt

Joe u Lawrence marru għand il-Mulej

FR JOHN AVELLINO

Matul is-sena l-parroċċa tagħna tifet żewġ pilastri li dejjem kienu ta' servizz għall-knisja tagħna, Joe Aquilina u Lawrence Avellino.

Joe marjiltaq'a mal-ħallieq tiegħu fl-20 ta' Marzu li ġħaddha, fl-età ta' 59 sena. Ghadda xi żmien l-isptar, sakemm fl-aħħar mar jistrieħ fi ħdan il-Mulej.

Meta Joe spicċa mit-Tarzna ta' Malta, il-knisja nistgħu ngħidu li għamilha it-tieni dar tiegħu, anki meta kien għadu jgħix l-Isla. Kien jagħti daqqa t'id sewwa fil-knisja, barra li kien jagħmel xogħol ieħor fis-skiet. Fil-verità Joe kien bniedem ta' fommu sieket, kwiet min-natura tiegħu, imma l-ghajnejn tiegħu kienet dejjem ta' fejda kbira. Irridu nghidu wkoll li kien benefattur umli tal-parroċċa u kien jagħti mill-qalb meta jkun hemm il-ħtieġa. Joe kien jagħmel parti minn familja ta' rispett kbir. Hħutu dejjem ġabulu rispett u dejjem kienu qrib tiegħu. Joe din is-sena se jiċċelebra l-festa ma' San Lawrenz fis-sema. Mulej, agħħtieh il-mistrieħ ta' dejjem.

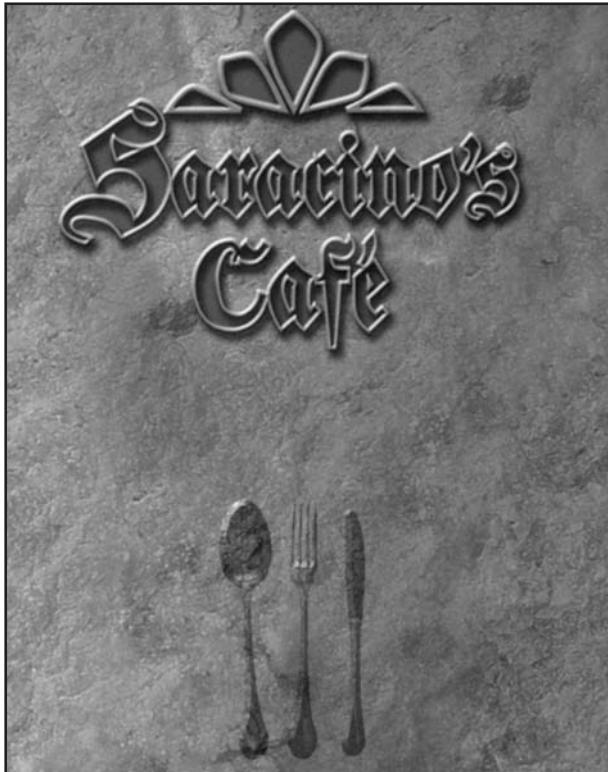
Lawrence Avellino, magħruf bħala l-Jam, ġħamel mal-35 sena bħala l-mazzier tal-Kapitlu tal-Kolleġġjata tagħna. Hu mar jiltaq'a mal-Mulej

fis-sema fit-13 ta' Ġunju, fl-ġħomor ta' 74 sena. Anki Lawrence kien qed ibati ħafna fl-aħħar snin ta' ħajtu, imma sab imħabba kbira minn martu Ĝuža, ibnu Lawrence, martu Esmeralda u ż-żewġ uliedhom tewmin.

Lawrence kien bniedem umli, ta' ftit kliem, imma attent f'dawk li huma affarijiet tal-knisja. Ma kien jaħrablu xejn, u bħafna mħabba kien jgħidlek fejn l-affarijiet jistgħu jkunu aħjar.

Lawrence jibqä' magħruf ukoll għas-sehem kbir tiegħu fil-Kummissjoni Ġimgħa l-Kbira, it-tieni 'festa' tiegħu, biex ngħidu hekk. Irid jingħad li fil-ħafna snin li għamel fi ħdan din il-Kummissjoni, kien xprun biex il-purċissjoni tissaħħa u tikber. Ma kienx joqgħod lura milli jipproponi biex l-affarijiet jitjiebu.

Lawrence ma kienx ifalli okkażjoni biex jagħmel dmiru fil-funzjonijiet tal-knisja. Fil-fatt, inħsadna bħala parroċċa meta, ftit snin ilu, ħabbar li kien se jirtira minħabba saħħtu. Ċert li Lawrence qed igawdi l-ħallieq u lil San Lawrenz fis-sema pajjiżna. Agħtih, Mulej, il-paċċi eterna. ■

**Pjazza
tal-Knisja,
Attard**

Tel: 2142 2995
**e-mail: seracino@
maltanet.net**

**kalkara
regatta**
cafe | dining | venue

D KALKARA REGATTA
Ex-Bruno Stores
Marina Street
Kalkara

T. +356 21807442
M. +356 79906622 / 99465768
E. dkalkararegatta@gmail.com
W. www.dkalkararegatta.com

Like us on Facebook
D KALKARA REGATTA

Tislima lil Fr Lawrence Gellel SJ Iben il-Belt Rebbieħa

FR JOHN AVELLINO

Fil-11 ta' Marzu li għaddha, il-Giżwita Fr Lawrence Gellel mar jiltaqa' mal-ħallieq tiegħu fis-sema. Fr Gellel kien l-ewwel wild ta' Lawrence u Mary Grace Gellel mill-Birgu. Twieled fit-3 ta' Novembru 1921. Fr Lawrence għaddha ġajtu tista' tgħid barra mill-Birgu, imma Beltna kienet f'qalbu. Ġħali xi żmien kien *lecturer* l-Università ta' Malta, fejn kien jgħallek it-teorija tal-films. Jien kont wieħed mill-istudenti tiegħu.

Lawrence kien membru tal-Azzjoni Kattolika tal-Birgu, li fi tfulitu kienet b'saħħitha ħafna. Kien f'dan iż-żmien, meta kellu 12-il sena, li Itaqqa' ma' żewġ studenti ġiżwiti li kienu sejrin l-Indja. Nibtet f'qalbu x-xewqa li jingħaqad mal-Kumpanija ta' Ĝesù u fit-28 ta' Settembru 1939, Lawrence, flimkien ma' ġħames żgħażaq għMalta oħra, beda n-novizzjat f'Bagheria, ġdejn Palermo. Ġħamel l-Ewwel Voti fid-29 ta' Settembru 1941 u wara għħamel studji tal-klassiċi. Fl-1943 beda l-kors tal-filosofija. Bejn l-1946 u l-1951 Lawrence studja fl-Universitāt ta' Londra l-fizika u l-matematika. Fl-1951 beda l-kors tat-Teologija fi Chieri, ġdejn Torino, u t-tliet snin l-oħra għamilhom f'Woodstock College fl-Amerika, fejn fl-20 ta' Ĝunju 1954 kien ordnat saċerdot. Ġħamel l-Aħħar Voti fit-2 ta' Frar 1959.

Fr Gellel ġie lura Malta fl-1956 u beda l-ħidma tiegħu fil-Kolleġġ San Alwiġi, Birkirkara. Ġħadda għoxrin sena jgħallek il-fizika u l-matematika. Ġħallek ukoll ir-religion. Bejn l-1961 u l-1965 Fr Lawrence kien membru tal-bord tad-djōcesi dwar iċ-ċensura tal-films. Wara, il-Gvern ta' Malta għażlu biex ikun membru tal-Bord tal-Appell dwar il-letteratura u l-materjal

stampat. Fl-1973 kien membru tal-komunità ta' Xavier House, il-Belt Valletta, waqt li ssokta jgħallek fil-Kolleġġ. Matul dawn is-snini dejjem għħamel ħidma pastorali f'Malta u barra.

Fl-1977, għaddha sena jgħallek f'Cheverus High School, f'Portland, l-Amerika. Ćie lura Malta u kompla l-appostolat pastorali u l-kitba. Imbagħad fl-1979 mar l-Amerika u għal 33 sena ġadhem f'erba' parroċċi fi New York, specjalment mal-Insara li jitkellmu bl-Ispanjol. Kien maħbub u apprezzat ħafna mis-superjuri, il-kappillani u l-parruccani għad-dedikazzjoni u l-imħabba tiegħu.

Meta kellu 90 sena rtira u ġie Malta u għaddha l-ħaħħar għaxar snin ta' ġajtu f'Dar Loyola, in-Naxxar. Fr Gellel kien xtaq imur jaħdem fil-missjoni fl-Indja, imma l-Mulej kellu pjani jiet oħra. Kien saċerdot mimli bi mħabba pastorali u żelu apostoliku. Kien bniedem ta' kultura vasta, ċajtier u ferrieħi. L-istudenti li jgħallek fil-Kolleġġ għadhom jiftakru fih b'rispett kbir u apprezzament. Agħtihi, Mulej, il-mistrieh ta' dejjem.

Breakaway Travel

Blacktown

George Vella
Managing Director

Blacktown
02-96227799

Email : gvella@breakawaytravel.com.au
Website : www.breakawaytravel.com.au

'Viva San Lawrenz'

Baned mistiedna Festa San Lawrenz 2019

Banda San Leonardu - Hal Kirkop

Direttur: Mro Daniel Vella
Belt Vittoriosa - 6 ta' Awwissu 2019

Għaqda Mużikali Marija Assunta Gudja

Surmast Direttur: Mro Herman Farrugia Frantz
Belt Vittoriosa - 9 ta' Awwissu 2019

Banda Kristu Re Paola

Surmast Direttur: Mro David Sammut
Belt Vittoriosa - 9 ta' Awwissu 2019

Banda King's Own Valletta

Direttur: Mro John Galea
Belt Vittoriosa - 10 ta' Awwissu 2019

Banda San Girgor Sliema

Direttur: Mro Anthony Carbonaro
Belt Vittoriosa - 10 ta' Awwissu 2019

Banda Anici Qormi

Surmast Direttur: Joseph Vella
Belt Vittoriosa - 10 ta' Awwissu 2019

Hajr lil dawk li rriklamaw

50 Boutique Hotel	6	Francis Mallia	142	PG Group	Outside Back Cover
A. Darmanin	160	Franka Lira	144	Power Age Disco	144
Alfred Camenzuli	152	Freddie's Saloon	182	Ray's Jewellery	174
Amabile Galea & Sons	184	Frizoll Refrigeration	178	Recoop	52
Andrew Bugeja	68	Gemelli Ltd	154	Right Deal	154
Arthur Napier	130	Gemstones	142	Rimus	92
A-Sound	134	General Soft Drinks Ltd	24	Rita tal-Haxix	146
Audiophonic	92	Gold Lady Jewellery	146	Roderick Busutil	18
Bacino Cafe	124	Golden Hands Salon	94	Rolling Geeks	100
Ballut Blocks Ltd	66	Grand Harbour Marina	14	Roman Gafa	40
BOV	114	Heineken	1	Satariano	123
BDL Ltd	122	Highlight Stationery	140	Satin Skin Beauty Salon	168
Be Birgu Ltd	20	Hot Rod Garage	170	Seca	18
Bibas	116	HSBC Bank	132	Secom Ltd	130
Birgi Confectionary	168	Il-Cirbi Bar & Restaurant	174	Seracino's Cafe	188
BJ Marine Ltd	94	Il-Pjazzetta Self-Service	164	Sheffield Imports	150
Bonnici Insurance Agency Ltd	98	JB Stores	112	Simons	152
Breakaway Travel	190	Kalkara Garage	158	Smart Transport Ltd	134
Britannia Tours	26	Kalkara Regatta Bar	188	Sottovento Bistro	172
Carissima	144	Kažin Nazzjonalista Birgu	87	Sound Solutions	166
C&G Street Lights	30	Kenda Ltd	148	Starline Autoparts	146
C&M Borg Ltd	162	Koptaco Coaches	70	Step In	122
Cafè Du Brazil	40	Limelite Confectionary	85	St Philip's Self Service	180
Calleja	88	Lourdes Service Station	160	Swan Laundry	Inside Front Cover
Cargo Bar & Dine	60	MA & A Services Ltd	110	Swan Lake	
Čentru Laburista Birgu	86	Malaya Store Store	162	Tal-Familja Restaurant	176
Chain Supermarkets	10	Malta Real Estate	4	Taglio d'Arte	156
Charles de Giorgio Ltd	12	Manuel Garage	70	Ta' Čorġ Snack Bar	84
Chetwyn Confectionery	152	Manuel Vassallo	116	Tal-Barklor Restaurant	178
Chill Cafe & Bistro	124	Mary Grace Scicluna	182	Tal-Petut Restaurant	76
Cilia Brothers Ltd	150	MDT	178	Ta' Xbiex Perfumery	118
Conimex	171	Melvin Degiorgio Photography	94	Terence Butcher	182
DDE Attard	120	MIB Insurance Agency	32	The Avenue	34
Degabriele Gift Shop Ltd	136	Mifsud Garage Ltd	106	The Fort	96
Delicata	Inside back cover	Milia's Pharmacy	16	The Sound System	170
Disma Butcher		MJK	78	The Temple Cafeteria	140
Dolceria Bontà	100	Mr America	159	Untours Insurance	186
Don Berto Restaurant	8	Neriku Confectionary	96	Vallletta Ferry Services	31
Enchante Restaurant	156	Nexos	128	Vaults Co Ltd	135
ESS Ltd	28	Old Tommy's Bar	140	Ventura	74
E. Theuma & Company	82	Olde City Pub	166	Vertex	175
F. E. Sullivan & Co Ltd	138	Osteria VE	180	Viri's Take-away	68
Fava Woodworks	176	Owen Zahra	136	Vittoriosa Pharmacy	38
Falzon's Bathrooms	90	Paparazzi Restaurant	80	Vodafone	44
Ferretti Restaurant	82	Paper Avenue	64	Wasteserv	22
Firm Brian Pullicino	36	Patrick Furniture	183	W & J Coppini & Co	167
Flats for sale	156	Paulson Home & Hi-Fi Centre	164	Vittoriosa Stars Bar	172
Fortini Kiosk	142	Pavia Hardware Store	160	Wefi Ironmongery	174

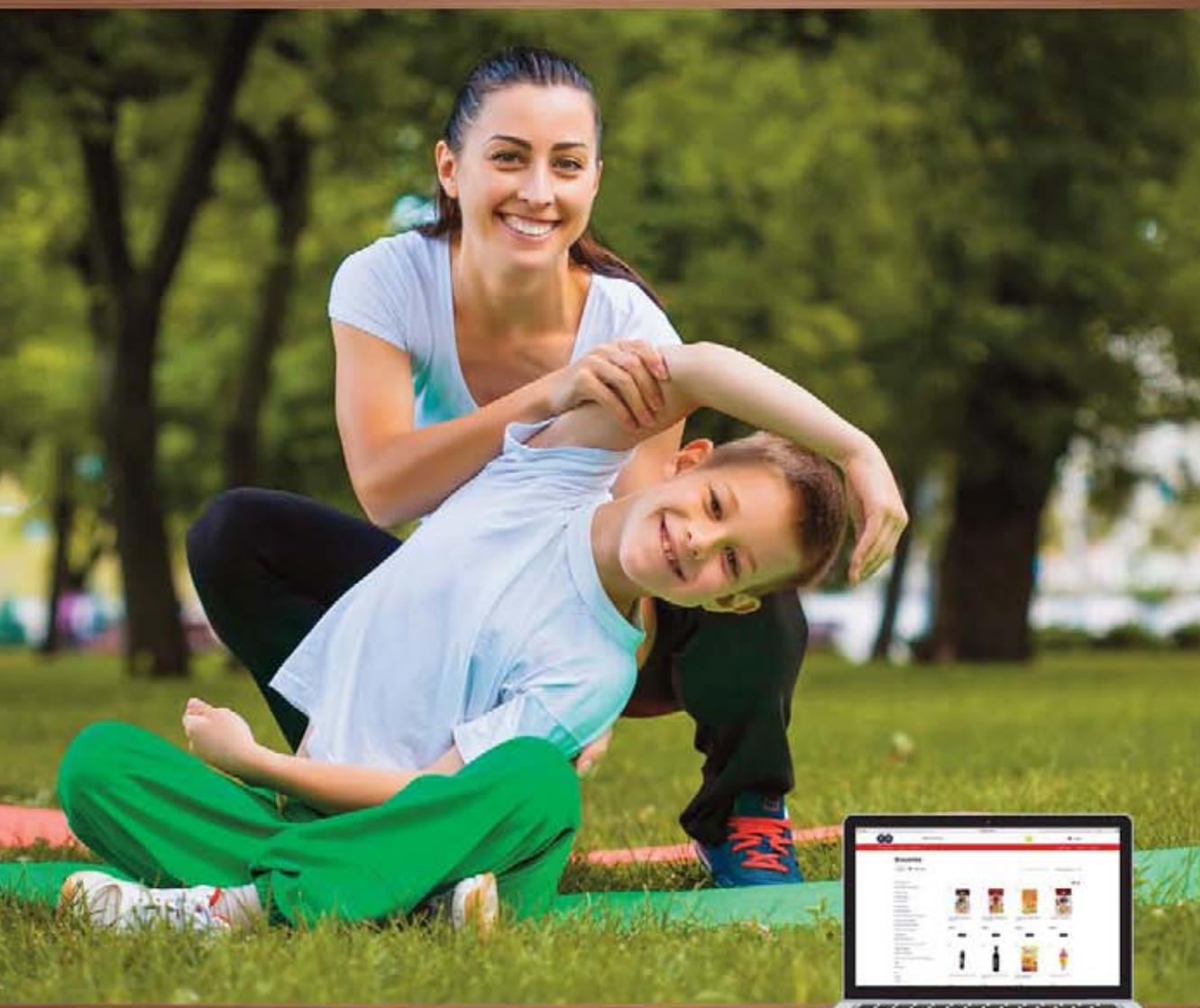
GREEN LABEL

NEXT GENERATION

DON'T HAVE TIME TO
ENJOY NATURE?

SHOP ONLINE

— PAVIPAMA.COM.MT —